

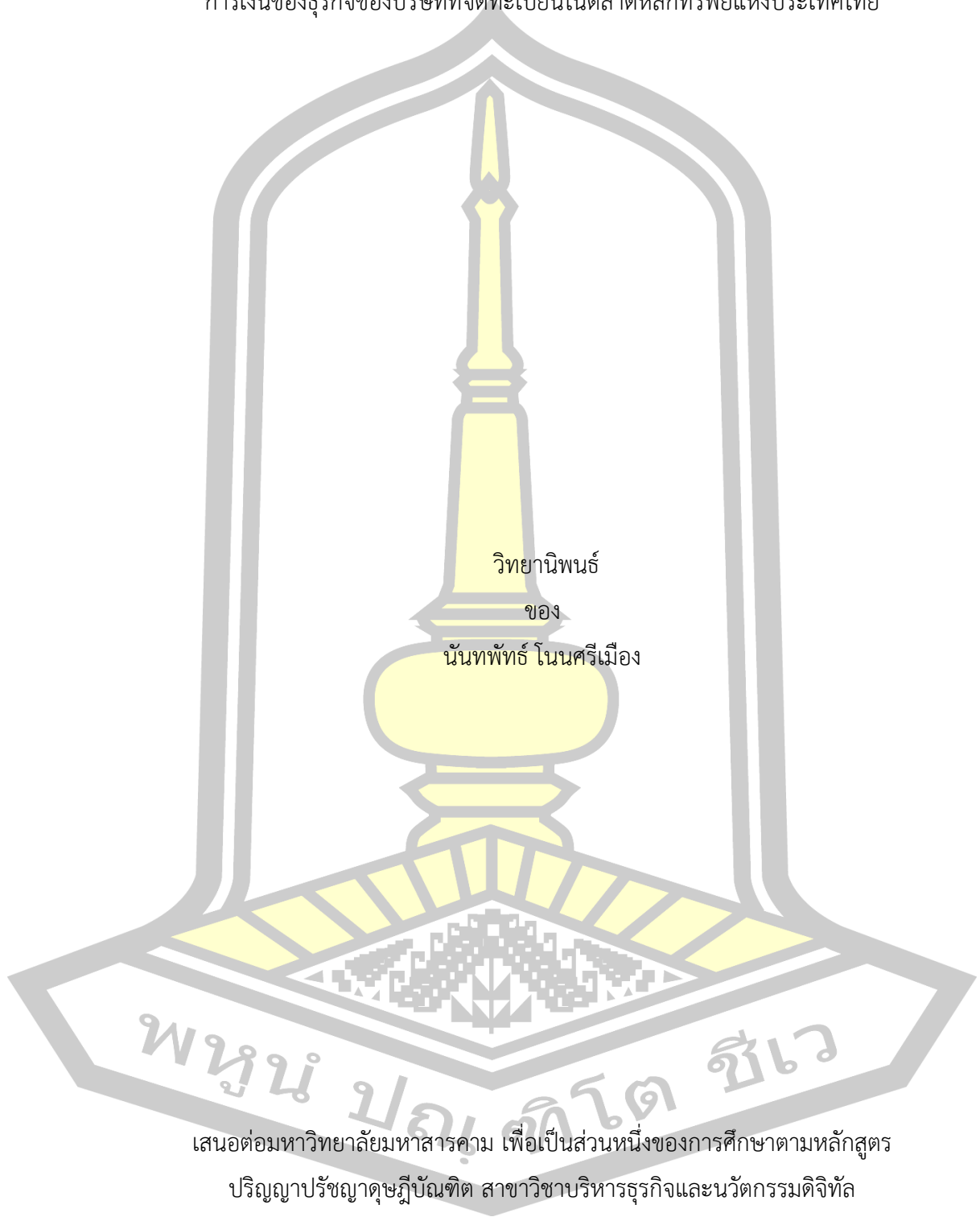
ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานทาง
การเงินของธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

วิทยานิพนธ์
ของ
นันทพัทธ์ โนนศรีเมือง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจและนวัตกรรมดิจิทัล
พฤษภาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานทาง
การเงินของธุรกิจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

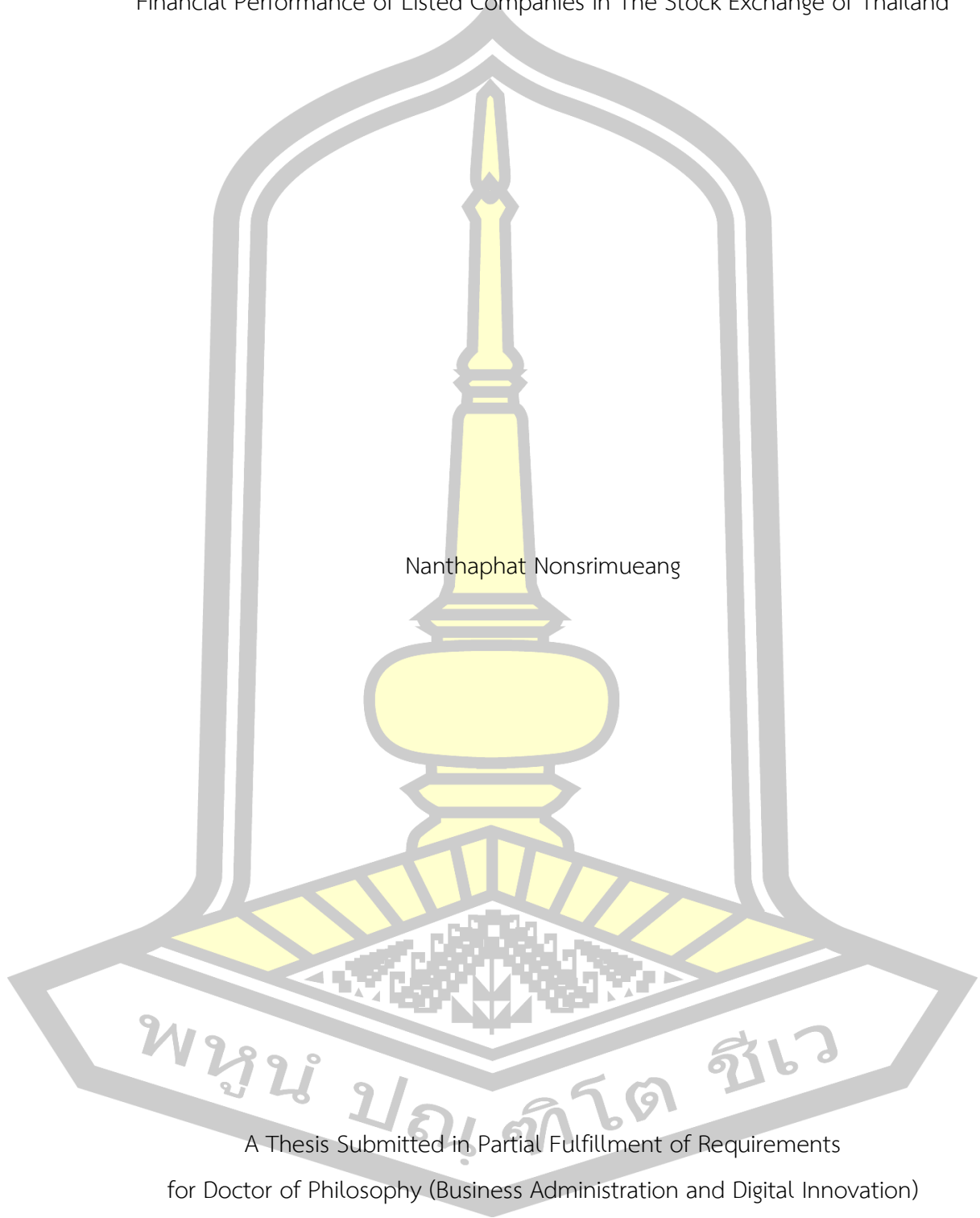
เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจและนวัตกรรมดิจิทัล

พฤษภาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Relationship Between Corporate Social Responsibility Activities Disclosure and
Financial Performance of Listed Companies in The Stock Exchange of Thailand

Nanthaphat Nonsrimueang

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Doctor of Philosophy (Business Administration and Digital Innovation)

May 2023

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายันทพัทธ์ โนนศรีเมือง
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
บริหารธุรกิจและนวัตกรรมดิจิทัล ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รศ. ดร. ชีระวัฒน์ เจริญราษฎร์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(ดร. การันต์ กิจระการ)

.....กรรมการ

(รศ. ดร. กิตติพล วิแสง)

.....กรรมการ

(ดร. พงศธร ตันตระกูลบัณฑิตย์)

.....กรรมการ

(ดร. กาญจนา หินเภาว)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจและนวัตกรรมดิจิทัล ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

ทวน ปณฺ ติโต ชีเว

(ดร. ชลธิชา ธรรมวิญญู)

คณบดีคณะการบัญชีและการจัดการ

(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย		
ผู้วิจัย	นันท์พัทธ์ โนนศรีเมือง		
อาจารย์ที่ปรึกษา	ดร. การินทร์ กิจระการ		
ปริญญา	ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต	สาขาวิชา	บริหารธุรกิจและนวัตกรรมดิจิทัล
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2566

บทคัดย่อ

ปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทำให้ธุรกิจต่างๆ ได้หันมาให้ความสำคัญกับแนวคิด วิธีการ และกลยุทธ์การดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น แนวคิดทางการดำเนินธุรกิจก็เช่นกันได้มีการเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย เพราะธุรกิจมีการแข่งขันกันรุนแรงมากขึ้น ธุรกิจแต่ละประเภทจึงต้องแสวงหากลยุทธ์และยุทธวิธีต่างๆ มาเป็นเครื่องมือเพื่อสร้างความได้เปรียบให้กับองค์กรตนเอง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากระบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (56-1) และรายงานประจำปี (56-2) ระหว่างปี พ.ศ. 2560 – พ.ศ. 2563 ของบริษัทในกลุ่มธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม จำนวน 46 บริษัท จำนวน 170 ชุด สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ และการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ

ผลการวิจัย พบว่า บริษัทจดทะเบียนมีกลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ดังนี้ ด้านขนาดของคณะกรรมการบริษัท มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 10.88 คน ด้านสัดส่วนคณะกรรมการอิสระ มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.39 ด้านจำนวนการประชุมของคณะกรรมการบริษัท มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 7.30 ครั้งต่อปี และด้านสัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 0.25 ของคณะกรรมการบริษัท

บริษัทจดทะเบียนมีการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ในระดับสูง 3 ด้านได้แก่ ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงาน โดยมีค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลที่ 0.72 ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม โดยมีค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลที่ 0.76 และด้านความรับผิดชอบต่อ

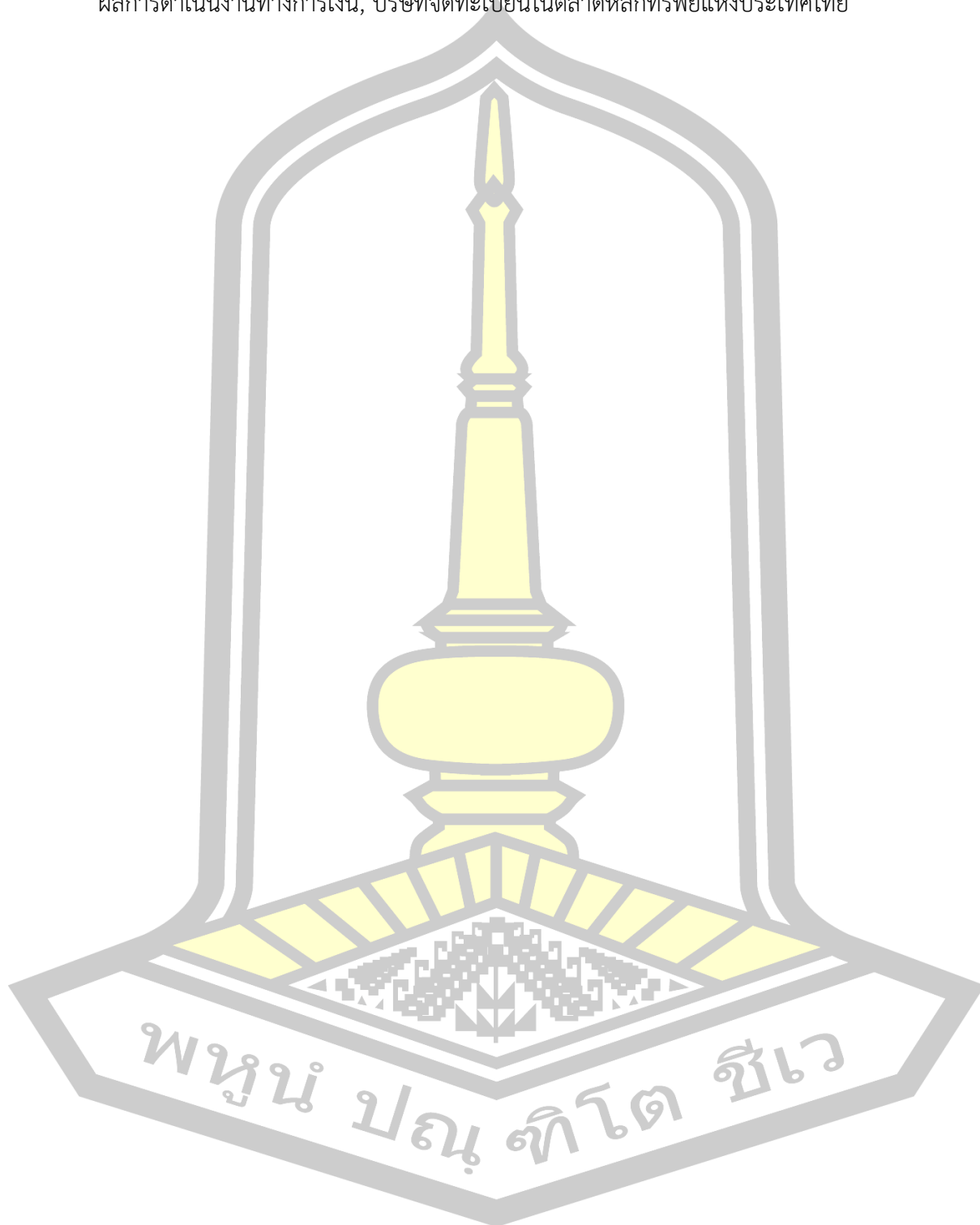
ผลิตภัณฑ์และบริการ โดยมีค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลที่ 0.92 และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลที่ 0.63

บริษัทจดทะเบียนมีผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 7.72 ต่อปี ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 11.20 ต่อปี และด้านอัตรารายสุทธิต่อหุ้น มีค่าเฉลี่ย อยู่ที่ร้อยละ 5.75 ต่อปี

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์และผลกระทบ พบว่า พบว่า 1) กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดของคณะกรรมการ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม และด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ 2) กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดของคณะกรรมการ ด้านคณะกรรมการอิสระ ด้านการประชุมของคณะกรรมการ และด้านคณะกรรมการพิเศษยิ่ง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจ ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และด้านอัตรารายสุทธิต่อหุ้น 3) การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงลบกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และด้านอัตรารายสุทธิต่อหุ้น 4) การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม และด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และด้านอัตรารายสุทธิต่อหุ้น

โดยสรุป กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดของคณะกรรมการ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม และกลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดของคณะกรรมการ ด้านคณะกรรมการอิสระ ด้านการประชุมของคณะกรรมการ และด้านคณะกรรมการพิเศษยิ่ง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจ และการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคมและด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการมีอิทธิพลเชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ดังนั้น ผู้บริหารธุรกิจสามารถนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการ การกำหนดกลยุทธ์ นโยบายและการวางแผนการดำเนินงานขององค์กร ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กรที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา เพื่อส่งผลต่อการได้เปรียบทางการแข่งขันขององค์กรให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

คำสำคัญ : กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน, การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม, ผลการดำเนินงานทางการเงิน, บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

TITLE	The Relationship Between Corporate Social Responsibility Activities Disclosure and Financial Performance of Listed Companies in The Stock Exchange of Thailand		
AUTHOR	Nanthaphat Nonsrimueang		
ADVISORS	Karun Kidrakarn , D.B.A.		
DEGREE	Doctor of Philosophy	MAJOR	Business Administration and Digital Innovation
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2023

ABSTRACT

Currently economies, societies and technologies have changed rapidly; therefore, the majority of businesses have focused on the importance of concept, procedure and strategies of operating businesses more efficiently and effectively. Business concepts have also changed because of the arising of higher business competition. Businesses then need to find proper strategies and procedures to develop business tools and competitive advantages to be able to complete with other competitors in the same industry. Thus the researcher conducted a study of the Relationship between corporate social responsibility activities disclosure and financial performance of listed companies in the Stock Exchange of Thailand by collecting data from the annual reports (Form 56-1 and Form 56-2) of 46 the Food and Beverage companies listed on the Stock Exchange of Thailand from 2017 to 2020. The statistics used for analyzing the collected data were descriptive statistics, and multiple correlation analysis, and multiple regression analysis.

The results revealed that the listed companies had the following internal governance mechanisms: The size of the Board of Directors averaged at 10.88 persons, the proportion of independent boards averaged at 0.39, the number of meetings of

the board of directors was 7.30 times per year, and the proportion of the female committee averaged at 0.25 of the board of directors.

The listed companies had the following corporate social responsibility activities disclosure when each aspect was considered, the aspect found to be at the highest level was employee responsibility with the average disclosure at 0.72; Community and social responsibility with an average disclosure of 0.76; Product and services responsibility with an average disclosure of 0.92 and environmental responsibility with an average disclosure of 0.63.

The listed companies had the following financial performance in the aspects of return on asset (ROA) averaged at 7.72, return on equity (ROE) average of 11.20 and net profit margin (NPM) average of 5.75.

From analyses of correlations and effects, the following were found: 1) Internal corporate governance mechanisms in the aspects of board size had positive effects on corporate social responsibility activities disclosure in the aspects of environmental responsibility and product and services responsibility. 2) Internal corporate governance mechanisms in the aspects of board size, board independence, board meeting and women on board had positive effects on financial performance in the aspects of return on asset (ROA) and net profit margin (NPM) 3) Corporate social responsibility activities disclosure in the aspects of employee responsibility had negative effects on financial performance in the aspects of return on asset (ROA), return on equity (ROE) and net profit margin (NPM) 4) Corporate social responsibility activities disclosure in the aspects of community and society responsibility and product and services responsibility positive effects on financial performance in the aspects of return on asset (ROA), return on equity (ROE) and net profit margin (NPM).

In conclusion, Internal corporate governance mechanisms in the aspects of board size had positive effects on corporate social responsibility activities disclosure and Internal corporate governance mechanisms in the aspects of board size, board independence, board meeting and women on board had positive effects

on financial performance and Corporate social responsibility activities disclosure in the aspects of community and society responsibility and product and services responsibility positive effects on financial performance. The results of this study could be applicable to guidelines on management, establish strategies, policies and operational planning of the organizations. To be in accordance with internal and external environment of organizations changing all the time to affect the competitive advantage of organizations stability, and sustainability in the future.

Keyword : Internal Corporate Governance Mechanisms, Corporate Social Responsibility Activities Disclosure, Financial Performance, Listed Companies in the Stock Exchange of Thailand

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความรู้ และความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ เจริญราษฎร์ ประธานคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.การันต์ กิจระการ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.กิตติพล วิแสง กรรมการสอบ อาจารย์ ดร.พงศธร ตันตระกูลบัณฑิต กรรมการสอบ และอาจารย์ ดร.กาญจนา หินเฑาะว์ กรรมการสอบ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ คำปรึกษาและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องวิทยานิพนธ์จนเสร็จเรียบร้อยในที่สุด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์คณะกรรมการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ และสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ตลอดจนบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยทุกบริษัทที่ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลในการทำวิจัยจนเสร็จสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำภาศรี พอค้า อาจารย์สดชื่น อุตอมาตย์ และคณาจารย์สาขาวิชาบริหารธุรกิจ คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ ที่แบ่งเบาภาระงานการสอน และให้ข้อเสนอแนะและให้กำลังใจในการเรียนต่อระดับปริญญาเอก

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อสุวรรณ โนนศรีเมือง และคุณแม่บุญมา โนนศรีเมือง ที่เลี้ยงดูเอาใจใส่ สอนสั่งให้ลูกเป็นคนดี และสนับสนุนทางการศึกษาแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด และขอขอบคุณทุกคนรอบข้างที่เป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยเสมอมา

คุณค่าและอรรถประโยชน์จากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาแด่ พระคุณบิดามารดา ตลอดจนบูรพาจารย์ และผู้มีพระคุณที่ให้การอบรม สั่งสอน ตักเตือน และประสิทธิ์ประสาทวิชา ซึ่งผู้วิจัยจะนำความรู้ที่ได้ไปเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต และสร้างสรรค์ประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ตลอดจนประเทศชาติต่อไป

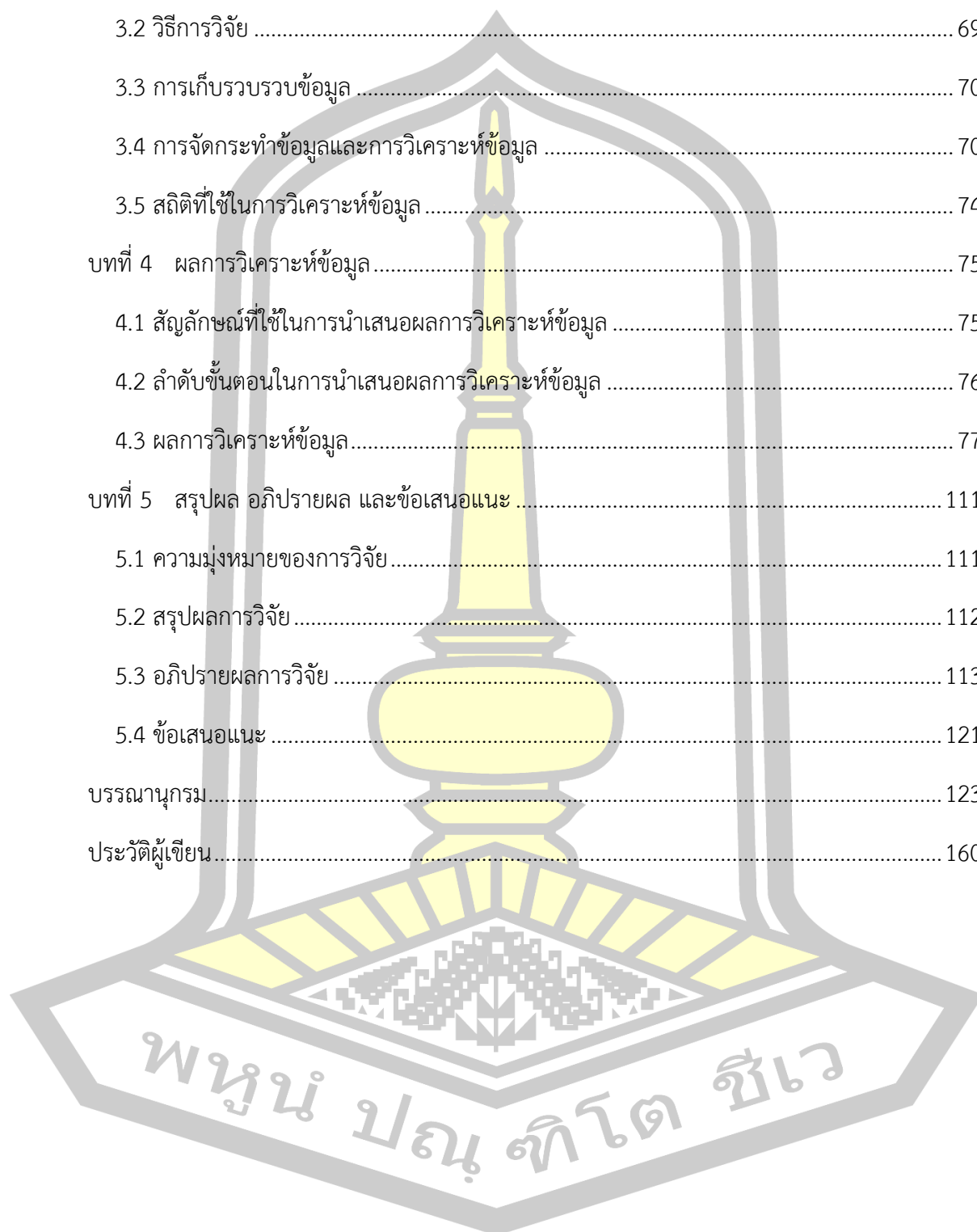
นนทพัทธ์ โนนศรีเมือง

พูน ปณ ภิโต ชีเว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ช
กิตติกรรมประกาศ.....	ญ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฐ
สารบัญภาพประกอบ.....	ด
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ภูมิหลัง.....	1
1.2 ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	7
1.3 ความสำคัญของการวิจัย.....	7
1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	8
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	10
1.6 สมมติฐานของการวิจัย.....	11
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	12
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
2.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.....	14
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับกลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน.....	23
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ.....	33
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับผลการดำเนินงานทางการเงิน.....	55
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	60
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	68

3.1 ประชากร.....	68
3.2 วิธีการวิจัย	69
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	70
3.4 การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	70
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	74
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	75
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	75
4.2 ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	76
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	77
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	111
5.1 ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	111
5.2 สรุปผลการวิจัย.....	112
5.3 อภิปรายผลการวิจัย.....	113
5.4 ข้อเสนอแนะ	121
บรรณานุกรม.....	123
ประวัติผู้เขียน.....	160

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 มูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	2
ตารางที่ 2 ตัวแปรและองค์ประกอบที่ใช้ในการศึกษา	8
ตารางที่ 3 สรุปผลผลดำเนินงานการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	18
ตารางที่ 4 องค์ประกอบของกลไกการกำกับดูแลกิจการ	24
ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลไกการกำกับดูแลกิจการ	28
ตารางที่ 6 สรุปการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม	46
ตารางที่ 7 สรุปการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในประเทศไทย	51
ตารางที่ 8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานทางการเงิน	59
ตารางที่ 9 จำนวนชุดข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวนตามปีที่เก็บข้อมูล	68
ตารางที่ 10 การวัดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	73
ตารางที่ 11 ข้อมูลกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	77
ตารางที่ 12 ข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	78
ตารางที่ 13 ข้อมูลผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	79
ตารางที่ 14 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	82

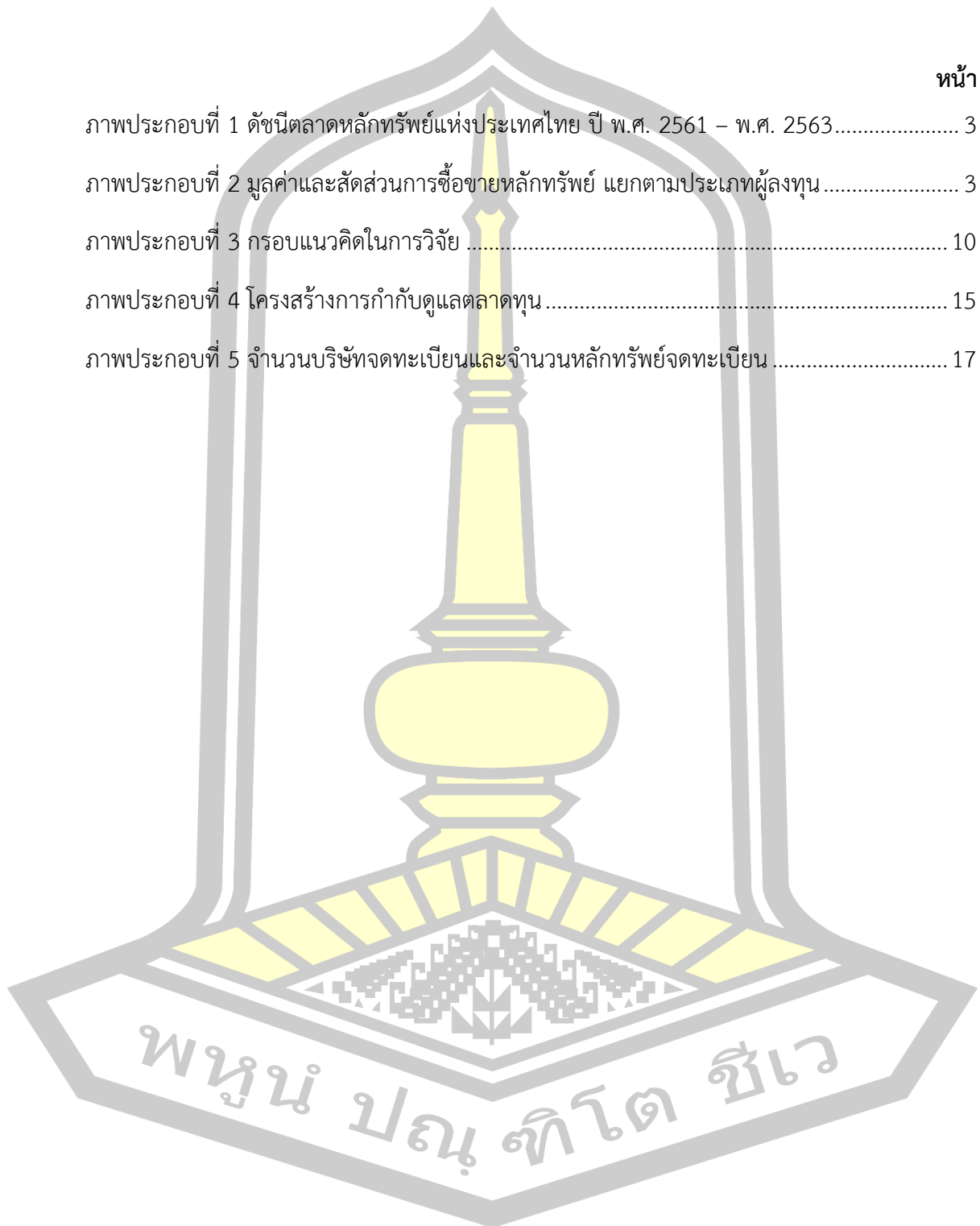
ตารางที่ 15 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของกลไกการกำกับดูแลกิจการ ภายในกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่ จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	83
ตารางที่ 16 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในกับการเปิดเผยข้อมูลความ รับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงาน ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่ง ประเทศไทย	84
ตารางที่ 17 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของกลไกการกำกับดูแลกิจการ ภายในกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงานของบริษัทที่ จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	86
ตารางที่ 18 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในกับการเปิดเผยข้อมูลความ รับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	87
ตารางที่ 19 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของกลไกการกำกับดูแลกิจการ ภายในกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม ของ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	88
ตารางที่ 20 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในกับการเปิดเผยข้อมูลความ รับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาด หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	89
ตารางที่ 21 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของกลไกการกำกับดูแลกิจการ ภายในกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	90
ตารางที่ 22 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในกับผลการดำเนินงานทาง การเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่ง ประเทศไทย	93
ตารางที่ 23 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของกลไกการกำกับดูแลกิจการ ภายในกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ของบริษัทที่จ ทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	94

ตารางที่ 33 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราอัตรากำไรสุทธิ ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.....	109
ตารางที่ 34 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในกับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	155
ตารางที่ 35 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในกับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	155
ตารางที่ 36 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.....	156
ตารางที่ 37 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.....	157
ตารางที่ 38 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	158
ตารางที่ 39 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.....	159

สารบัญภาพประกอบ

หน้า

ภาพประกอบที่ 1 ดัชนีตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี พ.ศ. 2561 – พ.ศ. 2563.....	3
ภาพประกอบที่ 2 มูลค่าและสัดส่วนการซื้อขายหลักทรัพย์ แยกตามประเภทผู้ลงทุน.....	3
ภาพประกอบที่ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย	10
ภาพประกอบที่ 4 โครงสร้างการกำกับดูแลตลาดทุน	15
ภาพประกอบที่ 5 จำนวนบริษัทจดทะเบียนและจำนวนหลักทรัพย์จดทะเบียน	17

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ภูมิหลัง

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นกลไกหลักในการพัฒนาตลาดทุนและเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาที่ตลาดทุนเติบโตอย่างก้าวกระโดด กิจกรรมทั้งภาครัฐและเอกชนระดมทุนเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศและเสริมสร้างความแข็งแกร่งตลอดจนขยายกิจกรรมทั้งในประเทศและต่างประเทศจนหลายบริษัทเติบโตเป็นกิจการชั้นนำในระดับภูมิภาคและระดับโลก (ปิয়ারมย์ ปิยะไทยเสรี, 2561) นอกจากการระดมทุนแล้วตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยยังมีจุดยืนในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กิจการและเติบโตอย่างมีคุณภาพผ่านทางการพัฒนาในหลายมิติ เช่น การให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อม สังคม และการกำกับดูแลกิจการที่ดี ซึ่งจะเป็นผลดีในระยะยาว การเติบโตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นส่วนหนึ่งของปัจจัยที่ส่งผลต่อราคาซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งปัจจุบันการลงทุนผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยถือเป็นทางเลือกที่ได้รับความนิยมจากนักลงทุน เนื่องจากการลงทุนเพื่อสร้างผลตอบแทนที่สามารถสร้างมูลค่าได้สูงกว่าการฝากเงินในบัญชีออมทรัพย์ทั่วไป แต่อย่างไรก็ตามการลงทุนในหุ้นของบริษัทมีความเสี่ยงในการลงทุนมากกว่า จึงจำเป็นต้องอาศัยการศึกษาทิศทางทางดำเนินงานของบริษัทที่สนใจลงทุนเพื่อให้เกิดความมั่นใจและลดความเสี่ยงในการลงทุนโดยปัจจัยที่ส่งผลต่อราคาสินทรัพย์ ได้แก่ การเติบโตของบริษัท ความสามารถในการทำกำไร และทิศทางผลการดำเนินงานที่เติบโตของกิจการ (ชนกันท์ เทียมรัตน์, 2564)

จากข้อมูลย้อนหลังตั้งแต่ปี 2559 – 2563 ในตารางที่ 1 มูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น จากปี พ.ศ. 2559 มูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์รวมเท่ากับ 12,816,259 ล้านบาท เพิ่มขึ้นเป็น 16,362,357 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2563 มูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์เฉลี่ยต่อวันรวมของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีมูลค่าการซื้อขายสูงที่สุดในอาเซียนต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 โดยมีปี พ.ศ. 2563 มีมูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์เฉลี่ยต่อวันอยู่ที่ 6.86 หมื่นล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 29.0 จากปี พ.ศ. 2562 (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2564a) อีกทั้งเมื่อนำข้อมูลตลาดการลงทุนของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเปรียบเทียบกับตลาดทุนโลก พบว่า ตลาดหลักทรัพย์แห่ง

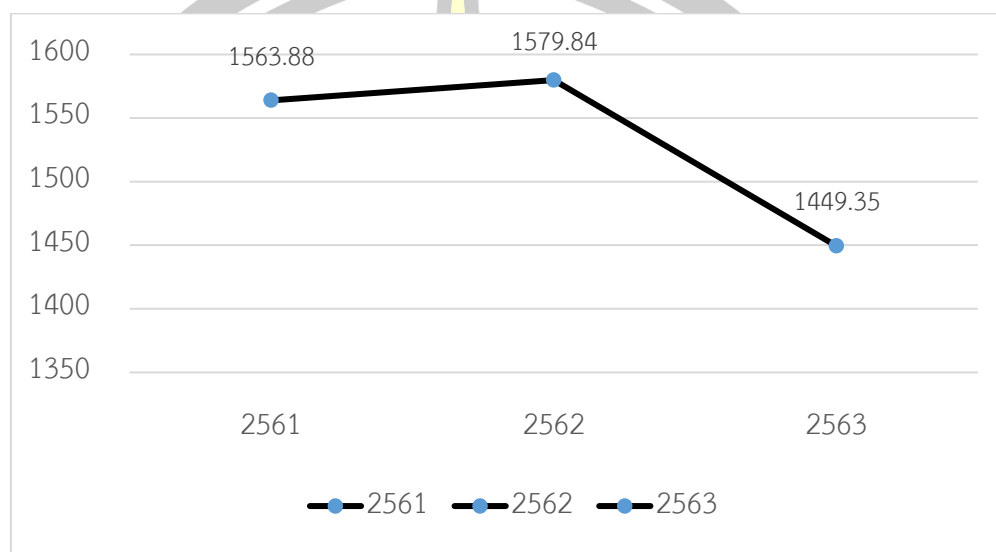
ประเทศไทยมีมูลค่าตลาดการลงทุนรวม 5.5 แสนล้านบาทซึ่งมีมูลค่าสูงสุดเป็นอันดับ 8 ของโลกและอันดับ 2 ของเอเชีย (ชนกันท์ เทียมรัตน์, 2564) จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้รับความสนใจจากนักลงทุนทั้งรายย่อยและนักลงทุนทั้งไทยและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง จากการที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีความสามารถนำบริษัทที่มีโอกาสในการเติบโตเพิ่มโอกาสในการระดมทุนจากนักลงทุนทุกกลุ่มในการสนับสนุนการดำเนินงานของบริษัทให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนั้นการนำบริษัทเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจึงเป็นเป้าหมายของธุรกิจที่ดำเนินธุรกิจได้ดีและเติบโตอย่างต่อเนื่อง และต้องการขยายกิจการให้เติบโตขึ้นไปอีก ซึ่งจำเป็นต้องให้เงินลงทุนจำนวนมากในการดำเนินธุรกิจการนำบริษัทเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เพื่อระดมทุนจากตลาดทุนจึงเป็นวิธีการหนึ่งในการทำให้ธุรกิจประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 1 มูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

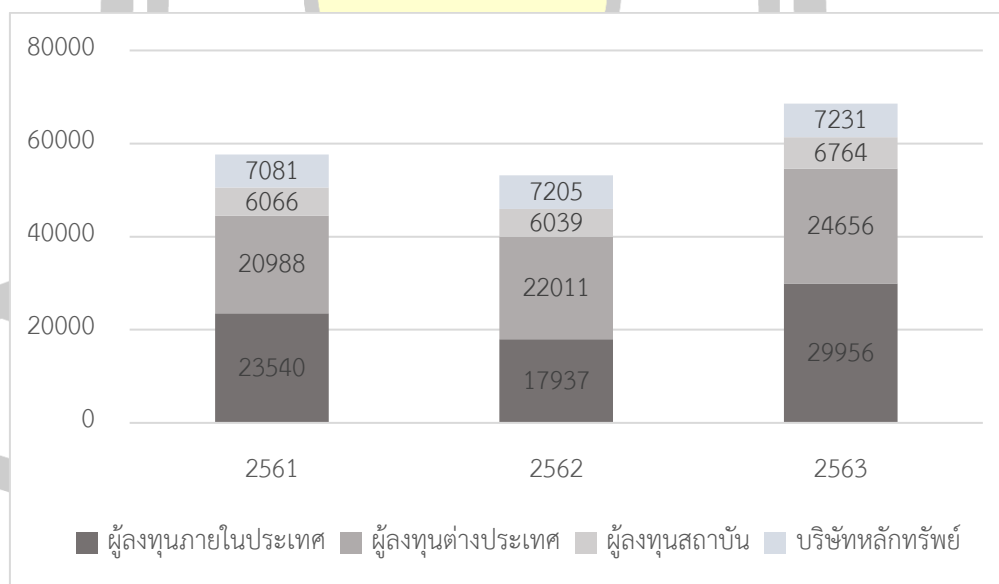
มูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์ (ล้านบาท)	2559	2560	2661	2562	2563
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET)	12,259,772	11,652,312	13,820,220	12,802,291	16,362,357
ตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ (mai)	556,487	575,437	309,858	176,763	309,122
มูลค่าการซื้อขายหลักทรัพย์รวม ของ SET และ mai	12,816,259	12,227,749	14,130,078	12,979,054	16,671,479
มูลค่าการซื้อขายเฉลี่ยรายวันรวม ของ SET และ mai	52,529	50,114	57,674	53,192	68,607
อัตราการเปลี่ยนแปลงจากช่วง เดียวกันในปีก่อนหน้า (%)	18.56	-4.59	15.09	-7.77	29.00

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นหน่วยงานที่คอยกำกับดูแลบริษัทจดทะเบียนที่ต้องการระดมทุนจากนักลงทุนเพื่อใช้ในการดำเนินธุรกิจ ในปี พ.ศ. 2563 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้เผชิญกับความผันผวนจากการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด - 19 ส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศไทยชะลอตัวลง เพราะเป็นเศรษฐกิจของประเทศที่มีความเชื่อมโยงกับต่างประเทศและพึ่งพารายได้จากการท่องเที่ยว แต่จากการจัดการควบคุมด้านสาธารณสุขส่งผลให้ผู้ติดเชื้อภายในประเทศ

อยู่ในระดับต่ำ และบริษัทจดทะเบียนเริ่มปรับตัวได้ในการดำเนินธุรกิจ ส่งผลให้ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ไทย (SET Index) เริ่มฟื้นตัว ทำให้ ณ สิ้นปี 2563 ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ไทยปิดที่ระดับ 1,449.35 จุด ปรับตัวลดลง ร้อยละ 8.3 จากสิ้นปี 2562

ภาพประกอบที่ 1 ดัชนีตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ปี พ.ศ. 2561 – พ.ศ. 2563
ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2564)

ภาพประกอบที่ 2 มูลค่าและสัดส่วนการซื้อขายหลักทรัพย์ แยกตามประเภทผู้ลงทุน
ที่มา : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2564)

โดยในปี พ.ศ. 2563 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสามารถแยกผู้ลงทุน ประกอบด้วย

- 1) ผู้ลงทุนบุคคลภายในประเทศมีมูลค่าซื้อขายเฉลี่ยต่อวันอยู่ที่ 29,956 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนการซื้อขาย ร้อยละ 43.66 ของมูลค่าการซื้อขายรวม เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2562 ที่มีสัดส่วนการซื้อขายที่ ร้อยละ 33.71
- 2) ผู้ลงทุนต่างประเทศมีมูลค่าการซื้อขายเฉลี่ยต่อวันอยู่ที่ 24,656 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนซื้อขาย ร้อยละ 35.94 ของมูลค่าการซื้อขายรวมลดลงจาก ร้อยละ 41.38 ในปีก่อนหน้า
- 3) กลุ่มผู้ลงทุนสถาบันในประเทศ มีมูลค่าการซื้อขายเฉลี่ยต่อวันที่ 6,764 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนซื้อขาย ร้อยละ 9.86 ของมูลค่าการซื้อขายรวมลดลงจาก ร้อยละ 11.35 ในปีก่อนหน้า และ
- 4) กลุ่มบัญชีบริษัทหลักทรัพย์มีมูลค่าการซื้อขายเฉลี่ยต่อวันอยู่ที่ 7,231 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนซื้อขาย ร้อยละ 10.54 ของมูลค่าการซื้อขายรวมลดลงจาก ร้อยละ 13.55 ในปี 2562

การดำเนินธุรกิจในปัจจุบันถือได้ว่าเป็นยุคแห่งความไว้วางใจ และความเชื่อใจ การดำเนินธุรกิจที่ผ่านมาส่งผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียเป็นจำนวนมาก โดยผลกระทบที่เกิดขึ้น เช่น ผลกระทบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งผลกระทบมีทั้งทางตรงและทางอ้อม ถ้าเป็นผลกระทบในทางบวกย่อมสร้างความน่าเชื่อถือให้กับธุรกิจและในทางตรงกันข้ามหากเกิดผลกระทบในทางลบย่อมส่งผลให้ธุรกิจไม่ได้รับความน่าเชื่อถือ การดำเนินธุรกิจจะสามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืนธุรกิจนั้นต้องได้รับความไว้วางใจและความนับถือจากผู้มีส่วนได้เสียขององค์กร ด้วยเหตุนี้การดำเนินธุรกิจในปัจจุบันจึงต้องดำเนินธุรกิจด้วยความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ และจำเป็นต้องมีหน่วยงานในการควบคุมดูแลในด้านการเปิดเผยข้อมูลเพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียได้รับทราบ และตรวจสอบการดำเนินงานของธุรกิจ (อุภาวดี เนื่องวรรณะ, 2561) โดยเป็นการคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียในทุกระดับ ไม่ใช่เพียงผู้ถือหุ้นอย่างเดียวเท่านั้นจึงเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้กับธุรกิจ เมื่อเกิดปัญหาขึ้นกับธุรกิจ ธุรกิจที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างต่อเนื่องจะรักษาลูกค้าและได้รับการสนับสนุนมากกว่าธุรกิจที่ไม่ทำอะไรเพื่อสังคมในประเทศไทยสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ โดยคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ได้ประกาศหลักเกณฑ์เงื่อนไขและวิธีการรายงานการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม ในแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายหลักทรัพย์ (แบบ 69-1) แบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี (แบบ 56-2) โดยสถาบันไทยพัฒน์ เป็นหน่วยงานวิชาการในการให้ความช่วยเหลือ และขับเคลื่อนกิจกรรม ความรับผิดชอบต่อสังคมของภาคธุรกิจ และจัดทำกรอบการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมในรายงานประจำปี เพื่อให้บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยใช้เป็นแนวทางในการจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคม (กัลย์สุตา แหวนทองคำ, 2563b)

การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม จึงเป็นสิ่งสำคัญของธุรกิจที่ควรปฏิบัติและมีการเผยแพร่ให้กับบุคคลภายนอกได้รับรู้ โดยจัดทำรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทเพื่อบอกถึงการดำเนินกิจกรรมด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมให้ผู้มีส่วนได้เสียได้รับทราบ เป็นการสร้างความไว้วางใจ ความน่าเชื่อถือแก่ผู้มีส่วนได้เสีย ด้วยการแสดงให้เห็นถึงการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรม มีความห่วงใย มีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม การสร้างความประทับใจให้ผู้มีส่วนได้เสีย เพราะจะให้ผู้มีส่วนได้เสียรู้สึกว่าได้เป็นส่วนหนึ่งของธุรกิจ (สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์, 2556) และธุรกิจที่มีการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมนั้นจะไม่ถูกกีดกันทางการค้า และบริษัทจะยังได้รับการสนับสนุนจากผู้มีส่วนได้เสียและส่งผลให้บริษัทสามารถอยู่รอดได้ เมื่อบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมให้เป็นที่รับรู้โดยทั่วไป ผลที่ตามมาจะทำให้บริษัทเป็นที่สนใจของผู้มีส่วนได้เสียและนักลงทุน การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลบริษัทมีผลประกอบการที่ดี ซึ่งก่อให้เกิดการเพิ่มลงทุนในกิจการ ทำให้กิจการมีการขยายตัวและเป็นที่รู้จักเมื่อกิจการมีการเติบโตมากขึ้น (กล้วยสุตา แหวนทองคำ, 2563b) แต่ถ้าหากทุกกิจการมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม นักลงทุนจะทราบได้อย่างไรว่าควรลงทุนกับบริษัทหรือธุรกิจใด หรือเป็นไปตามความคาดหวังหรือไม่ คุณภาพของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมจึงเป็นสิ่งที่บริษัทต้องให้ความสำคัญ ดังนั้นกิจการต้องมีกลไกในการกำกับดูแลกิจการที่ดีเพื่อจะได้ควบคุมและติดตามการดำเนินงานด้านต่างๆ ของกิจให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการวิจัยของ ภัทรพงศ์ เจริญกิจจารุกร พจนารถ ฤทธิเดช และรัชณี ชุมนิรัตน์ (2560) ที่พบว่า กิจการที่มีกลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดีสามารถทำให้การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจมีคุณภาพและการเปิดเผยข้อมูลที่สูงขึ้นตามไปด้วย

สาเหตุหนึ่งของการประสบปัญหาในการดำเนินงานเกิดขึ้นจากการบริหารที่ขาดการควบคุมภายในที่ดี ขาดความน่าเชื่อถือ ไม่มีความโปร่งใส และการเปิดเผยข้อมูลไม่เพียงพอ ซึ่งส่งผลให้การบริหารงานไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้ผู้บริหารและผู้มีส่วนได้เสียขององค์กรไม่สามารถที่จะประเมินความเสี่ยงได้อย่างถูกต้องปัญหาที่เกิดขึ้นเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงการขาดการกำกับดูแลกิจการภายในที่ดี (ศิลปพร ศรีจันเพชร และอนุวัฒน์ ภักดี, 2562) หลักจากวิกฤตการณ์ทางการเงินในช่วง ปี พ.ศ. 2540 ที่ส่งผลกระทบต่อความเสียหายในตลาดทุนทำให้หลายประเทศในทวีปเอเชียเกิดปัญหาทางเศรษฐกิจ ทำให้บริษัทและผู้มีส่วนได้เสียในภาครัฐและภาคเอกชนต่างๆ ให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลกิจการภายในที่ดีของบริษัท ซึ่งพบว่าการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะเป็นตัวช่วยในการลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจและความเสียหายต่อนักลงทุนที่เกิดจากความไม่มีประสิทธิภาพของการกำกับ

ดูแลกิจการและการบริหารที่ไม่เหมาะสม ทั้งนี้บริษัทและผู้มีส่วนได้เสียมีความคาดหวังว่าการกำกับดูแลกิจการที่ดีจะทำให้ผู้มีส่วนได้เสียของบริษัทได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรม และนักลงทุนก็คาดหวังว่าจะได้รับการเปิดเผยข้อมูลที่ดี มีความโปร่งใสเชื่อถือได้ ครบถ้วนและทันเวลา ซึ่งที่ผ่านมาเรามักคุ้นเคยกับหลักการดูแลกิจการที่ดีในด้านโครงสร้างความสัมพันธ์และแนวปฏิบัติเพื่อสร้างความโปร่งใส ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของคณะกรรมการเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ลงทุน ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับบริษัทที่จดทะเบียน เนื่องจากทั้งภาคธุรกิจและนักลงทุนต่างต้องการผลการประกอบการที่ดีของกิจการ และกิจการสามารถปรับตัวให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพธุรกิจได้รวมทั้งมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้คนรอบข้างเพื่อให้บริษัทเติบโตได้ในระยะยาว (นิตยา ทัดเทียม และพิมพ์ิศา พรหมมา, 2563) ทั้งนี้การกำกับดูแลกิจการที่ดีของบริษัทจดทะเบียน สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ได้มีแนวปฏิบัติทางการกำกับดูแลกิจการที่ พ.ศ. 2560 ให้บริษัทจดทะเบียนได้ยึดปฏิบัติ โดยเนื้อหาส่วนใหญ่ช่วยให้บริษัทจดทะเบียนมีความสามารถในการแข่งขันและช่วยให้คณะกรรมการบริษัทซึ่งเป็นผู้นำหรือผู้รับผิดชอบสูงสุดขององค์กรนำไปปรับใช้ในการกำกับดูแลให้กิจการมีผลการดำเนินงานที่ดีในระยะยาว

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ และการกำกับดูแลกิจการที่ดีในอดีตในประเทศไทย พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นการศึกษารูปแบบ และกลยุทธ์ในการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมยังมีค่อนข้างน้อย และการศึกษากลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน เช่น ขนาดของคณะกรรมการบริษัท สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ จำนวนการประชุมของคณะกรรมการบริษัท และสัดส่วนของคณะกรรมการพิเศษยัง ต้องมีจำนวนเท่าใดที่จะส่งผลให้การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจดีขึ้นนั้นยังงานวิจัยในการยืนยันสมมุติฐานค่อนข้างน้อย

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้สนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่า การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจหรือไม่ อย่างไร ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2560 - พ.ศ. 2563 ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานกำกับดูแล ผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ ได้ทราบถึงการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ และนำไปใช้ในการประกอบการตัดสินใจด้านต่างๆ ได้ จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงได้สนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง

การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบว่า การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจหรือไม่ อย่างไร ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2560 - พ.ศ. 2563 ผลลัพธ์ที่ได้จากการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานกำกับดูแล ผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ ได้ทราบถึงการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ และนำไปใช้ในการประกอบการตัดสินใจด้านต่างๆ ได้

1.2 ความมุ่งหมายของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษากลไกการกำกับดูแลกิจการภายในของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.2.2 เพื่อศึกษาการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.2.3 เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานทางการเงินบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.2.4 เพื่อทดสอบผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในที่มีต่อเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.2.5 เพื่อทดสอบผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.2.6 เพื่อทดสอบผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.3 ความสำคัญของการวิจัย

1.3.1 เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้สนใจเรื่องการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเพื่อประกอบการตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ของบริษัท

1.3.2 เพื่อเป็นข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหารองค์กรในการนำลักษณะและรูปแบบการเปิดเผยข้อมูลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมและกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในของบริษัทในกลุ่มธุรกิจ

อาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยไปปรับใช้กับอุตสาหกรรมหรือธุรกิจของตนเอง

1.3.3 เพื่อเป็นสารสนเทศในกำหนดกลยุทธ์การกำกับดูแลกิจการภายในของธุรกิจให้มีความเหมาะสมที่จะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยหรือกลุ่มธุรกิจอื่นๆ

1.3.4 เพื่อยืนยันแนวคิดที่สนับสนุนให้ธุรกิจมีการกำกับดูแลกิจการที่ดี และมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลให้ผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจดีขึ้น

1.4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ดัง ตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตัวแปรและองค์ประกอบที่ใช้ในการศึกษา

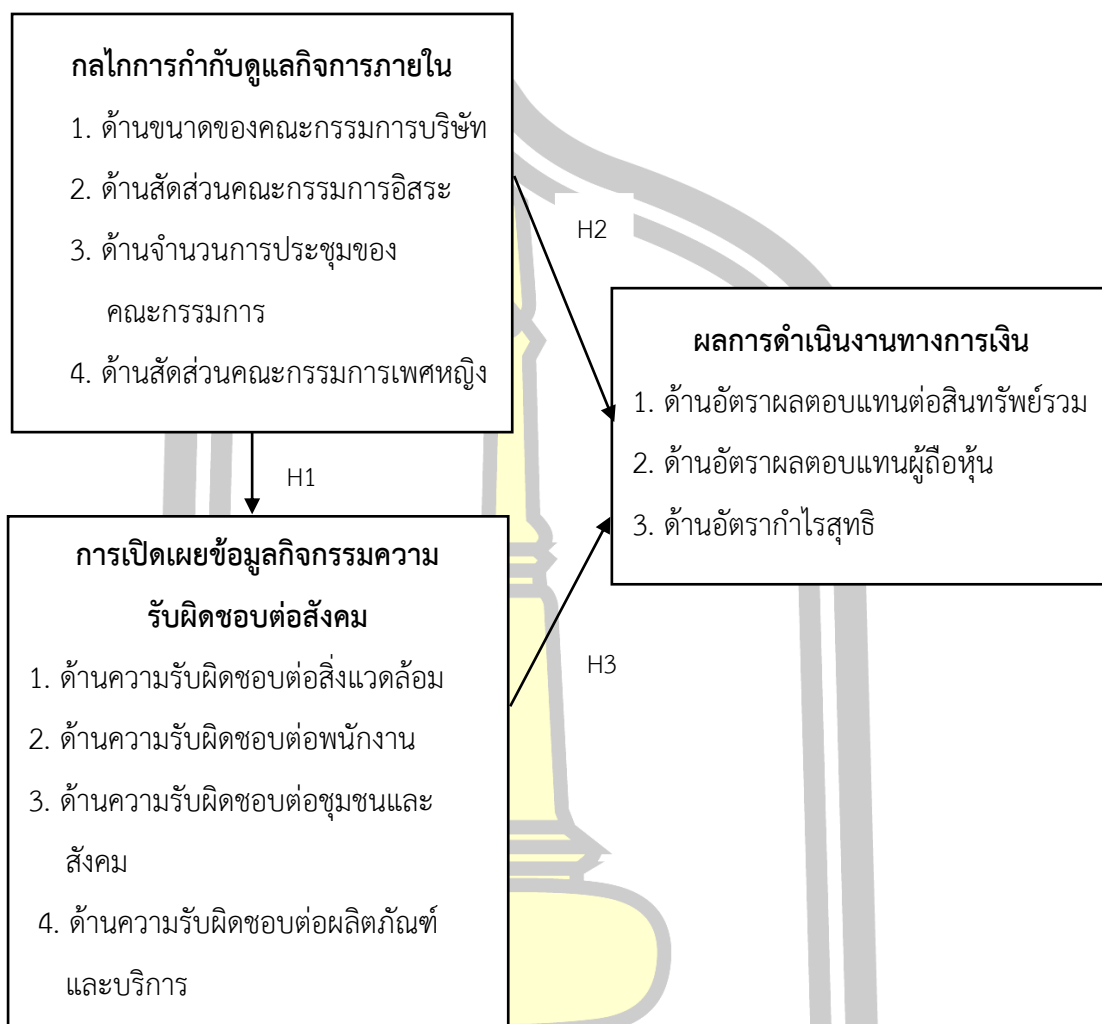
ตัวแปร	ที่มา
กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน (Internal Corporate Governance Mechanisms)	Q. T. Tran et al. (2020)
- ขนาดของคณะกรรมการบริษัท (Board Size)	Bashir et al. (2018)
- สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ (Board Independence)	Naseem et al. (2017)
- จำนวนการประชุมของคณะกรรมการ (Board Meetings)	Isa and Muhammad (2015)
- สัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิง (Women on Board)	

พหุ ประสิทธิภาพ

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวแปร	ที่มา
การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility Activities Disclosure) - ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Responsibility) - ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงาน (Employee Responsibility) - ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม (Community and Society Responsibility) - ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ (Product and Services Responsibility)	Alferaih (2020) Matuszak and Róžańska (2020) Jitaree (2015)
ผลการดำเนินงานทางการเงิน (Financial Performance) - อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Asset: ROA) - อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (Return on Equity: ROE) - อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin)	Devie et al. (2020) Matuszak and Róžańska (2020) Sofyan (2019) Galant and Cadez (2017)

พหุ ประสิทธิภาพ

ภาพประกอบที่ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ข้อมูลจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยแหล่งข้อมูลที่ใช้ศึกษาเป็นแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยทำการศึกษาเก็บข้อมูลจากแบบแสดงรายงานข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) รายงานประจำปี (แบบ 56-2) และระบบเผยแพร่ข้อมูลของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยของที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2560 – พ.ศ. 2563

1.5.1 ประชากร ได้แก่ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร หมวดยุทธกิจอาหารและเครื่องดื่ม 46 บริษัท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2564b) จำนวน 170 ชุดข้อมูล

1.5.2 พื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
ในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม

1.5.3 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล วันที่ พฤศจิกายน – ธันวาคม 2564

1.5.4 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มที่ 1 การทดสอบผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในที่มีต่อการเปิดเผย
ข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน

ตัวแปรตาม ได้แก่ การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม

กลุ่มที่ 2 การทดสอบผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในที่มีต่อผลการ
ดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการดำเนินงานทางการเงิน

กลุ่มที่ 3 การทดสอบผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม
ที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม

ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการดำเนินงานทางการเงิน

1.6 สมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1 กลไกการกำกับดูแลกิจการภายในมีความสัมพันธ์และผลกระทบ
กับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์
แห่งประเทศไทย

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 2 กลไกการกำกับดูแลกิจการภายในมีความสัมพันธ์และผลกระทบ
กับผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมมี
ความสัมพันธ์และผลกระทบกับผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาด
หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.7.1 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมายถึง ศูนย์กลางการซื้อขาย แลกเปลี่ยน หลักทรัพย์จดทะเบียน รวมทั้งดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายหลักทรัพย์ เช่น การทำหน้าที่เป็น สำนักหักบัญชี ศูนย์รับฝากหลักทรัพย์ นายทะเบียนหลักทรัพย์ รวมทั้งกิจกรรมอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

1.7.2 บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมายถึง บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร หมวดยุทธกิจอาหารและเครื่องดื่ม

1.7.3 กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน หมายถึง กลไกการกำกับดูแลกิจการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร หมวดยุทธกิจอาหารและเครื่องดื่ม ประกอบด้วย

1.7.3.1 ขนาดของคณะกรรมการบริษัท หมายถึง คณะกรรมการบริหารที่อยู่ใน คณะกรรมการบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มอุตสาหกรรม อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

1.7.3.2 สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ หมายถึง สัดส่วนคณะกรรมการอิสระที่อยู่ใน คณะกรรมการบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มอุตสาหกรรม อสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

1.7.3.3 จำนวนการประชุมของคณะกรรมการ หมายถึง การประชุมคณะกรรมการ บริษัทในปี พ.ศ. 2563

1.7.3.4 สัดส่วนคณะกรรมการพิเศษ หมายถึง คณะกรรมการที่เป็นพิเศษอยู่ใน คณะกรรมการบริหารที่อยู่ในคณะกรรมการบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง

1.7.4 การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง การเปิดเผยข้อมูล กิจกรรมการความรับผิดชอบต่อสังคมที่สร้างความสมดุลระหว่างมิติทางเศรษฐกิจ มิติทางสังคม และ มิติทางสิ่งแวดล้อม ควบคู่ไปกับการสร้างผลตอบแทนที่ดีในทางเศรษฐกิจ ในรายงานประจำปี และ แบบแสดงข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ประจำปี พ.ศ. 2563 ซึ่งประกอบด้วย

1.7.4.1 ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม (Environmental Responsibility) หมายถึง การดำเนินกิจกรรมธุรกิจโดยตระหนักถึงผลกระทบเชิงลบของการดำเนินธุรกิจที่มีต่อ สิ่งแวดล้อมและบริหารจัดการเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

1.7.4.2 ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงาน (Employee Responsibility) หมายถึง การ ดำเนินธุรกิจโดยการเคารพและปฏิบัติต่อพนักงานในองค์กรตามกฎหมายและหลักจริยธรรม

1.7.4.3 ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม (Community and Society Responsibility) หมายถึง การดำเนินกิจกรรมธุรกิจ หรือกิจกรรมการร่วมพัฒนาชุมชนและสังคมให้เข้มแข็งและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

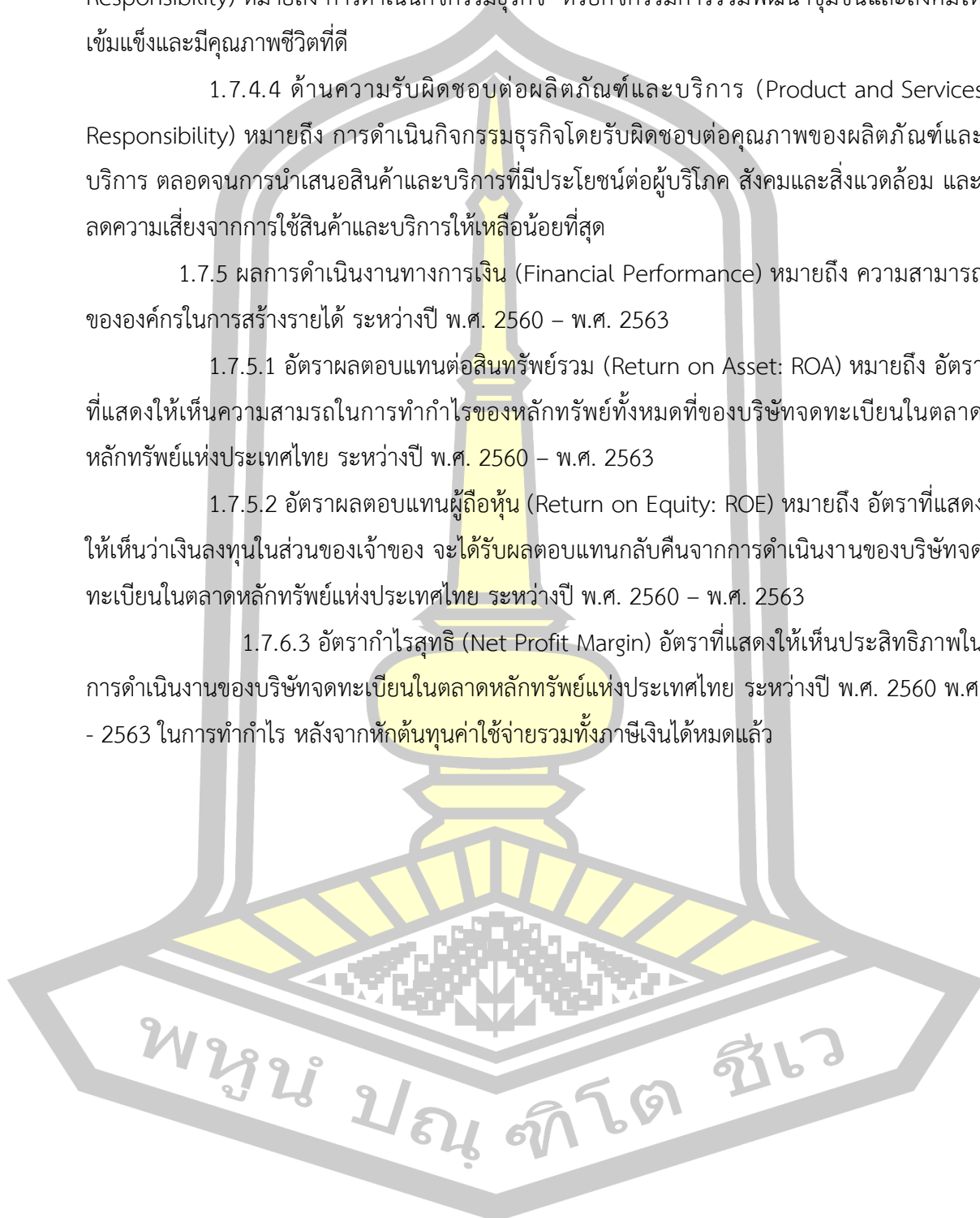
1.7.4.4 ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ (Product and Services Responsibility) หมายถึง การดำเนินกิจกรรมธุรกิจโดยรับผิดชอบต่อคุณภาพของผลิตภัณฑ์และบริการ ตลอดจนการนำเสนอสินค้าและบริการที่มีประโยชน์ต่อผู้บริโภค สังคมและสิ่งแวดล้อม และลดความเสี่ยงจากการใช้สินค้าและบริการให้เหลือน้อยที่สุด

1.7.5 ผลการดำเนินงานทางการเงิน (Financial Performance) หมายถึง ความสามารถขององค์กรในการสร้างรายได้ ระหว่างปี พ.ศ. 2560 – พ.ศ. 2563

1.7.5.1 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Asset: ROA) หมายถึง อัตราที่แสดงให้เห็นความสามารถในการทำกำไรของหลักทรัพย์ทั้งหมดที่ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2560 – พ.ศ. 2563

1.7.5.2 อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (Return on Equity: ROE) หมายถึง อัตราที่แสดงให้เห็นว่าเงินลงทุนในส่วนของเจ้าของ จะได้รับผลตอบแทนกลับคืนจากการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2560 – พ.ศ. 2563

1.7.6.3 อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin) อัตราที่แสดงให้เห็นประสิทธิภาพในการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2560 พ.ศ. - 2563 ในการทำกำไร หลังจากหักต้นทุนค่าใช้จ่ายรวมทั้งภาษีเงินได้หมดแล้ว

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย โดยแบ่งเป็นดังนี้

- 2.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
- 2.2 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับกลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมธุรกิจ
- 2.5 แนวคิดผลการดำเนินงานทางการเงิน
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นสถานที่ที่เป็นศูนย์กลางการซื้อขายแลกเปลี่ยนหลักทรัพย์จดทะเบียน รวมทั้งดำเนินธุรกิจต่างๆ ที่เกี่ยวกับการซื้อ - ขายหลักทรัพย์ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2564a)

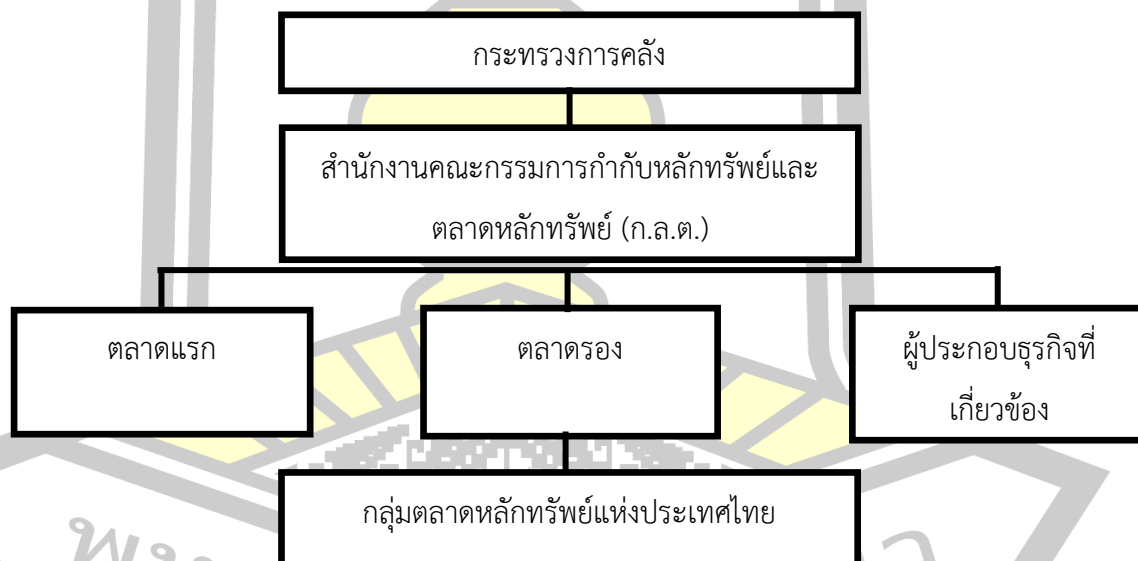
2.1.1 ประวัติและความเป็นมาของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตลาดทุนไทยยุคใหม่มีจุดเริ่มต้นจากการประกาศใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504 - 2509) เพื่อรองรับการเติบโตและส่งเสริมความมั่นคงทางเศรษฐกิจและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ต่อมาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510 - พ.ศ. 2514) ได้เสนอให้มีการจัดตั้ง ตลาดหลักทรัพย์ที่มีระบบระเบียบขึ้นเป็นครั้งแรก โดยเน้นให้มีบทบาทสำคัญในการเป็นแหล่งระดมเงินทุน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมของประเทศ พัฒนาการของตลาดทุนของไทยในยุคใหม่นั้น สามารถแบ่งออกได้ 2 ยุค เริ่มจาก “ตลาดหุ้นกรุงเทพ” (Bangkok Stock Exchange) ซึ่งเป็นองค์กรเอกชน และต่อมาเป็น “ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” ภายใต้ชื่อภาษาอังกฤษว่า “The Securities Exchange of Thailand”

การจัดตั้งตลาดหุ้นของไทยเริ่มขึ้นในเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2505 ในรูปห้างหุ้นส่วน จำกัด โดยในปีต่อมาได้จดทะเบียนเป็นบริษัทจำกัดและเปลี่ยนชื่อเป็น “ตลาดหุ้นกรุงเทพ” ถึงแม้ว่า จะมีพื้นฐานในการจัดตั้งที่ดีการซื้อขายหุ้นในตลาดหุ้นกรุงเทพ ก็ไม่ได้รับความสนใจมากนักมูลค่าการซื้อขายมีเพียง 160 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2511 และ 114 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2512 การซื้อขายมี ปริมาณลดลงเป็น 46 ล้านบาทในปี พ.ศ. 2513 และลดลงเหลือ 28 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2514 การ ซื้อขายหุ้นก็มีมูลค่าถึง 87 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2515 แต่การซื้อขายหุ้นก็ยังคงไม่เป็นที่สนใจ โดย มูลค่าการซื้อขายหุ้นที่ต่ำสุดมีเพียง 26 ล้านบาทเท่านั้น และในที่สุดตลาดหุ้นกรุงเทพก็ต้องปิดกิจการ ลง เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าตลาดหุ้นกรุงเทพไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากขาดการ สนับสนุนจากภาครัฐ ประกอบกับประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจที่เพียงพอในเรื่องตลาดทุน

2.1.2 โครงสร้างตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

พระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. 2535 กำหนดให้การดำเนินงาน ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์ และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และกำหนดอำนาจหน้าที่ให้คณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่ง ประเทศไทย เป็นผู้กำหนดนโยบายและควบคุมการดำเนินงานของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ภาพประกอบที่ 4 โครงสร้างการกำกับดูแลตลาดทุน

ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2564a)

2.1.3 วิสัยทัศน์และพันธกิจของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีวิสัยทัศน์ที่จะ “พัฒนาตลาดทุนเพื่อทุกคน” โดยมุ่งเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจในองค์กรร่วม มุ่งมั่นที่จะสร้างค้ำให้ตลาดทุนเกิดประโยชน์ต่อทุกภาคส่วนของสังคมโดยเชื่อมั่นว่าการเติบโตอย่างมีคุณภาพของตลาดทุนไทย จะสร้างความแข็งแกร่งให้แก่ประเทศ และจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชาติอย่างยั่งยืน

โดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีพันธกิจหลัก ดังนี้

- 1) มุ่งมั่นพัฒนากระบวนการทำงานที่เป็นเลิศอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นแหล่งระดมทุนและลงทุนที่ทันสมัยและเข้าถึงได้ ทั้งในประเทศ ภูมิภาค และทั่วโลก
- 2) สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีประสิทธิภาพ ตรงตามความต้องการของผู้ร่วมตลาด และยังส่งเสริมการเติบโตอย่างยั่งยืนในอนาคต
- 3) บังคับและบุคลากรให้เปี่ยมด้วยศักยภาพ ทำงานเชิงรุกผสมผสานความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกองค์กรด้วยความโปร่งใสในกระบวนการทำงาน
- 4) ปลุกฝังแนวคิดการดำเนินธุรกิจโดยยึดมั่นประโยชน์ของทุกภาคส่วน เพื่อเป็นพันธมิตรทางธุรกิจที่ดีที่สุดพร้อมทำหน้าที่ดูแลสังคม
- 5) มุ่งมั่นพัฒนาองค์ความรู้ที่มีคุณค่าภายในองค์กร ทั้งการสร้างความรู้ใหม่การแบ่งปันแลกเปลี่ยน และแปลงองค์ความรู้ให้เป็นสินทรัพย์ที่ยั่งยืน

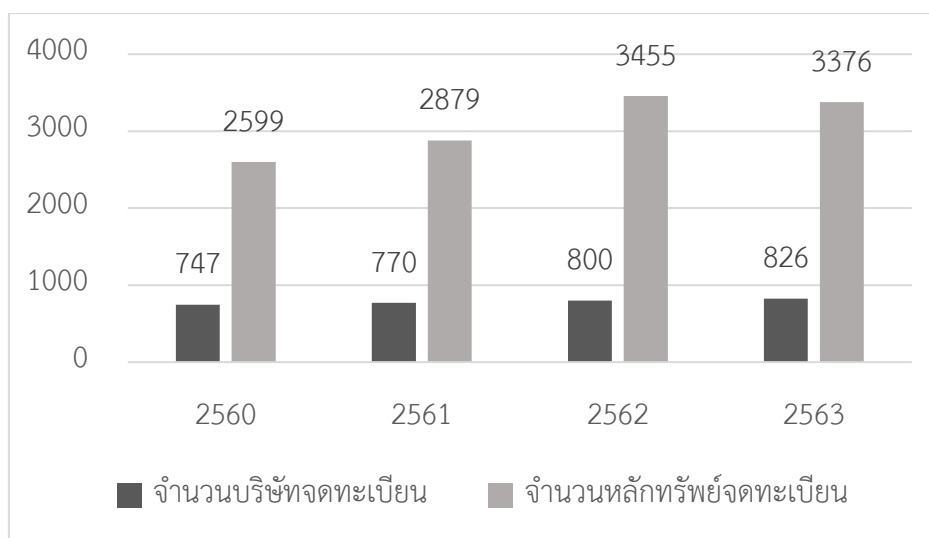
2.1.4 การประกอบธุรกิจของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ดำเนินธุรกิจตลาดหลักทรัพย์เพียงแห่งเดียวในประเทศไทย โดยให้บริการอย่างครบวงจร ประกอบด้วยงานหลักดังต่อไปนี้

2.1.4.1 ธุรกิจตราสารทุนและตราสารหนี้

1) การรับจดทะเบียนและซื้อขายหลักทรัพย์

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการรับจดทะเบียนและซื้อขายตราสารทุนและตราสารหนี้ที่มุ่งเน้นให้ผู้ประกอบการสามารถระดมทุนในตลาดแรกและนำเสนอทรัพย์ที่ทำการซื้อขายในตลาดรองที่มีสภาพคล่อง โดยกลุ่มตลาดหลักทรัพย์ฯ รับจดทะเบียนหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) และตลาดหลักทรัพย์ เอ็มเอไอ (mai) เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถระดมทุนจากผู้ลงทุน และผู้ลงทุนสามารถซื้อขายเปลี่ยนหลักทรัพย์ได้ ตลอดจนรับจดทะเบียนตราสารหนี้ในตลาดตราสารหนี้ โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 มีบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) และ ในตลาดหลักทรัพย์ เอ็มเอไอ (mai) จำนวน 826 บริษัท และมีจำนวนหลักทรัพย์ที่ให้บริการ จำนวน 3,367 หลักทรัพย์

ภาพประกอบที่ 5 จำนวนบริษัทจดทะเบียนและจำนวนหลักทรัพย์จดทะเบียน
ที่มา: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (2564a)

2) การรับฝากหลักทรัพย์

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นศูนย์กลางรับฝากหลักทรัพย์ไว้ในระบบไว้ใบหลักทรัพย์ ทั้งตราสารหนี้และตราสารทุนที่ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ โดยให้บริการรับฝากหลักทรัพย์ ถอนหลักทรัพย์ โอนหลักทรัพย์ จำนำและเพิกถอนจำนำหลักทรัพย์ ซึ่งผู้ลงทุนสามารถทำรายการเหล่านี้ผ่านบริษัทสมาชิกผู้ฝากหลักทรัพย์ รวมทั้งทำหน้าที่ควบคุมสัดส่วนการถือครองหลักทรัพย์ของผู้ลงทุนต่างชาติที่ซื้อขายในตลาดหลักทรัพย์ฯ ให้เป็นไปตามกฎและข้อบังคับของทางการที่เกี่ยวข้อง

3) การกำกับดูแล

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ทำหน้าที่กำกับดูแลการซื้อขายของผู้ลงทุน และกำกับดูแลการทำหน้าที่ของบริษัทหลักทรัพย์สมาชิกให้ตลาดมีความน่าเชื่อถือ โปร่งใส และมีประสิทธิภาพโดยสะท้อนราคาที่แท้จริงของหลักทรัพย์ รวมทั้งทำหน้าที่กำกับดูแลการเปิดเผยข้อมูลของหลักทรัพย์จดทะเบียนต่อผู้ลงทุนให้เป็นไปอย่างถูกต้อง โปร่งใส และทันเวลา

2.1.4.2 ธุรกิจตราสารอนุพันธ์

กลุ่มตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นศูนย์กลางการซื้อขายและชำระราคา รายการซื้อขายในตราสารอนุพันธ์ที่อ้างอิงหลักทรัพย์ สินค้าโภคภัณฑ์ ตราสารหนี้ อัตราดอกเบี้ย และอัตราแลกเปลี่ยน รวมทั้งทำหน้าที่กำกับดูแลการซื้อขายตราสารอนุพันธ์ของผู้ลงทุนและกำกับดูแลการทำธุรกิจตราสารอนุพันธ์ของบริษัทหลักทรัพย์สมาชิก

2.1.4.3 ธุรกิจบริการเทคโนโลยีและโครงสร้างพื้นฐานของตลาดทุน

นอกจากกลุ่มธุรกิจตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจะทำหน้าที่เป็นศูนย์ซื้อขายหลักทรัพย์ และให้บริการที่สำคัญข้างต้นแล้ว ยังให้บริการระบบการส่งคำสั่งซื้อขายหลักทรัพย์ ระบบการซื้อขายหลักทรัพย์ผ่านอินเทอร์เน็ต และระบบปฏิบัติการหลักการซื้อขาย แก่บริษัทหลักทรัพย์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในระบบและลดระยะเวลาในการพัฒนาสินค้าและบริการของบริษัทหลักทรัพย์ อีกทั้ง กลุ่มตลาดหลักทรัพย์ฯ ทำธุรกิจเผยแพร่ข้อมูลการซื้อขายที่เกิดขึ้นและข้อมูลหลักทรัพย์สำหรับผู้ขายข้อมูล และขายโดยตรงให้ผู้ลงทุนเพื่อใช้ในการตัดสินใจลงทุน รวมทั้งจัดทำและเผยแพร่ดัชนีหลักทรัพย์ที่สำคัญและมีการใช้ระดับสากล

2.1.4.4 ธุรกิจบริการงานทะเบียน

กลุ่มตลาดหลักทรัพย์ฯ ทำหน้าที่ดูแลและรักษาข้อมูลหลักทรัพย์และจัดทำทะเบียนผู้ถือหลักทรัพย์ให้มีความถูกต้อง ครบถ้วนเป็นปัจจุบันอยู่เสมอ บริหารข้อมูลสิทธิประโยชน์ของผู้ถือหุ้น เชื่อมโยงกับระบบงานรับฝากหลักทรัพย์ นอกจากนี้ ยังมีระบบการเก็บรักษารวบรวมและประมวลผลข้อมูลในทะเบียนหลักทรัพย์ มีระบบห้องมั่งคงเพื่อจัดเก็บใบหลักทรัพย์และเอกสารสิทธิให้ปลอดภัยสำหรับทั้งบริษัทจดทะเบียนและผู้ลงทุน

ตารางที่ 3 สรุปผลดำเนินงานการซื้อขายหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

	2560	2561	2562	2563
งานรับฝากหลักทรัพย์				
จำนวนสมาชิกผู้ฝากหลักทรัพย์ (ราย)	110	110	110	110
บริษัทหลักทรัพย์	40	40	41	41
ธนาคารพาณิชย์	35	35	35	35
อื่น ๆ	35	35	34	34
จำนวนหลักทรัพย์ในระบบรับฝากหลักทรัพย์				
ตราสารทุน	3,967	4,266	4,785	4,628
ตราสารหนี้ภาครัฐบาล	362	323	317	314
ตราสารหนี้ภาคเอกชน	1,327	1,444	1,563	1,547

ตารางที่ 3 (ต่อ)

	2560	2561	2562	2563
งานสำนักหักบัญชี				
จำนวนสมาชิกสำนักหักบัญชี (ราย)				
ตราสารทุนและตราสารหนี้	40	39	40	40
ตราสารอนุพันธ์	40	40	40	40
งานนายทะเบียนหลักทรัพย์				
จำนวนบริษัทที่ให้บริการเป็นนายทะเบียน (บริษัท)	747	770	800	826
ตลาดหลักทรัพย์ฯ (SET)	567	577	593	606
ตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai)	150	162	170	176
อื่นๆ	30	31	37	44
จำนวนผู้ถือหุ้นในฐานนายทะเบียนหลักทรัพย์ (คน)	1,455,618	1,568,499	1,679,051	1,939,362

2.1.5 การจัดกลุ่มอุตสาหกรรมและหมวดธุรกิจของการจดทะเบียนบริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การจัดโครงสร้างกลุ่มอุตสาหกรรมของบริษัทจดทะเบียน เพื่อให้บริษัทที่ประกอบธุรกิจใกล้เคียงกันได้อยู่ในหมวดเดียวกัน เพื่อความเหมาะสมในการเปรียบเทียบระหว่างกันและเป็นข้อมูลด้านการลงทุนได้อย่างเหมาะสม โดยแนวทางการจัดกลุ่มนั้นให้สามารถสะท้อนประเภทธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนได้ชัดเจน และสะท้อนให้เห็นถึงอุตสาหกรรมของประเทศได้มากขึ้น โดยสามารถแบ่งกลุ่มอุตสาหกรรมเป็น 8 กลุ่ม และ 28 หมวดธุรกิจ ดังนี้

2.1.5.1 อุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร (Agro and Food Industry) ได้แก่ ธุรกิจที่เกี่ยวกับการเพาะปลูก ทำป่านไม้ ทำปศุสัตว์ แปรรูป ผลผลิตทางการเกษตร และผลิตอาหารและเครื่องดื่ม ประกอบด้วย 2 หมวดธุรกิจ ดังนี้

- 1) ธุรกิจการเกษตร (Agribusiness)
- 2) ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม (Food and Beverage)

2.1.5.2 อุตสาหกรรมสินค้าอุปโภคบริโภค (Consumer Products) ได้แก่ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการผลิตหรือตัวแทนจำหน่ายสินค้า เพื่อการอุปโภคบริโภคต่างๆ ทั้งที่เป็นสินค้าจำเป็นและสินค้าฟุ่มเฟือย ประกอบด้วย 3 หมวดธุรกิจ ดังนี้

- 1) ธุรกิจแฟชั่น (Fashion)
- 2) ธุรกิจของใช้ในครัวเรือนและสำนักงาน (Home and Office Products)

3) ธุรกิจของใช้ส่วนตัวและเวชภัณฑ์ (Personal Products and Pharmaceuticals)

2.1.5.3 อุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน (Financials) ได้แก่ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับผู้ใช้บริการทางการเงินประเภทต่างๆ ประกอบด้วย 3 หมวดธุรกิจ ดังนี้

- 1) ธุรกิจธนาคาร (Banking)
- 2) ธุรกิจเงินทุนและหลักทรัพย์ (Finance and Securities)
- 3) ธุรกิจประกันภัยและประกันชีวิต (Insurance)

2.1.5.4 อุตสาหกรรมสินค้าอุตสาหกรรม (Industrials) ได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมที่ทำธุรกิจเกี่ยวกับการผลิตและจัดจำหน่ายวัตถุดิบทั่วไปที่สามารถนำไปใช้ได้หลายอุตสาหกรรม สินค้าขั้นต้นหรือสินค้าขั้นกลาง เครื่องมือและเครื่องจักรต่างๆ ที่นำไปใช้ต่อในอุตสาหกรรมการผลิตต่างๆ นอกจากนี้ยังรวมถึงอุตสาหกรรมยานยนต์ ประกอบด้วย 6 หมวดธุรกิจ ดังนี้

- 1) ธุรกิจยานยนต์ (Automotive)
- 2) ธุรกิจวัสดุอุตสาหกรรมและเครื่องจักร (Industrial Materials and Machine)
- 3) ธุรกิจบรรจุภัณฑ์ (Packaging)
- 4) ธุรกิจกระดาษและวัสดุการพิมพ์ (Paper and Printing Materials)
- 5) ธุรกิจปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ (Petrochemicals and Chemicals)
- 6) ธุรกิจเหล็ก และผลิตภัณฑ์โลหะ (Steel and Metal Products)

2.1.5.5 อุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง (Property and Construction) ได้แก่ ผู้ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับผู้ผลิตวัสดุก่อสร้าง ผู้พัฒนาและบริหารอสังหาริมทรัพย์ รวมถึงบริการก่อสร้างและงานวิศวกรรม ประกอบด้วย 4 หมวดธุรกิจ ดังนี้

- 1) ธุรกิจวัสดุก่อสร้าง (Construction Materials)
- 2) ธุรกิจบริการรับเหมาก่อสร้าง (Construction Services)
- 3) ธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ (Property Development)
- 4) ธุรกิจกองทุนรวมอสังหาริมทรัพย์ และกองทรัสต์เพื่อการลงทุนในอสังหาริมทรัพย์

(Property Fund and Real Estate Investment Trusts)

2.1.5.6 อุตสาหกรรมทรัพยากร (Resources) ได้แก่ ธุรกิจเกี่ยวกับการแสวงหา หรือจัดการทรัพยากรต่างๆ เช่น การผลิตและจัดสรรเชื้อเพลิงพลังงาน และการทำเหมืองแร่ เป็นต้น ประกอบด้วย 2 หมวดธุรกิจ ดังนี้

- 1) ธุรกิจพลังงานและสาธารณูปโภค (Energy and Utilizes)
- 2) ธุรกิจเหมืองแร่ (Mining)

2.1.5.7 อุตสาหกรรมบริการ (Services) ได้แก่ ธุรกิจในสาขาบริการต่างๆ ยกเว้นบริการทางการเงินและบริการด้านข้อมูลสารสนเทศหรือเทคโนโลยี หรือเป็นบริการที่ถูกจัดไว้ในกลุ่มอุตสาหกรรมหรือหมวดธุรกิจอื่นแล้ว ประกอบด้วย 6 หมวดธุรกิจ ดังนี้

- 1) ธุรกิจพาณิชย์ (Commerce)
- 2) ธุรกิจการแพทย์ (Health Care Services)
- 3) ธุรกิจสื่อและสิ่งพิมพ์ (Media and Publishing)
- 4) ธุรกิจบริการเฉพาะกิจ (Professional Services)
- 5) ธุรกิจการท่องเที่ยวและสันทนาการ (Tourisms and Leisure)
- 6) ธุรกิจขนส่งและโลจิสติกส์ (Transportation and Logistics)

2.1.5.8 อุตสาหกรรมเทคโนโลยี (Technology) ได้แก่ ธุรกิจเกี่ยวกับสินค้าเทคโนโลยีไม่ว่าจะเป็นสินค้าขั้นต้น ขั้นกลางหรือขั้นสุดท้าย และรวมถึงผู้ให้บริการทางเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ประกอบด้วย 2 หมวดธุรกิจ ดังนี้

- 1) ธุรกิจชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Components)
- 2) ธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Information and Communication Technology)

2.1.6 ประโยชน์ของการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย นอกจากเป็นการเปิดโอกาสให้บริษัทเข้าถึงแหล่งเงินทุนระยะยาวแล้วยังก่อให้เกิดประโยชน์อื่นๆ ทั้งต่อบริษัท ผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้เสีย ดังนี้ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2564a)

2.1.6.1 ประโยชน์ต่อบริษัท

1) แหล่งระดมเงินทุนระยะยาว

(1) สามารถระดมทุนเพื่อสนับสนุนการลงทุนหรือขยายธุรกิจในระยะยาว โดยปราศจากดอกเบี้ยและการชำระคืนเงินต้น

(2) สามารถขายหุ้นได้ในวงกว้าง โดยสามารถระดมทุนจากนักลงทุนหลายประเภท ทั้งในและต่างประเทศ

(3) เพิ่มทางเลือกและโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนผ่านการออกหลักทรัพย์ประเภทอื่น หรือใช้เครื่องมือทางการเงินต่างๆ ภายหลังเข้าจดทะเบียน

2) ภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือ

(1) เสริมสร้างภาพลักษณ์และความน่าเชื่อถือ เพราะการเข้าจดทะเบียนต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์และมาตรฐานต่างๆ รวมทั้งมีการเปิดเผยข้อมูลที่โปร่งใสตรวจสอบได้

(2) ทำให้บริษัท รวมถึงผลิตภัณฑ์หรือบริการของบริษัทเป็นที่รู้จักของสาธารณชนมากขึ้น

3) เพิ่มโอกาสทางธุรกิจ

เพิ่มโอกาสในการหาและเข้าร่วมลงทุนจากพันธมิตรทางธุรกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งจะสนับสนุนการขยายตัวและเพิ่มความแข็งแกร่งทางธุรกิจ

4) การบริหารเงินแบบมีอาชีพและการดำรงอยู่ของกิจการในระยะยาว

(1) เปลี่ยนจากการบริหารธุรกิจแบบครอบครัวมาเป็นการบริหารแบบมีอาชีพ และมีกรรมการภายนอกเข้ามาช่วยดูแล

(2) มีการกำกับดูแลกิจการที่ดี มีการดำเนินธุรกิจโดยรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสีย

(3) มีระบบบัญชีและระบบควบคุมภายในที่มีมาตรฐาน เพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน

(4) มีการบริหารความเสี่ยงที่เป็นระบบมากขึ้น

5) ความภาคภูมิใจของบุคลากร

(1) บริษัทมีภาพลักษณ์ที่ดีมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ ทำให้บุคลากรของบริษัทเกิดค่านิยมร่วม และความภาคภูมิใจ

(2) เพิ่มความสามารถในการดึงดูดมีอาชีพเข้าร่วมงาน รักษาพนักงาน และสามารถให้ผลตอบแทนที่สร้างแรงจูงใจและความมีส่วนร่วมในกิจการ เช่น โครงการสะสมหุ้นสำหรับพนักงาน และโครงการเสนอขายหลักทรัพย์ให้กรรมการและพนักงานบริษัท

2.1.6.2 ประโยชน์ต่อผู้ถือหุ้น

1) การจัดสรรผลประโยชน์เป็นระบบมากขึ้น การเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ จะทำให้การจัดสรรผลประโยชน์เป็นไปอย่างมีระบบและโปร่งใส การบริหารจัดการ การกำหนดกลยุทธ์ การบริหารความเสี่ยงอยู่ภายใต้คณะเดียวกัน และการรายงานผลอย่างเป็นระบบ ลดความขัดแย้งภายในครอบครัว และโครงสร้างธุรกิจและสินทรัพย์ชัดเจน ประเมินมูลค่าได้

2) เสริมสร้างสภาพคล่องให้กับผู้ถือหุ้น เนื่องจากผู้ถือหุ้นสามารถซื้อขายเปลี่ยนมือ หรือเปลี่ยนหลักทรัพย์เป็นเงินสดได้สะดวก

3) ผู้ถือหุ้นทราบมูลค่าหุ้นที่แท้จริงตามความต้องการของตลาด และให้เป็นหลักทรัพย์ในการกู้ยืมได้

4) มีความคุ้มครองในการลงทุน ผู้ถือหุ้นจะได้รับความคุ้มครองในการลงทุนจากกฎระเบียบในการกำกับการซื้อขายหลักทรัพย์ และการเปิดเผยข้อมูลเพื่อให้เกิดความเป็นธรรม

5) ได้รับสิทธิทางภาษี บุคคลธรรมดาได้รับการยกเว้นไม่ต้องนำเงินได้จากการขาย หลักทรัพย์มารวมเพื่อคำนวณเพื่อเสียภาษี

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับกลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน

การกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance) หรือ บรรษัทภิบาล ตามความหมายของ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หมายถึง การจัดให้มีโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการ ฝ่ายจัดการ และผู้ถือหุ้น โดยเป็นแนวปฏิบัติเพื่อสร้างความโปร่งใส ความรับผิดชอบของผู้ในระดับสูง ในองค์กร (พรปวีณ์ วรเศรษฐ์พงศา และสุชาติ ปรีกทยานนท์, 2563) อย่างไรก็ตามการกำกับดูแล กิจการจะมีประสิทธิภาพหรือไม่ขึ้นอยู่กับแนวปฏิบัติหรือกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในของแต่ละ องค์กร โดยการกำกับดูแลกิจการจะมีประสิทธิภาพได้จะต้องมีการปฏิบัติร่วมกันหลายฝ่าย โดยระบุผ่าน กฎบัตรของบริษัท นโยบาย กฎระเบียบ และกฎหมาย ซึ่งมีระบบและกลไกที่ชัดเจน (ปิยะณัฐ ฤณพุทธม และสุรีย์ โปษกรณัฐ, 2561) ดังนั้นจึงเปรียบเสมือนว่ากลไกการกำกับดูแลกิจการ เป็นระบบการดำเนินธุรกิจที่มีการสั่งการและควบคุมโครงสร้างการกำกับดูแลกิจการและกระจายสิทธิ และความรับผิดชอบต่อกลุ่มต่างๆ เช่น คณะกรรมการผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น และผู้มีส่วนได้เสียอื่นๆ ดังนั้น กลไกการกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance Mechanisms) จึงหมายถึง เครื่องมือ ที่เจ้าของหรือผู้ถือหุ้นใช้ในการลดปัญหาของตัวแทนโดยการเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้บริหารที่ผู้ถือหุ้น ว่าจ้างเข้ามาทำหน้าที่บริหารงานแทน (กาญจนา ประกอบแสง และพัทธนันท์ เพชรเชิดชู, 2560) สอดคล้องกับ ศิลพร ศรีจันเพชร และอนุวัฒน์ ภักดี (2562) ที่กล่าวว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการ ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นในการนำเสนอข้อมูลให้เพียงพอต่อกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย ต่างๆ การกำกับดูแลกิจการเป็นความสัมพันธ์ในเชิงกำกับดูแลรวมทั้งกลไกมาตรการที่ใช้กำกับการ ตัดสินใจของคนในองค์กรให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หลัก จนกระทั่งการติดตาม ประเมินผล และดูแล การรายงานผลการดำเนินงาน และ ปิยะณัฐ ฤณพุทธม และนฤมล อริยพิมพ์ (2562) กล่าวว่า กลไก การกำกับดูแลกิจการ เป็นระบบการดำเนินธุรกิจที่มีระบบการควบคุมและสั่งการ โดยใช้โครงสร้าง กลไกการบริหารในการทำการกระจายสิทธิไปยังกลุ่มต่างๆ เช่น คณะกรรมการบริษัท ผู้บริหาร ผู้ถือ หุ้น และผู้มีส่วนได้เสีย โดยกำหนดเป็นหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติเพื่อใช้ในการตัดสินใจในกรณีต่างๆ โดยยึดวัตถุประสงค์ของกิจการเป็นสำคัญ และ อาจารย์ ประจวบเหมาะ และคณะ (2561) ได้ให้ ความหมาย กลไกการกำกับดูแลกิจการ หมายถึง ระบบที่จัดให้มีโครงสร้างและกระบวนการของ ความสัมพันธ์ระหว่างคณะกรรมการ ผู้บริหาร และผู้ถือหุ้น เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันเพื่อ นำไปสู่การเติบโตและการสร้างมูลค่าให้กับผู้ถือหุ้นในระยะยาว และ ศศิประภา สมัครเขตการพล

และพัทธนันท์ เพชรเชิดชู (2561) ได้กล่าวว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการ เป็นสิ่งที่ช่วยปกป้องผลประโยชน์ทางการเงินของผู้ถือหุ้นโดยการควบคุมการบริหารงานของตัวแทนซึ่งก็คือผู้บริหาร

จากที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการ หมายถึง ระบบที่เจ้าของหรือผู้ถือหุ้นใช้ในการลดปัญหาของตัวแทนโดยการเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้บริหารที่ผู้ถือหุ้นว่าจ้างเข้ามาทำหน้าที่บริหารงานแทนโดยการควบคุมและกำกับให้ผู้บริหารธุรกิจดำเนินธุรกิจเพื่อผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียเป็นสำคัญ

โดยกลไกการกำกับดูแลกิจการได้นักวิชาการทั้งต่างประเทศและในประเทศได้อธิบายองค์ประกอบของกลไกการกำกับดูแลกิจการไว้หลากหลาย ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 องค์ประกอบของกลไกการกำกับดูแลกิจการ

นักวิจัย	องค์ประกอบของกลไกการกำกับดูแลกิจการ
Rouf and Hossan (2021)	1. ขนาดของคณะกรรมการ (Board size) 2. คณะกรรมการที่เป็นคณะกรรมการอิสระ (Proportion of independence director) 3. คณะกรรมการที่เป็นเพศหญิง (Proportion of female director)
Q. T. Tran et al. (2020)	1. ขนาดของคณะกรรมการ (Board size) 2. คณะกรรมการที่เป็นกรรมการอิสระ (Independent members of Board) 3. คณะกรรมการที่เป็นผู้บริหารสูงสุด (Board chairperson duality) 4. คณะกรรมการที่เป็นชาวต่างชาติ (Foreign members of Board) 5. จำนวนการประชุมของคณะกรรมการ (Frequency of meeting) 6. จำนวนคณะกรรมการที่เป็นเพศหญิง (Female members of Board) 7. คณะกรรมการตรวจสอบ (Audit committee)
Orazalin (2019)	1. ขนาดของคณะกรรมการ (Board size) 2. คณะกรรมการที่เป็นกรรมการอิสระ (Board Independent) 3. ความหลากหลายทางเพศของคณะกรรมการ (Board Gender Diversity)
Bashir et al. (2018)	1. ขนาดของคณะกรรมการ (Board size) 2. คณะกรรมการที่ไม่ใช่ผู้บริหาร (Out-ratio) 3. จำนวนการประชุมของคณะกรรมการ (Number of meeting)

ตารางที่ 4 (ต่อ)

นักวิจัย	องค์ประกอบของกลไกการกำกับดูแลกิจการ
Ghabayen et al. (2016)	1. ขนาดของคณะกรรมการ (Board size) 2. คณะกรรมการที่เป็นกรรมการอิสระ (Board Independent) 3. ผู้บริหารสถาบัน (Institutional Director) 4. ผู้บริหารที่เป็นเพศหญิง (Board Female)
Akbas (2016)	1. ขนาดของคณะกรรมการ (Board size) 2. คณะกรรมการที่เป็นกรรมการอิสระ (Board Independent) 3. ความหลากหลายทางเพศของคณะกรรมการ (Board Gender Diversity) 4. คณะกรรมการตรวจสอบอิสระ (Audit committee Independent)
Bukair and Rahman (2015)	1. ขนาดของคณะกรรมการ (Board size) 2. องค์ประกอบของคณะกรรมการ (Board Composition) 3. บทบาทของคณะกรรมการกับผู้บริหาร (The separation of roles between CEO and Chairman)
ศศิประภา สมัครเขตการพล และพัชรนันท์ เพชรเชิดชู (2561)	1. ขนาดของคณะกรรมการ (Board size) 2. คณะกรรมการที่เป็นกรรมการอิสระ (Board Independent) 3. จำนวนคณะกรรมการที่เป็นเพศหญิง (Female members of Board) 4. จำนวนการประชุมของคณะกรรมการ (Frequency of meeting)
ปิยะ ญัฐ ถุนพุทธคม และ สุรีย์ โปษรณัญญ (2561)	1. ขนาดของคณะกรรมการ (Board size) 2. คณะกรรมการที่เป็นกรรมการอิสระ (Board Independent) 3. การคว่ำตำแหน่งประธานบริหารและผู้บริหารสูงสุด 4. จำนวนการประชุมของคณะกรรมการ (Frequency of meeting)

จากการทบทวนวรรณกรรมการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยจึงกำหนดองค์ประกอบของกลไกการกำกับดูแลกิจการไว้ 4 องค์ประกอบ คือ ขนาดของคณะกรรมการบริษัท (Board size) สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ (Board Independent) จำนวนการประชุมของคณะกรรมการ (Board meeting) และสัดส่วนคณะกรรมการที่เป็นเพศหญิง (Women on Board)

2.2.1 ขนาดของคณะกรรมการบริษัท (Board size)

ขนาดของคณะกรรมการบริษัทเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญต่อการกำกับดูแลกิจการ มีนักวิจัยหลายท่านได้นำเอาปัจจัยขนาดของคณะกรรมการบริษัทมาเป็นตัวชี้วัดการกำกับดูแลกิจการ เช่น Akbas, (2016); Bashir et al. (2018); Bukair and Rahman (2015); Ghabayen

et al. (2016); Isa and Muhammad (2015); Naseem et al. (2017); Orazalin (2019); Rouf and Hossan (2021) and Q. T. Tran et al. (2020) ทั้งนี้จากการศึกษาของ Kanakriyah (2021) พบว่าขนาดของคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงาน ด้าน อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) ของธุรกิจจดทะเบียนประเทศจอร์แดน และ Pucheta-Martínez and Gallego-Álvarez (2020) กล่าวว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัท คือ จำนวนของคณะกรรมการผู้มีอิทธิพลต่อการกำกับดูแลกิจการซึ่งส่งผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจ และจากการศึกษา Pucheta-Martínez and Gallego-Álvarez (2020) พบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัทมีผลทำให้ผลการดำเนินงานของธุรกิจสูงขึ้น เนื่องจากขนาดของคณะกรรมการส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของบริษัท ขณะเดียวกันการศึกษาของ Shahrier et al. (2020) ก็พบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัทส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ด้าน อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) และสอดคล้องกับ Sobhan (2021) ก็พบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์กับการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และ Mishra and Kapil (2018) พบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัทส่งผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงาน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) และ Tobin's Q และ Mohammed (2018) พบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัท มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงาน ด้าน อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) จากที่กล่าวมาสามารถกล่าวได้ว่าขนาดของคณะกรรมการบริษัทส่งผลทำให้ผลการดำเนินงานของธุรกิจสูงขึ้นนั่นเอง และจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับขนาดของคณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม พบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัทส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจด้วยเช่นกัน อาทิ การศึกษาของ Q. T. Tran et al. (2020) พบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัทส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจในรายงานประจำปีให้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และ Jahid et al. (2020) พบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัทส่งผลเชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ Abu Qa'dan and Suwaidan (2019) พบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัท มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ

2.2.2 สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ (Board Independent)

คณะกรรมการอิสระของบริษัท คือ ผู้ที่ไม่มีความสัมพันธ์ทางธุรกิจกับบริษัทในลักษณะที่จะทำให้มีข้อจำกัดในการแสดงความคิดเห็นที่เป็นอิสระเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักลงทุนและรักษาสมดุลของการบริหารจัดการที่ดี (นิตยา ทัดเทียม และพิมพ์ิศา พรหมมา, 2563) ซึ่งจะเห็นได้ว่างานวิจัยในอดีตสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระมีความสำคัญต่อบริษัทซึ่งเป็นปัจจัยที่มีการศึกษากัน

ทั้งต่างประเทศ อาทิ Akbas, (2016); Ghabayen et al. (2016); Isa and Muhammad (2015); Naseem et al. (2017); Orazalin (2019); Rouf and Hossan (2021) and Q. T. Tran et al. (2020) และในประเทศ อาทิ ปิยะณัฐ ฤนพุทธม และสุรีย์ โปษกรณัฐ (2561); ศศิประภา สมัครเขตการพล และพัชรนันท์ เพชรเชิดชู (2561) เป็นต้น ซึ่งผลการศึกษาของ Hidayat and Utama (2017) พบว่า สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานของธุรกิจ ซึ่งกล่าวได้ว่าจำนวนคณะกรรมการอิสระที่มีจำนวนมากส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลของบริษัท ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Pham and Tran (2019) ที่พบว่าสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของ Habbash (2016); Javaid Lone et al. (2016); Muttakin and Subramaniam (2015); Orazalin (2019) ที่พบว่าสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระของบริษัทมีความสัมพันธ์ต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญ

2.2.3 จำนวนการประชุมของคณะกรรมการ (Board Meeting)

การประชุมของคณะกรรมการบริษัท ถือว่าเป็นการแสดงบทบาทของตนเองในการติดตามการดำเนินงานของบริษัท และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น (ปิยะณัฐ ฤนพุทธม และสุรีย์ โปษกรณัฐ, 2561) จำนวนครั้งในการประชุมจึงเป็นปัจจัยที่มีการศึกษาจากการทบทวนงานวิจัยในอดีตพบว่างานวิจัยของ Kanakriyah (2021); Bashir et al. (2018); Q. T. Tran et al. (2020); ศศิประภา สมัครเขตการพล และพัชรนันท์ เพชรเชิดชู (2561) ที่ใช้จำนวนการประชุมของคณะกรรมการเป็นปัจจัยในการศึกษาผลกระทบการกำกับดูแลกิจการ จากการศึกษาของ Mishra and Kapil (2018); M. Rahman et al. (2019); Rodriguez-Fernandez et al. (2014) พบว่า จำนวนครั้งของการประชุมคณะกรรมการบริษัทส่งผลให้ผลการดำเนินงานสูงขึ้น ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าถ้ามีจำนวนครั้งในการประชุมจะมีการติดตามตรวจสอบงานเพื่อปรับปรุงแก้ไขงานให้มีประสิทธิภาพจึงทำให้ผลการดำเนินงานสูงขึ้นนั่นเอง และจากการศึกษาพบว่าจำนวนครั้งของการประชุมมีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ จากการศึกษา Khairredine et al. (2020) พบว่าจำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์และส่งผลให้มีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมากยิ่งขึ้น ซึ่งแตกต่างจากการศึกษาของ Fahad and Rahman (2020); Ofoegbu et al. (2018); Q. T. Tran et al. (2020) พบว่าจำนวนครั้งของการประชุมของคณะกรรมการบริษัทไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ

2.2.4 สัดส่วนคณะกรรมการที่เป็นเพศหญิง (Women on Board)

คณะกรรมการบริษัทหรือผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีหน้าที่ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงานของบริษัท การกำหนดนโยบายหรือกลยุทธ์ ปัจจุบันธุรกิจในประเทศไทยได้มีผู้หญิงเข้ามา มีบทบาทในการบริหารมากขึ้น (ดิษยา จานงค์ ไพบุลย์ ผจวงส์ และธำรงค์ศักดิ์ เศรษฐเลข, 2564) จาก

การทบทวนวรรณกรรมจากงานวิจัยในอดีตพบว่ามีการศึกษาปัจจัยคณะกรรมการบริษัทที่เป็นเพศหญิงในการศึกษาผลกระทบการกำกับดูแลกิจการของบริษัท อาทิ Abu Qa'dan & Suwaidan (2019); Kanakriyah (2021); Orazalin (2019); Pucheta-Martínez and Gallego-Álvarez (2020); M. Rashid and Pervin (2019); Sobhan (2021) จากการศึกษาในต่างประเทศ M. Rashid and Pervin (2019) พบว่าสัดส่วนของคณะกรรมการที่เป็นเพศหญิงมีความสัมพันธ์ต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าการมีคณะกรรมการที่เป็นเพศหญิงส่งผลให้มีความละเอียดรอบคอบในการตัดสินใจอย่างระมัดระวัง และยังสามารถนำทักษะที่โดดเด่นในเรื่องความรู้และความสามารถในการทำงานของตนมาใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ได้ และมีการศึกษาสัดส่วนของคณะกรรมการที่เป็นเพศหญิงกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ เช่น Fahad and Rahman (2020) พบว่า สัดส่วนคณะกรรมการบริษัทที่เป็นเพศหญิงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมของธุรกิจ และไม่สอดคล้อง Q. T. Tran et al. (2020) ที่พบว่า สัดส่วนของคณะกรรมการที่เป็นเพศหญิงไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ และการศึกษาในประเทศ อาทิ อนุวัฒน์ ภักดี (2561) พบว่า สัดส่วนคณะกรรมการที่เป็นเพศหญิงมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลไกการกำกับดูแลกิจการ

นักวิจัย	ตัวแปรที่ใช้ศึกษา	ข้อค้นพบ
Sobhan (2021)	<u>ตัวแปรอิสระ</u> Board Characteristics 1. Board Size 2. Independence Directors 3. Board Meeting <u>ตัวแปรตาม</u> Firm Performance 1. ROA	ขนาดของคณะกรรมการบริษัท และคณะกรรมการที่เป็นเพศหญิงมี ความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน ของธุรกิจ

ตารางที่ 5 (ต่อ)

นักวิจัย	ตัวแปรที่ใช้ศึกษา	ข้อค้นพบ
Pucheta-Martínez and Gallego-Álvarez (2020)	<u>ตัวแปรอิสระ</u> Board Characteristics 1. Board Size 2. Board Independence 3. CEO Duality 4. Female Directors 5. Board Compensation <u>ตัวแปรตาม</u> Firm Performance 1. Tobin's Q	ขนาดของคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการอิสระ และ คณะกรรมการที่เป็นเพศหญิง มี ความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการ ดำเนินงาน
Shahrier et al. (2020)	<u>ตัวแปรอิสระ</u> Board Characteristics 1. Board Size <u>ตัวแปรตาม</u> Firm Performance 1. ROA 2. ROE	ขนาดของคณะกรรมการบริษัท ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน ด้าน อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ รวม (ROA) และอัตราผลตอบแทน ผู้ถือหุ้น (ROE)
Mishra and Kapil (2018)	<u>ตัวแปรอิสระ</u> Board Characteristics 1. Board Size 2. Board Independence 3. Number of Meeting 4. Busyness of Directors <u>ตัวแปรตาม</u> Firm Performance 1. ROA 2. Tobin's Q	ขนาดของคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์ เชิงบวกกับผลการดำเนินงาน ด้าน ด้าน อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) และ Tobin's Q ส่วนจำนวนการประชุมมี ความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ผลการ ดำเนินงาน ด้าน Tobin's Q

ตารางที่ 5 (ต่อ)

นักวิจัย	ตัวแปรที่ใช้ศึกษา	ข้อค้นพบ
Mohammed (2018)	<u>ตัวแปรอิสระ</u> Board Characteristics 1. Board Size 2. Board Independence <u>ตัวแปรตาม</u> Firm Performance 1. ROA 2. ROE	ขนาดของคณะกรรมการบริษัท มี ความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการ ดำเนินงาน ด้าน อัตราผลตอบแทน ต่อสินทรัพย์รวม (ROA)
Rouf and Hossan (2021)	<u>ตัวแปรอิสระ</u> Board Characteristics 1. Board size 2. Independent Director 3. Female Director <u>ตัวแปรตาม</u> CSR Disclosure	คณะกรรมการอิสระและ คณะกรรมการที่เป็นเพศหญิงมี ความสัมพันธ์เชิงบวกกับการ เปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อ สังคมของธุรกิจ
Q. T. Tran et al. (2020)	<u>ตัวแปรอิสระ</u> Board Characteristics 1. Board size 2. Independent members of Board 3. Board chairperson duality 4. Foreign members of Board 5. Frequency of meeting 6. Female members of Board 7. Audit committee <u>ตัวแปรตาม</u> CSR Disclosure	ขนาดของคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการที่เป็นต่างชาติ และ คณะกรรมการตรวจสอบมี ความสัมพันธ์ต่อการเปิดเผยข้อมูล ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ อย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 5 (ต่อ)

นักวิจัย	ตัวแปรที่ใช้ศึกษา	ข้อค้นพบ
Fahad and Rahman (2020)	<u>ตัวแปรอิสระ</u> Board Characteristics 1. Board age 2. Board meeting 3. CEO Duality 4. CSR Training 5. Independent Directors Board meeting 6. Board Independence 7. Audit Committee 8. Sustainability Committee 9. Women on Board <u>ตัวแปรตาม</u> CSR Disclosure	อายุของคณะกรรมการ การประจำ ของคณะกรรมการอิสระ คณะกรรมการอิสระ มี ความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูล ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ
Jahid et al. (2020)	<u>ตัวแปรอิสระ</u> Corporate Governance Mechanisms 1. Board size 2. Board Independent 3. Women on Board 4. Foreign members of Board 5. Accounting Experts on Board 6. Political Board Member 7. Size of the Audit committee <u>ตัวแปรตาม</u> CSR Disclosure	ขนาดของคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการอิสระ คณะกรรมการที่เป็นเพศหญิง และ คณะกรรมการที่เป็นต่างชาติมี ความสัมพันธ์เชิงบวกกับการ เปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อ สังคมของธุรกิจ

ตารางที่ 5 (ต่อ)

นักวิจัย	ตัวแปรที่ใช้ศึกษา	ข้อค้นพบ
Abu Qa'dan and Suwaidan (2019)	<u>ตัวแปรอิสระ</u> Corporate Governance Mechanisms 1. Board size 2. Independent Directors 3. Duality of CEO and Chairman Positions 4. Director's Age 5. Director's Gender <u>ตัวแปรตาม</u> CSR Disclosure	ขนาดของคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการอิสระ คณะกรรมการบริหาร อายุของ ผู้บริหาร มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ
Orazalin (2019)	<u>ตัวแปรอิสระ</u> Corporate Governance Mechanisms 1. Board Size 2. Independent Directors 3. Board Gender Diversity <u>ตัวแปรตาม</u> CSR Disclosure	ความหลากหลายทางเพศของ คณะกรรมการบริษัทมี ความสัมพันธ์เชิงบวกกับการ เปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ
Muttakin and Subramaniam (2015)	<u>ตัวแปรอิสระ</u> Board Characteristics 1. Board Independent 2. CEO Duality <u>ตัวแปรตาม</u> CSR Disclosure	คณะกรรมการอิสระความสัมพันธ์ เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความ รับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ

ตารางที่ 5 (ต่อ)

นักวิจัย	ตัวแปรที่ใช้ศึกษา	ข้อค้นพบ
Habbash (2016)	<u>ตัวแปรอิสระ</u> Corporate Governance 1. Audit Committee 2. Board Independent 3. Role Duality <u>ตัวแปรตาม</u> CSR Disclosure	การกำกับดูแลกิจการ ด้าน คณะกรรมการตรวจสอบ คณะกรรมการอิสระ และบทบาท สมมุติไม่มีความสัมพันธ์กับการ เปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อ สังคม
Javaid Lone et al. (2016)	<u>ตัวแปรอิสระ</u> Corporate Governance 1. Board Size 2. Independent Directors 3. Women Directors <u>ตัวแปรตาม</u> CSR Disclosure	การกำกับดูแลกิจการ ด้านขนาด ของคณะกรรมการ คณะกรรมการ อิสระ และคณะกรรมการที่เป็นเพศ หญิง มีความสัมพันธ์และผลกระทบ เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความ รับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ

2.3.1 ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ

จากการศึกษาทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ ได้มีผู้ให้คำจำกัดความและความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ ไว้ดังนี้

ภรณ์ภา บัวทิพวรรณ (2564) ได้ให้ความหมายของ ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ ไว้ว่า การดำเนินธุรกิจที่กำหนดพันธสัญญาด้านความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อแสดงเจตจำนงความมุ่งมั่นการดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงสังคม สิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสียกับการดำเนินธุรกิจ และ พรชัย ศักดานุวัฒน์วงศ์ (2563) ได้ให้ความหมายของ ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ ไว้ว่า เป็นการดำเนินธุรกิจโดยการผสานความห่วงใยต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมไว้ในกระบวนการดำเนินธุรกิจ และการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้เสียภายใต้การปฏิบัติโดยความสมัครใจ และ สานิตย์ หนูนิล, (2562) ได้ให้ความหมายของ ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ ไว้ว่า การดำเนินการขององค์กรควบคู่กับการทำความดี โดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายในและภายนอกองค์กร เพื่อให้เกิดความสมดุล ทั้ง

ทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน และนธกฤต วันตะเมธ (2561) ได้ให้ความหมายไว้ว่าความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ เป็นการดำเนินกิจกรรมที่สร้างความสมดุลระหว่างมิติทางเศรษฐกิจ (Economic Dimension) มิติทางสังคม (Social Dimension) และมิติทางสิ่งแวดล้อม (Environmental Dimension) อันจะนำไปสู่การเติบโตขององค์กรอย่างยั่งยืน และนันทน์ภัต อริยรุจิภาณูจน์ และพิพัฒน์ นนทนาธรณ์ (2561) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ หมายถึง การรับผิดชอบต่อและปรับปรุงความเป็นอยู่ของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในสังคมให้ดีขึ้นด้วยการดำเนินธุรกิจ รวมทั้งการที่องค์กรแบ่งปันทรัพยากรให้แก่สังคมโดยสมัครใจ ไม่ได้ถูกบังคับหรือเป็นข้อกำหนดตามกฎหมาย มุ่งเน้นกิจกรรมที่ดำเนินโดยองค์กรเพื่อสนับสนุนประเด็นทางสังคมและเป็นพันธสัญญาในความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร และ สานิตย์ หนูนิล (2561) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ เป็นวิธีการที่องค์กรธุรกิจใช้ในการดำเนินธุรกิจเพื่อผลทางเศรษฐกิจและในขณะเดียวกันก็มีส่วนได้รับรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน และมาลินี สายก้อน และณัฐนันท์ จิตติยาปราโมทย์ (2560) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ เป็นการดำเนินธุรกิจภายใต้หลักจริยธรรมและการกำกับดูแลกิจการที่ดีโดยคำนึงถึงสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยรวม และ วรวิทย์ ไชยศรี และบุญสม เกษะประดิษฐ์ (2560) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ หมายถึง การปฏิบัติความรับผิดชอบต่อทรัพยากรบุคคล งบประมาณ เวลา และองค์ประกอบต่างๆ จากหน่วยงานในการดำเนินธุรกิจควบคู่กับการดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อมของประเทศและของโลก และสถาบันพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืน (2559) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ ไว้ว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจเป็นการที่ธุรกิจตระหนักถึงความสำคัญของการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการสร้างผลตอบแทนหรือผลประโยชน์ที่ดีในทางเศรษฐกิจ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่สำคัญคือการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทที่สำคัญของธุรกิจว่านอกจากจะสร้างสรรค์การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแล้วยังสามารถเกื้อหนุนสังคมและสิ่งแวดล้อมให้พัฒนาและเติบโตควบคู่กันอย่างสมดุลไปพร้อมๆ และ สอดคล้องกับเจษฎา นกน้อย (2558) ได้ให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ ไว้ว่า การดำเนินงานควบคู่ไปกับการใส่ใจและดูแลสิ่งแวดล้อม ภายใต้หลักจริยธรรม การกำกับดูแลกิจการที่ดี และขยายออกไปครอบคลุมผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมดขององค์กร เพื่อนำไปสู่การดำเนินธุรกิจที่ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน และปิยะนารถ สิงห์ชู (2557) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ เป็นรูปแบบการดำเนินธุรกิจที่ตระหนักถึงการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม การแสวงหากำไรอย่างถูกต้อง การดำเนินธุรกิจภายใต้หลักจริยธรรม ควบคู่ไปกับการใส่ใจรักษาสังคมและสิ่งแวดล้อมและคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียขององค์กรเพื่อนำไปสู่การพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืน

ดังนั้นตามความหมายของนักวิชาการในประเทศไทย ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจเป็นการที่ธุรกิจตระหนักถึงสำคัญของการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการสร้างผลตอบแทนหรือผลประโยชน์ที่ดีในทางเศรษฐกิจ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่สำคัญคือการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงบทบาทที่สำคัญของธุรกิจว่านอกจากจะสร้างสรรค์การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแล้ว ยังสามารถเกื้อหนุนสังคมและสิ่งแวดล้อมให้พัฒนาและเติบโตควบคู่กันอย่างสมดุลไปพร้อมๆ กันด้วย

จากการศึกษาทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ นักวิจัยต่างประเทศได้มีผู้ให้คำจำกัดความและความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ ไว้ดังนี้

Alferaih (2020) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจเป็นสิ่งที่องค์กรต้องให้ความสำคัญในศตวรรษที่ 21 โดยธุรกิจต้องดำเนินธุรกิจในทุกด้านอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมตลอดจนดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรม โดยให้ความสำคัญกับประเด็นทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม และ Aggarwal and Singh (2019) ได้ให้ความหมายว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ หมายถึง การดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงผลกระทบต่อผู้มีส่วนได้เสียขององค์กรทั้งภายในและภายนอกองค์กร Jeffrey et al. (2019) ได้ให้ความหมายว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ หมายถึง การกำหนดนโยบายและการดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงผู้มีส่วนได้เสียของธุรกิจ ในด้านความคาดหวังทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม Nyarku and Ayekple (2019) ได้ให้ความหมายว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ หมายถึง การดำเนินธุรกิจโดยคำนึงผลกระทบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม และผู้มีส่วนได้เสียขององค์กรโดยการบูรณาการการทำความรับผิดชอบต่อสังคมกับการทำงานปกติขององค์กร Alrubaiee et al. (2017) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ คือ การดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ทางสังคมร่วมกับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจขององค์กรและจะต้องดำเนินธุรกิจอย่างมีจริยธรรมและส่งเสริมพัฒนาการทางด้านเศรษฐกิจ รวมถึงคุณภาพชีวิตของพนักงานในองค์กร ตลอดจนชุมชนท้องถิ่น และ Kim et al. (2016) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ เป็นการดำเนินธุรกิจโดยคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับผู้มีส่วนได้เสีย โดยสามารถแบ่งการองค์ประกอบของการรับผิดชอบต่อสังคมเป็น 4 มิติ คือ มิติทางด้านเศรษฐกิจ มิติทางกฎหมาย มิติทางจริยธรรม และมิติทางปรัชญาความรับผิดชอบต่อสังคม และ Saeidi et al. (2015) ได้ให้ความหมายว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ เป็นแนวคิดการดำเนินธุรกิจของบริษัทพร้อมกับการดูแลสังคมและสิ่งแวดล้อม โดยดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมในประเด็นด้านเศรษฐกิจ ด้านกฎหมาย ด้านจริยธรรม และด้านการใช้ดุลพินิจ ของบริษัทโดยความคาดหวังของสังคม

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม หมายถึง ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจเป็นการที่ธุรกิจตระหนักถึงสำคัญของการดำเนินธุรกิจอย่างมี

ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการสร้างผลตอบแทนหรือผลประกอบการที่ดีในทางเศรษฐกิจ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายที่สำคัญคือการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2.3.2 วิวัฒนาการของความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ

แนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจนั้นมีรากฐานมาจากแนวคิดของการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) ซึ่งองค์การสหประชาชาติ (United Nations) ได้นิยามไว้ครั้งแรกเมื่อครั้งจัดตั้งสมัชชาโลกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (World Commission on Environment and Development) หรือที่รู้จักกันโดยทั่วไปว่า Brundtland Commission ในปี พ.ศ. 2530 โดยระบุในรายงานเอกสารที่ชื่อว่า “Our Common Future” ไว้ว่า การพัฒนาอย่างยั่งยืน หมายถึง รูปแบบของการพัฒนาที่ตอบสนองต่อความต้องการของคนรุ่นปัจจุบันโดยไม่ทำให้คนรุ่นต่อไปในอนาคตต้องประนีประนอมยอมลดทอนความสามารถในการที่จะตอบสนองความต้องการของตนเอง (นรฤกุต วันติะเมล์, 2561) โดยแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนนั้นมีประวัติความเป็นมายาวนาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการประชุมระดับโลกหลายครั้ง โดยจุดเริ่มต้นจาก

ปี พ.ศ. 2515 การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมมนุษย์ (United Nations Conference on the Human Environment) ที่กรุงสต็อกโฮล์ม ประเทศสวีเดน ซึ่งเรียกร้องให้ทั่วโลกได้คำนึงถึงผลกระทบจากการใช้ทรัพยากรอย่างฟุ่มเฟือยจนเกินขีดจำกัดของทรัพยากรโลกผลจากการประชุมดังกล่าวทำให้ทั่วโลกหันมาให้ความสนใจเรื่องสิ่งแวดล้อมกันอย่างกว้างขวาง

ปี พ.ศ. 2530 สหประชาชาติได้มีการจัดตั้งสมัชชาโลกว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (World Commission on Environment and Development) เพื่อทำการศึกษในเรื่องการสร้างสมดุลระหว่างสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา ซึ่งได้เผยแพร่เอกสารชื่อ Our Common Future ที่ได้เรียกร้องให้ชาวโลกเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตที่ฟุ่มเฟือยและเปลี่ยนแนวทางในการพัฒนาประเทศใหม่ ซึ่งจะปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อมและให้สอดคล้องกับข้อจำกัดทางธรรมชาติมากยิ่งขึ้น รวมทั้งได้เสนอว่ามนุษยชาติสามารถที่จะทำให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนขึ้นมาได้ ซึ่งเป็นการประชุมที่เริ่มใช้คำว่า “การพัฒนาอย่างยั่งยืน” ในการประชุมครั้งนี้เอง

ปี พ.ศ. 2535 มีการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (United Nations Conference of Environment and Development: UNCED) ที่กรุงริโอเดอจาเนโร ประเทศบราซิล หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า Earth Summit โดยในการประชุมครั้งนี้ประเทศไทยและประเทศสมาชิกของสหประชาชาติ รวม 178 ประเทศ ได้ลงนามรับรองปฏิญญาริโอว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา (Rio Declaration on Environment and Development) และแผนปฏิบัติการ 21 (Agenda 21) ซึ่งเป็นแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของโลกโดยครอบคลุมการพัฒนาที่สมดุล 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม

ปี พ.ศ. 2545 ได้มีการประชุมสุดยอดโลกว่าด้วยการพัฒนาอย่างยั่งยืน (World Summit on Sustainable Development: WSSD) ที่นครโจฮันเนสเบิร์ก สาธารณรัฐแอฟริกาใต้ ซึ่งถือเป็นการสร้างกรอบการดำเนินการในแผนปฏิบัติการ 21 จากนานาชาติทั่วโลกให้มีความชัดเจนและมีความเข้มแข็งมากยิ่งขึ้นและเพื่อเป็นการกำหนดมาตรการในการเร่งรัดการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการ 21 โดยเฉพาะในส่วนของการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการผลิตและการบริโภคที่ไม่ยั่งยืน โดยในแผนปฏิบัติการ 21 มีเนื้อหาสาระสำคัญ คือ (นธฤต วันตะเมธ, 2561)

1. กำหนดให้ประเทศสมาชิกจะต้องบรรลุข้อตกลงในการจัดทำเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals: MDGs) ร่วมกันให้สำเร็จภายในปี พ.ศ. 2558 เพื่อผลการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินงานในด้านต่างๆ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและจัดปัญหาความยากจนของคนในประเทศ

2. ประเทศสมาชิกควรมุ่งส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพทุนมนุษย์ (Capacity Building) ซึ่งรวมถึงการพัฒนาด้านการศึกษาและการจัดหาบริการด้านสุขภาพอนามัยให้ประชาชนอย่างทั่วถึง

3. เสริมสร้างจิตสำนึกเพื่อกระตุ้นให้ประชากรทั่วโลกตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมของแต่ละประเทศ ต้องร่วมกันเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา และร่วมกันพิทักษ์สิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

ปี พ.ศ. 2558 ทางองค์การสหประชาชาติได้ประกาศแผนการพัฒนาที่ยั่งยืนฉบับใหม่หรือที่เรียกว่า Agenda 2030 ในการประชุมเต็มคณะของ UN Summit for the Adoption of Post-2015 Development Agenda เพื่อวางกรอบวาระการพัฒนาอย่างยั่งยืนของโลกในช่วง 15 ปี ข้างหน้า โดยนายกรัฐมนตรีของไทยได้เข้าร่วมประชุมเพื่อรับรองร่างเอกสารที่ประเทศสมาชิกสหประชาชาติได้มีฉันทามติ ที่เน้นการเปลี่ยนแปลงของโลกเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนในปี ค.ศ. 2030 (Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development) ร่วมกับผู้นำประเทศต่างๆ จำนวน 113 ประเทศ ณ กรุง New York ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยเป็นแผนเชิงรุกในอีก 15 ปี ข้างหน้า เพื่อให้การพัฒนาประเทศต้องมีความสมดุลระหว่างมิติทางด้านเศรษฐกิจ มิติทางด้านสังคมหรือประชาชน และมิติทางด้านสิ่งแวดล้อม โยในครั้งนี้ได้เพิ่มอีก 2 มิติ คือ มิติด้านสันติภาพ และมิติทางด้านการเป็นพันธมิตร หรือการมีส่วนร่วมช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างประเทศต่างๆ ทั่วโลกซึ่งได้มีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งหมด 17 ข้อ (17 Sustainable Development Goals: SDGs) เพื่อให้เป็นแนวทางการพัฒนาสำหรับประเทศต่างๆ ทั่วโลก โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ลดความยากจน
2. ลดความอดอยาก

3. มีสุขภาพพลานามัยที่ดี
4. มีความเท่าเทียมกันทางการศึกษา
5. มีความเท่าเทียมกันทางเพศ
6. มีน้ำดื่มและระบบสุขาภิบาลที่สะอาด
7. สามารถเข้าถึงพลังงานได้
8. มีการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและมีการจ้างงาน
9. มีโครงสร้างพื้นฐานและอุตสาหกรรมที่มั่นคง
10. ลดความเท่าเทียมกันระหว่างประเทศให้น้อยลง
11. ทำให้เมืองและชุมชนมีความยั่งยืน
12. ประชาชนมีการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน
13. มีการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศและผลกระทบอย่างเหมาะสม
14. มีการอนุรักษ์ทรัพยากรได้ทะเล
15. มีการอนุรักษ์ทรัพยากรบนพื้นดินและป่าไม้เพื่อความหลากหลายทางชีวภาพ
16. สนับสนุนสันติภาพและระบบความยุติธรรมให้เกิดขึ้นในสถาบันทุกระดับ
17. สนับสนุนการเป็นพันธมิตรและการทำงานร่วมกันระหว่างประเทศต่างๆ ทั่วโลก

เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

2.3.3 ลักษณะของความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ

คำนิยามที่ใช้เรียกการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจนิยมใช้กันมาก คือ ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ (Corporate Social Responsibility: CSR) ซึ่งเดิมธุรกิจมักแสดงว่าธุรกิจมีความรับผิดชอบต่อสังคม ด้วยการคืนกำไรให้กับสังคมในรูปแบบการบริจาคเพื่อสาธารณกุศล การจัดกิจกรรมจิตอาสาต่อมาได้มีการพัฒนาแลผสมผสานเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมกับงานทางการตลาด โดยนำเอาความรู้ทางการตลาดมาช่วยสร้างประโยชน์ต่อธุรกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม หรือที่เรียกว่า การตลาดเพื่อการกุศล (Cause-related Marketing) หรือการตลาดเพื่อ ความรับผิดชอบต่อสังคม (คณะกรรมการกลุ่มความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนามาตรฐานการเรียน การสอนและการวิจัยด้านบริหารธุรกิจแห่งประเทศไทย, 2555) นอกจากนี้การดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ ยังสามารถพิจารณาลักษณะโดยใช้เกณฑ์กระบวนการ (Process) สามารถจำแนก ลักษณะการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ ได้ 3 รูปแบบ ดังนี้ (อนันตชัย ยูร ประถม และคณะ, 2557)

1. ความรับผิดชอบต่อสังคมนอกเหนือกระบวนการดำเนินงานของธุรกิจ (CSR after process) คือ การดำเนินกิจกรรมของธุรกิจเพื่อสร้างประโยชน์แก่สังคมในด้านต่างๆ โดยเป็นกิจกรรมที่แยกออกมาต่างหากจากการดำเนินธุรกิจหลักขององค์กร เช่น กิจกรรมอาสาสมัครที่นำพนักงาน

องค์กรไปดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคม เช่น การปลูกป่าชายเลน การสร้างฝายทดน้ำ หรือการแบ่งพื้นที่ส่วนหนึ่งของธุรกิจให้ชุมชนได้ใช้ประโยชน์ เป็นต้น

2. ความรับผิดชอบต่อสังคมในกระบวนการดำเนินงานของธุรกิจ (CSR in process) คือ การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมในกระบวนการดำเนินธุรกิจหลักขององค์กร โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างคุณค่าให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจทั้งภายในและภายนอกองค์กร อันจะนำไปสู่ความยั่งยืนร่วมกัน

3. ความรับผิดชอบต่อสังคมโดยองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร (CSR as process) เป็น การดำเนินงานความรับผิดชอบต่อสังคมโดยองค์กรที่ไม่แสวงหากำไร ซึ่งก่อตั้งขึ้นเพื่อสร้างประโยชน์ต่อสังคมเป็นสำคัญ เช่น มูลนิธิ สมาคมการกุศล กิจกรรมเพื่อสังคม เป็นต้น

นอกจากนี้ยังมีลักษณะการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมโดยใช้การตลาดเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมมีลักษณะที่สำคัญ ดังต่อไปนี้ (นรฤต วันตะเมธ. 2561)

1. การตลาดเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม จะมุ่งเน้นการสร้างความสัมพันธ์ในระยะยาวอย่างยั่งยืน และมีขอบเขตที่มีการคำนึงถึงผลกระทบทั้งต่อผู้บริโภคเป้าหมาย สังคม และสิ่งแวดล้อมบนโลกใบนี้ ซึ่งจะแตกต่างจากการตลาดเพื่อสร้างความสัมพันธ์ (Relationship Marketing) โดยทั่วไป ตรงที่การตลาดเพื่อสร้างความสัมพันธ์แม้จะมุ่งเน้นการสร้างความสัมพันธ์ในระยะยาว แต่จะมีขอบเขตที่มุ่งเน้นเพียงผู้บริโภคเป้าหมายเท่านั้น และยังแตกต่างจากการตลาดสมัยใหม่ (Modern Marketing) เช่น การตลาดออนไลน์ (Online Marketing) การตลาดเชิงประสบการณ์ (Experiential Marketing) หรือ การตลาดเชิงประสาทสัมผัส (Sensory Marketing) ตรงที่การตลาดสมัยใหม่เหล่านี้จะมุ่งเน้นหวังผลทางการค้าเพื่อขายสินค้าและบริการกับกลุ่มผู้บริโภคเป้าหมายในระยะเวลายั่งยืน นอกจากนี้ การตลาดเพื่อความยั่งยืนหรือการตลาดเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม ยังแตกต่างจากการตลาดเชิงนิเวศวิทยา (Ecological Marketing) กล่าวคือ การตลาดเชิงนิเวศวิทยา แม้จะเป็นการดำเนินกิจกรรมการตลาดที่คำนึงถึงผลกระทบทั้งต่อผู้บริโภคเป้าหมาย สังคม และสิ่งแวดล้อมแต่ก็มีเป้าหมายเพื่อมุ่งเน้นการหวังผลทางการค้าเพื่อขายสินค้าและบริการในระยะเวลายั่งยืน แต่การตลาดเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมจะมุ่งเน้นสร้างความสัมพันธ์ในระยะยาว

2. การตลาดเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม นับเป็นแนวการศึกษาใหม่ในยุคของการตลาดที่มีได้มุ่งเน้นเพียงการตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคเป้าหมายเพียงเท่านั้น แต่ยังเป็น การคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นกับสังคมและสิ่งแวดล้อมด้วย โดยการดำเนินกิจกรรมทางการตลาดรูปแบบนี้เกิดขึ้นจากคำถามที่ว่าแนวคิดมุ่งตลาดนั้นสามารถสร้างการเติบโตให้แก่ธุรกิจแต่ส่งผลกระทบต่อสังคมและสภาพแวดล้อมหรือไม่ คำถามนี้จึงนำมาสู่แนวคิดที่มุ่งเน้นการตลาดเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม โดยแนวคิดนี้ มีลักษณะเหมือนกับแนวคิดการตลาดทั่วไปเพียงแต่กิจกรรมทางการตลาดต่างๆ จะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในเชิงลบ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ

เป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นการตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคเพื่อมีวัตถุประสงค์ในการสร้างความพึงพอใจสูงสุดให้กับผู้บริโภคเป้าหมายเป็นการตอบเป้าหมายมิติทางเศรษฐกิจ แต่ทั้งนี้การดำเนินกิจกรรมทางการตลาดต่างๆ นั้นจะต้องไม่ส่งผลกระทบต่อมิติทางสังคมและมิติทางสิ่งแวดล้อมในเชิงลบด้วย

3. การตลาดเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม จะเกี่ยวข้องกับกระบวนการขั้นตอนการดำเนินงานเชิงการบริหารทางการตลาดอยู่ 6 องค์ประกอบ ได้แก่

3.1 การศึกษาปัญหาสังคมและสิ่งแวดล้อม (Socio-Ecological Problems) กล่าวคือการตลาดเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมจะเริ่มต้นจากการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาทางสังคมและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ซึ่งถือเป็นการวิเคราะห์ในระดับมหภาคขณะเดียวกันก็พิจารณาว่าสินค้าและบริการขององค์กรส่งผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งถือเป็นการวิเคราะห์ในระดับจุลภาค ทั้งนี้เพื่อนำมาวางแผนการดำเนินงานทางการตลาดต่อไป

3.2 การศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภค (Consumer Behavior) กล่าวคือ การตลาดเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมจะต้องทำการศึกษากฎพฤติกรรมผู้บริโภคเพื่อนำข้อมูลผู้บริโภคมาวางแผนโดยพิจารณากระบวนการบริโภคสินค้าและบริการตั้งแต่กระบวนการตระหนักถึงปัญหา การแสวงหาข้อมูล การประเมินทางเลือก การตัดสินใจซื้อ และพฤติกรรมหลังการซื้อจะทำให้การการตลาดเข้าใจพฤติกรรมผู้บริโภคมากยิ่งขึ้น

3.3 การกำหนดค่านิยมหลักและวัตถุประสงค์ขององค์กร (Sustainability Marketing Values and Objectives) เมื่อนักการตลาดวิเคราะห์ปัญหาทางสังคมและสิ่งแวดล้อมพร้อมศึกษากฎพฤติกรรมผู้บริโภคเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จะได้ประเด็นหลักด้านความยั่งยืนที่จะนำมากำหนดเป็นค่านิยมหลักและวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งประเด็นเหล่านี้ควรกำหนดเป็นเป็นวิสัยทัศน์และพันธกิจ ขององค์กรในลักษณะของการกำหนดนโยบายจากบนสู่ล่าง และถ่ายทอดลงมาสู่ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับ

3.4 การกำหนดกลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม (Marketing Social Responsibility Strategies) เมื่อองค์กรมีการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างชัดเจน ฝ่ายการตลาดก็จะนำวิสัยทัศน์และพันธกิจนั้น มาพัฒนาเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญของการดำเนินกิจกรรมทางการตลาด ตลอดจนการกำหนดเป้าประสงค์เพื่อการวัดและประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม

3.5 การกำหนดส่วนประสมทางการตลาดเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility Marketing Mix) ในขั้นนี้ส่วนประสมทางการตลาดจะถูกออกแบบขึ้นมาเพื่อตอบสนองกลยุทธ์ทางการตลาดที่กำหนดขึ้นอย่างเหมาะสมเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยคำนึงถึงผลกระทบทางสังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ

3.6 การเปลี่ยนแปลงการตลาดสู่ความยั่งยืนของสังคม (Sustainability Marketing Transformations) เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่จะสร้างความเปลี่ยนแปลงในสังคมเชิงมหภาค ให้มุ่งสู่สังคมแห่งความยั่งยืนในที่สุด โดยขั้นตอนนี้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือขององค์กรในสังคม ไม่ว่าจะเป็นองค์กรธุรกิจ รัฐบาล หน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษา สื่อมวลชน พรรคการเมือง ประชาชนทั่วไปช่วยกันขับเคลื่อนและผลักดันความยั่งยืนให้เกิดขึ้นในประเทศชาติ

4. การตลาดเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม จะมีได้มุ่งหวังความยั่งยืนให้กับผู้บริโภค เป้าหมายเพียงเท่านั้น แต่ยังมีมุ่งหวังสร้างความยั่งยืนกับกลุ่มผู้มีส่วนได้เสียต่างๆ ขององค์กรด้วย เช่น พนักงานในองค์กร ผู้บริหาร ผู้ส่งปัจจัยการผลิต และผู้จัดจำหน่ายสินค้า

2.3.4 ประโยชน์ของการตลาดเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม

ในอดีตมีความเข้าใจว่าการดำเนินการเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นต้นทุนค่าใช้จ่ายของธุรกิจเพียงอย่าง ไม่สามารถนำไปสู่ประโยชน์ที่ชัดเจนในเชิงธุรกิจได้ ซึ่งแท้จริงแล้วการจัดการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจที่ถูกต้องย่อมก่อให้เกิดประโยชน์กับธุรกิจอย่างชัดเจนและวัดผลได้ดังต่อไปนี้ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสถาบันธุรกิจเพื่อสังคม, 2559) ด้านการเพิ่มความสามารถทางการแข่งขันและสร้างจุดยืนในตลาด (Competitiveness and Unique Market Positioning) ด้านการบริหารความน่าเชื่อถือ ด้านการจัดการความเสี่ยง ด้านการคัดเลือกและสร้างแรงจูงใจในการทำงานและรักษาพนักงานดีๆ ให้อยู่กับบริษัท ด้านผลประโยชน์และการเข้าถึงเงินทุน ด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม และด้านการยอมรับของสังคมและการดำเนินงานของบริษัท

ซึ่งสอดคล้องกับ (คณะกรรมการกลุ่มความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนามาตรฐานการเรียนรู้การสอนและการวิจัยด้านบริหารธุรกิจแห่งประเทศไทย, 2555) ยังได้กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์จากความรับผิดชอบต่อสังคม ไว้ดังนี้

1. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการสร้างผลกำไรที่ดีที่สุด
2. ปรับปรุงความสัมพันธ์และสร้างมุมมองใหม่ๆ กับผู้มีส่วนได้เสียรวมถึงติดต่อสื่อสารกับผู้มีส่วนได้เสียที่แตกต่างกันได้ดีขึ้น
3. สร้างภาพลักษณ์และชื่อเสียงที่ดี รวมทั้งส่งเสริมให้ได้รับความไว้วางใจจากสาธารณชนเพิ่มขึ้น
4. ปรับปรุงการบริหารความเสี่ยง เพื่อสร้างความน่าสนใจในการลงทุนมากขึ้น
5. ปรับปรุงความน่าเชื่อถือและความเป็นธรรมของธุรกรรมต่างๆ ผ่านการมีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างรับผิดชอบ มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรมและปฏิเสธการคอร์รัปชัน
6. ส่งเสริมให้เกิดการตัดสินใจเกี่ยวกับความคาดหวังของสังคมบนพื้นฐานของความเข้าใจที่ดีขึ้น

7. เพิ่มโอกาสแก้ไขและลดความเสี่ยงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบต่อสังคมและความเสี่ยงอื่นๆ

8. สร้างสรรค์ให้เกิดนวัตกรรมทั้งภายในและนอกกิจการ ก่อให้เกิดความเจริญเติบโตควบคู่กับผลกำไรสูงขึ้น

9. ช่วยสร้างความประหยัดแก่ระบบการผลิต เนื่องจากการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลและปริมาณของเสียที่ลดลง

10. ใช้เป็นแนวทางป้องกันหรือลดความขัดแย้งเกี่ยวกับสินค้าหรือบริการที่อาจจะเกิดขึ้นกับผู้บริโภค

11. สร้างความภาคภูมิใจ การมีส่วนร่วมและขวัญกำลังใจ รวมถึงความปลอดภัยและสุขอนามัยที่ดีให้กับพนักงานและผู้มีส่วนได้เสีย

12. ส่งผลในทางบวกต่อการสรรหา จูงใจและรักษาพนักงาน เป็นการเพิ่มขีดความสามารถด้านทรัพยากรบุคคล

พิริยาภรณ์ อันทอง และศุภกร เอกชัยไพบุลย์ (2559) ได้อธิบายประโยชน์ของนำเอาความรับผิดชอบต่อสังคมเข้าไปบูรณาการกับการดำเนินธุรกิจ ดังนี้

1. ประเมินและวางแผนการจัดการความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจที่ครอบคลุมมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เกิดขึ้น อาจส่งผลต่อวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตไม่เพียงพอหรือทำให้การขนส่งชะงักงัน เป็นต้น ซึ่งหากพิจารณาประเด็นเหล่านี้อย่างจริงจังและต่อเนื่อง จะช่วยให้เตรียมการป้องกันความเสี่ยงได้ทันทั่วทั้งที่

2. เพิ่มมูลค่าให้แบรนด์ด้วยการคำนึงถึงสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมถึงมีการดำเนินงานที่โปร่งใส เช่น การเพิ่มการลงทุนในเทคโนโลยีสะอาด พัฒนานวัตกรรมและสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ช่วยลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ทำให้มูลค่าแบรนด์สูงขึ้น และสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภคด้วยกระบวนการผลิตที่ได้รับมาตรฐานระดับสากล

3. พัฒนาสินค้าและบริการให้ตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าได้อย่างรวดเร็ว เช่น พฤติกรรมผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญกับสินค้าที่ใส่ใจต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมมีมากขึ้นหรือผู้บริโภคในยุคดิจิทัลที่มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปอย่างชัดเจน ต้องการเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็วผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ทำให้ธุรกิจต้องปรับเปลี่ยนวิธีการนำเสนอสินค้าและบริการ รวมถึงการพัฒนาสินค้าและบริการใหม่เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคยุคปัจจุบัน

4. พนักงาน คือ หัวใจแห่งความยั่งยืนของธุรกิจ เช่น การจัดการค่าตอบแทนและสวัสดิการที่เป็นธรรมเทียบเท่ากับอุตสาหกรรมเดียวกัน มีการพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมความก้าวหน้าในสายอาชีพให้แก่พนักงาน เป็นต้น การดำเนินการเหล่านี้เป็นการสร้างแรงจูงใจให้พนักงานอยู่กับองค์กรนานขึ้น อีกทั้งยังสามารถดึงดูดให้คนมีศักยภาพร่วมงานกับองค์กรมากขึ้นด้วย

5. ดึงดูดความสนใจของนักลงทุนที่มีแนวคิดการลงทุนอย่างยั่งยืน โดยนักลงทุนเหล่านี้เชื่อว่าธุรกิจที่มีการดูแลเอาใจใส่สิ่งแวดล้อม สังคม และมีบริษัทภิบาลที่ดีจะช่วยลดความเสี่ยงและเพิ่มศักยภาพในการแข่งขัน สร้างการเติบโตและผลตอบแทนได้ต่อเนื่องในระยะยาว (สิริยุพา เลิศกาญจนพร และฉัตรฤดี จงสุริยภาส, 2562)

2.3.5 การศึกษาเชิงประจักษ์เกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ

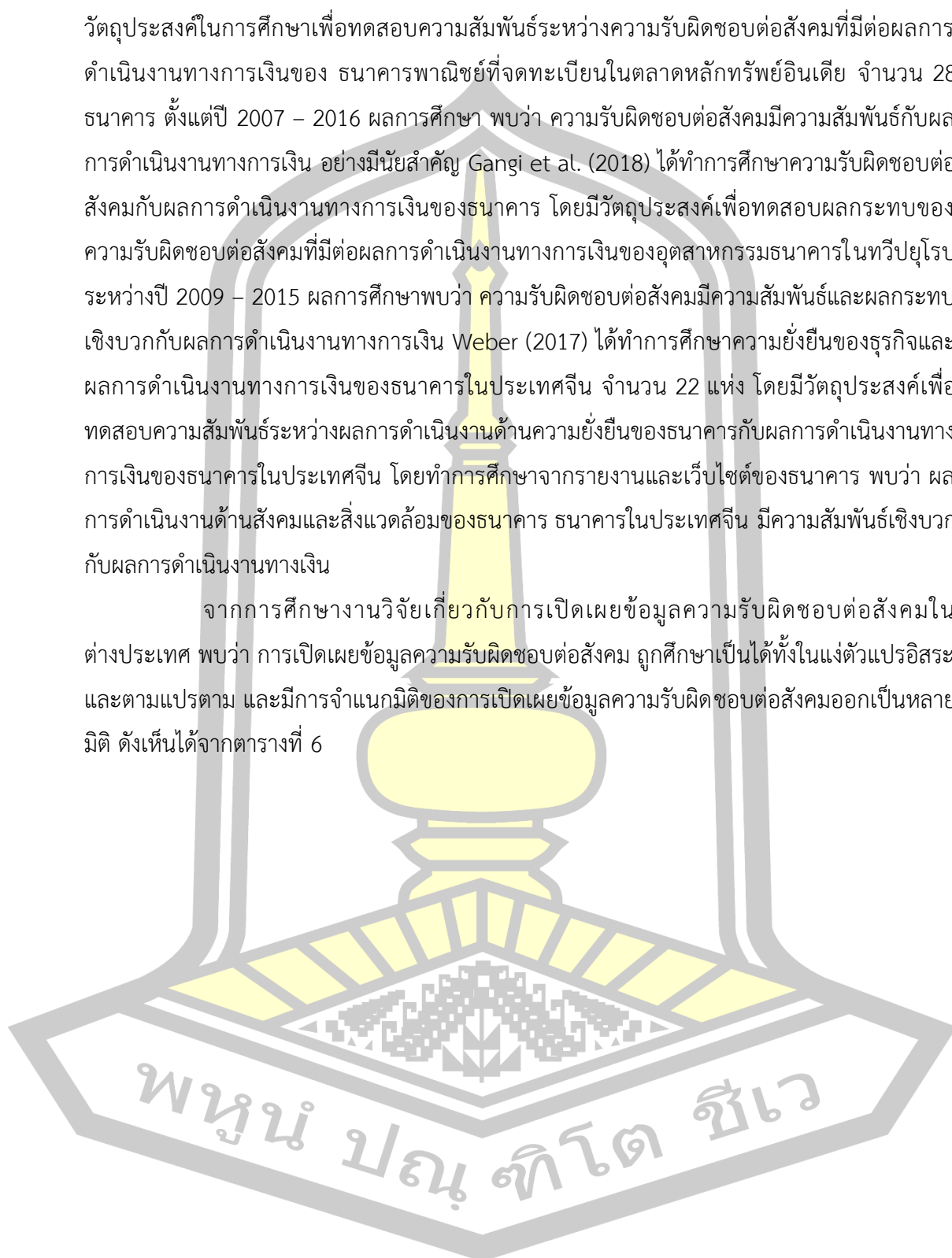
จากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยในอดีตพบว่ามีการศึกษาเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจจากมุมมองและบริบทที่หลากหลายและแตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยจะได้จะอธิบายถึงกรอบแนวคิด วิธีการศึกษา ผลลัพธ์ที่ได้จากการศึกษาของนักวิจัยทั้งต่างประเทศและในประเทศตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

การศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ (Corporate Social Responsibility Disclosure) ในต่างประเทศมีการศึกษาทั้งในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วและกลุ่มประเทศที่กำลังพัฒนา และมีบริบทที่เหมือนและแตกต่างกัน เช่น Mittelbach-Hörmanseder et al . (2021) ได้ทำการศึกษาลักษณะเนื้อหาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในทวีปยุโรป โดยทำการศึกษารายบริษัทที่จดทะเบียนใน STOXX Europe 600 ระหว่างปี 2008 – 2016 ในประเด็นการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมโดยความสมัครใจจนไปถึงประเด็นที่มีการบังคับให้มีการเปิดเผยข้อมูล พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับมูลค่าขององค์กร และพบว่าเนื้อหาและรูปแบบการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมเนื้อหาที่มีการเปิดเผยขึ้นอยู่กับรูปแบบและลักษณะของสถาบัน ซึ่งสอดคล้องกับ Alshbili and Elamer (2020) ได้ศึกษาอิทธิพลของลักษณะของสถาบันที่มีต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในประเทศลิเบีย พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมขึ้นอยู่กับลักษณะขององค์กร หากองค์กรได้รับแรงกดดันจะมีการเปิดเผยข้อมูลมากกว่าองค์กรที่ไม่มีแรงกดดัน โดยนักวิจัยได้ดำเนินการทบทวนวรรณกรรมย้อนหลัง พบว่าได้นักวิจัยได้ทำการศึกษาศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ดังนี้ Nyame-Asiamah and Ghulam (2020) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมกับการเติบโตของยอดขายในอุตสาหกรรมการค้าปลีกของสหราชอาณาจักร โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาคือ เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมกับการเติบโตของยอดขายในอุตสาหกรรมการค้าปลีกของสหราชอาณาจักร ระหว่างปี 2006 – 2014 โดยการเก็บข้อมูลจากเว็บไซต์และรายงานทางการเงินของธุรกิจ พบว่า กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ในด้านกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อม และการบริจาคมีความสัมพันธ์เชิงบวกการยอดขายของธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญ Matuszak and RóŹańska (2020) ได้ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมออนไลน์ในอุตสาหกรรมธนาคารประเทศโปแลนด์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมออนไลน์ในอุตสาหกรรมธนาคารประเทศโปแลนด์ ในปี 2017 พบว่า อุตสาหกรรมธนาคารประเทศโปแลนด์มีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม อยู่ทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านสิ่งแวดล้อม มีการเปิดเผยข้อมูลร้อยละ 34 ด้านทรัพยากรมนุษย์ มีการเปิดเผยข้อมูลร้อยละ 51.3 ด้านผลิตภัณฑ์และลูกค้า มีการเปิดเผยข้อมูลร้อยละ 50 และด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน มีการเปิดเผยข้อมูลร้อยละ 67 และ Zhang et al. (2020) ได้ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในประเทศจีน เพื่อศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในประเทศจีน โดยเก็บแบบสอบถามจากนักวิเคราะห์งบการเงิน จำนวน 129 คน พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านพนักงาน ด้านสิทธิมนุษยชน ด้านสังคม และด้านความรับผิดชอบต่อสินค้า Alferaih (2020) ได้ทำการทบทวนงานวิจัยเพื่อจับกลุ่มความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจเพื่อนำไปใช้ในการศึกษาสมการ โครงสร้างพบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถจัดกลุ่มออกเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้ 1. การกำกับดูแลกิจการ 2. ด้านชุมชน 3. ด้านความหลากหลาย 4. ด้านความสัมพันธ์ของพนักงาน 5. ด้านแรงงาน และสิทธิมนุษยชน 6. ด้านผลิตภัณฑ์และบริการ Jeffrey et al. (2019) ได้ทำการศึกษาพฤติกรรม ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจกับชื่อเสียงของธุรกิจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจสู่การเป็นสมาชิกธุรกิจในรายชื่อ Fortune Magazine's Most Admired Companies list โดยทำการศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสังคม และด้านการกำกับดูแลธุรกิจ ที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินและผลการดำเนินงานที่ไม่ใช้การเงินซึ่งก็คือ ชื่อเสียงของธุรกิจ พบว่า พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจขนาดใหญ่มีผลทางบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน และชื่อเสียงของธุรกิจ Platonova et al. (2018) ได้มีการศึกษา การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารอิสลาม ในกลุ่มประเทศ CCG ระหว่างปี 2000 – 2014 จากการวิเคราะห์รายงานประจำปี พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน Malik and Kanwal (2018) ที่ได้ทำการศึกษาผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ปากีสถาน ตั้งแต่ปี 2005 – 2014 โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาในรายงานประจำปี พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ปากีสถานมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปี โดยเฉพาะการเปิดเผยข้อมูลการมีส่วนร่วมกับชุมชน และจากการทดสอบการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานทางการเงิน พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญ Maqbool and Zameer (2018) ได้ทำการศึกษา ความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารประเทศอินเดีย โดยมี

วัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของ ธนาคารพาณิชย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อินเดีย จำนวน 28 ธนาคาร ตั้งแต่ปี 2007 – 2016 ผลการศึกษา พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญ Gangi et al. (2018) ได้ทำการศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคาร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบผลกระทบของความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของอุตสาหกรรมธนาคารในทวีปยุโรป ระหว่างปี 2009 – 2015 ผลการศึกษาพบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน Weber (2017) ได้ทำการศึกษาความยั่งยืนของธุรกิจและผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารในประเทศจีน จำนวน 22 แห่ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานด้านความยั่งยืนของธนาคารกับผลการดำเนินงานทางการเงินของธนาคารในประเทศจีน โดยทำการศึกษาจากรายงานและเว็บไซต์ของธนาคาร พบว่า ผลการดำเนินงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของธนาคาร ธนาคารในประเทศจีน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในต่างประเทศ พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ถูกศึกษาเป็นได้ทั้งในแง่ตัวแปรอิสระและตามแปรตาม และมีการจำแนกมิติของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมออกเป็นหลายมิติ ดังเห็นได้จากตารางที่ 6

ตารางที่ 6 สรุปการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม

นักวิจัย	ตัวแปรที่ศึกษา	ข้อค้นพบ
Nyame-Asiamah and Ghulam (2020)	<u>ตัวแปรอิสระ</u> CSR activity 1. Donations 2. Community Work 3. Environmental Responsibility <u>ตัวแปรตาม</u> Sales Revenue	กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ในด้านกิจกรรมเพื่อสิ่งแวดล้อม และการบริจาค มีความสัมพันธ์เชิงบวกการยอดขายของธุรกิจอย่างมีนัยสำคัญ
Matuszak and RóŻańska (2020)	<u>ตัวแปรอิสระ</u> CSR Disclosure 1. Environment 2. Human Resources 3. Consumer and Products 4. Community Involvement <u>ตัวแปรตาม</u> Financial Performance - ROA - ROE	อุตสาหกรรมธนาคารประเทศโปแลนด์มีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านสิ่งแวดล้อม มีการเปิดเผยข้อมูลร้อยละ 34 ด้านทรัพยากรมนุษย์ มีการเปิดเผยข้อมูลร้อยละ 51.3 ด้านผลิตภัณฑ์และลูกค้า มีการเปิดเผยข้อมูลร้อยละ 50 และด้านการมีส่วนร่วมกับชุมชน มีการเปิดเผยข้อมูลร้อยละ 67
Zhang et al. (2020)	<u>ตัวแปรอิสระ</u> CSR Disclosure 1. Environmental 2. Economic 3. Labor and Decent work 4. Human Rights 5. Society 6. Product Responsibility	การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ดังนี้ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านเศรษฐกิจ ด้านพนักงาน ด้านสิทธิมนุษยชน ด้านสังคม และด้านความรับผิดชอบต่อสินค้า

ตารางที่ 6 (ต่อ)

นักวิจัย	ตัวแปรที่ศึกษา	ข้อค้นพบ
Alferaih (2020)	<u>ตัวแปรอิสระ</u> 1. Corporate Governance 2. Community 3. Diversity 4. Employee Relations 5. Labor and Human Rights 6. Product and Services	ความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถจัดกลุ่มออกเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้ 1. การกำกับดูแลกิจการ 2. ด้านชุมชน 3. ด้านความหลากหลาย 4. ด้านความสัมพันธ์ของพนักงาน 5. ด้านแรงงานและสิทธิมนุษยชน 6. ด้านผลิตภัณฑ์และบริการ
Jeffrey et al. (2019)	<u>ตัวแปรอิสระ</u> CSR 1. Environment 2. Social 3. Governance <u>ตัวแปรตาม</u> Financial Performance	พฤติกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจขนาดใหญ่มีผลทางบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน และชื่อเสียงของธุรกิจ
Platonova et al. (2018)	<u>ตัวแปรอิสระ</u> CSR Disclosure 1. Mission and Vision statement 2. Products and Services 3. Charity and Benevolent 4. Commitment towards Employees 5. Commitment towards Community <u>ตัวแปรตาม</u> Financial Performance - ROA - ROE	การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน

ตารางที่ 6 (ต่อ)

นักวิจัย	ตัวแปรที่ศึกษา	ข้อค้นพบ
Malik and Kanwal (2018)	<u>ตัวแปรอิสระ</u> CSR Disclosure 1. Environment Disclosure 2. Community Disclosure 3. Human Disclosure 4. Consumer and Products Disclosure <u>ตัวแปรตาม</u> Financial Performance - ROA - ROE	การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ปากีสถานมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นทุกปี โดยเฉพาะการเปิดเผยข้อมูลการมีส่วนร่วมกับชุมชน และจากการทดสอบการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานทางการเงิน พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญ
Maqbool and Zameer (2018)	<u>ตัวแปรอิสระ</u> CSR 1. Community Involvement 2. Environment Contribution 3. Workplace 4. Diverse <u>ตัวแปรตาม</u> Financial Performance - ROA - ROE	ความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานทางการเงิน อย่างมีนัยสำคัญ
Weber (2017)	<u>ตัวแปรอิสระ</u> Corporate sustainability 1. Social 2. Environment <u>ตัวแปรตาม</u> - Assets - Net profits - ROA - ROE	ผลการดำเนินงานด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมของธนาคาร ธนาคารในประเทศจีน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน และมีการศึกษา

จากการทบทวนวรรณกรรมการศึกษาเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในประเทศไทย พบว่า มีการศึกษาในบริบทที่แตกต่างกันไปตามลักษณะประเภทธุรกิจ ดังนี้

กัลย์สุตา แหวนทองคำ (2563) ได้ศึกษาคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็มเอไอ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาคือเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อราคาหุ้น โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็มเอไอ โดยใช้ข้อมูลระหว่างประ พ.ศ. 2559 – พ.ศ. 2560 จำนวน 224 ข้อมูล พบว่า คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้น แต่จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบแยกหมวดรายการ พบว่า หมวดรายการที่มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้น คือ การมีส่วนร่วมกับชุมชนและสังคมซึ่งมีความสัมพันธ์ในเชิงลบ และจากการวิเคราะห์ตัวแปรควบคุมกำไรต่อหุ้นส่งผลในทางบวกกับราคาหุ้น และครองรัตน์ อนุศาสนนันท์ และสุรีย์ โปษกรณัญ (2563) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเก็บข้อมูลจาก 236 บริษัท ใน 8 กลุ่มอุตสาหกรรม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 – พ.ศ. 2561 พบว่า 1. ขนาดของบริษัทส่งผลกระทบต่อเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ด้านเศรษฐกิจ และสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมส่งผลกระทบต่อเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจ 2. ขนาดของบริษัทส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการมุมมองภายใน และด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อย่างมีนัยสำคัญ 3. การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ด้านเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการ มุมมองภายนอก ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น อย่างมีนัยสำคัญ และสุนทรี สุนทรโชติ และศศิวิมล มีอำพล (2563) ได้ศึกษา การเปิดเผยข้อมูลทางการเงินบัญชีด้านความรับผิดชอบต่อสังคมภายใต้ ISO 26000 ที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์ โดยเก็บข้อมูลจากบริษัทจดทะเบียนใน 3 ประเทศ ระหว่างปี พ.ศ. 2559 – พ.ศ. 2561 พบว่า บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์ มีการเปิดเผยข้อมูลการมีส่วนร่วมกับชุมชนมากที่สุด และในประเทศไทยมีค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า 1. การเปิดเผยข้อมูลประเด็นด้านผู้บริโภคนำส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 2. การเปิดเผยข้อมูลธรรมชาติขององค์กรส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ มาเลเซีย และ 3. การเปิดเผยข้อมูลประเด็นด้านผู้บริโภคนำส่งผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์อย่างมีนัยสำคัญ และอรพินท์ วงศ์ก่อ (2562) ได้ศึกษา การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเก็บข้อมูลจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET100 โดยการ

เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบรายการข้อมูลประจำปี พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมมากที่สุด โดยบริษัทเน้นเรื่องการอนุรักษ์ การใช้ทรัพยากรและพลังงานต่างๆ อย่างชาญฉลาด ทั้งนี้อุตสาหกรรมที่มีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมากที่สุด คือ กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี โดยให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลเรื่องการพัฒนาชุมชนหรือสังคมมากที่สุด และโสธรญา เนื่องกมลพร และปิติมา ดิสกุลเนติวิทย์ (2562) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมกับต้นทุนเงินทุนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเก็บข้อมูลจาก 363 บริษัท ในปี พ.ศ. 2558 พบว่า บริษัทส่วนใหญ่ร้อยละ 56.75 มีระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ระหว่างร้อยละ 30 -39 และจากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับต้นทุนเงินทุนเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก และทัศนีย์ กล้ามาก จอมใจ แชนเพชร และภริทธิ์ อินยา (2561) ได้ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทในหมวดธุรกิจการแพทย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในช่วง พ.ศ. 2554 – พ.ศ. 2558 พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยบริษัทส่วนใหญ่มีระดับการเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับปานกลางถึงสูง นอกจากนั้นยังพบว่า หัวข้อที่มีการเปิดเผยข้อมูลในสัดส่วนที่สูงที่สุด คือ การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม และหัวข้อนวัตกรรมและการเผยแพร่วรรณกรรม มีการเผยแพร่ต่ำที่สุด และภัทรพงศ์ เจริญกิจจารุกร พจนารถ ฤทธิเดช และรัชณี ชุมนิรัตน์ (2560) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทจดทะเบียนกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและผลการดำเนินงาน โดยเก็บข้อมูลจากบริษัทจดทะเบียนในกลุ่ม SET100 เก็บข้อมูลจากรายงานประจำปีระหว่าง พ.ศ. 2556 – พ.ศ. 2558 พบว่า คุณลักษณะของบริษัทในกลุ่ม SET100 กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์กับการผลการดำเนินงาน ยกเว้นสัดส่วนของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 5 ลำดับแรกไม่พบความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ยังพบว่า บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีการเปิดเผยข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1. การเปิดเผยข้อมูลด้านการกำกับดูแลกิจการ และ 2. การเปิดเผยข้อมูลด้านความรับผิดชอบต่อสังคม และวิภา จงรัชชิสัตย์ (2559) ได้ศึกษา การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการในประเทศไทย โดยได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 จำนวน 100 บริษัท โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี และรายงานแห่งความยั่งยืนประจำปี พ.ศ. 2554 พบว่า บริษัทในกลุ่ม SET 100 ส่วนใหญ่มีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับมากกว่าร้อยละ 70 และบริษัทร้อยละ 13 มีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับร้อยละ 91 – 100 โดยจำแนกออกเป็นประเด็นด้านธรรมาภิบาล มีการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุดส่วนข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมีการเปิดเผยน้อยที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่า บริษัทในกลุ่ม SET100 ร้อยละ 79 ยังไม่มีการจัดทำรายงานแห่งความยั่งยืน

โดยบริษัทที่มีการจัดทำรายงานแห่งความยั่งยืนส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร และ สีนีนาฏ วงศ์เทียนชัย และคณะ (2558) ได้ศึกษา การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลจาก 112 บริษัท พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลต่อผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ตัวเงิน และการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมไม่มีผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในประเทศไทย พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ถูกศึกษาเป็นได้ทั้งในแง่ตัวแปรอิสระ และตามแปรตาม และมีการจำแนกมิติของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมออกเป็นหลายมิติ ดังเห็นได้จากตารางที่ 7

ตารางที่ 7 สรุปการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในประเทศไทย

นักวิจัย	ตัวแปรที่ศึกษา	ข้อค้นพบ
กัลย์สุดา แหวนทองคำ (2563)	ตัวแปรอิสระ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม 1. การประกอบธุรกิจอย่างเป็นธรรม 2. การต่อต้านทุจริตคอร์รัปชัน 3. การเคารพสิทธิมนุษยชน 4. การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม 5. ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค 6. การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม 7. การมีส่วนร่วมกับชุมชนและสังคม ตัวแปรตาม ราคาหุ้น	คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมไม่มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้น แต่จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์แบบแยกหมวดรายการ พบว่า หมวดรายการที่มีความสัมพันธ์กับราคาหุ้น คือ การมีส่วนร่วมกับชุมชนและสังคมซึ่งมีความสัมพันธ์ในเชิงลบ และจากการวิเคราะห์ตัวแปรควบคุมกำไรต่อหุ้นส่งผลในทางบวกกับราคาหุ้น

ตารางที่ 7 (ต่อ)

นักวิจัย	ตัวแปรที่ศึกษา	ข้อค้นพบ
ครองรัตน์ อนุศาสนนันท์ และสุรีย์ โฆษกรณัฐ (2563)	ตัวแปรอิสระ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม 1. ด้านเศรษฐกิจ 2. ด้านสังคม ตัวแปรตาม มูลค่าของกิจการ	1. ขนาดของบริษัทส่งผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ด้านเศรษฐกิจ และสัดส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมส่งผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านเศรษฐกิจ 2. ขนาดของบริษัทส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการมุมมองภายในและด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อย่างมีนัยสำคัญ 3. การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท ด้านเศรษฐกิจส่งผลกระทบต่อมูลค่ากิจการมุมมองภายนอก ด้านอัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น อย่างมีนัยสำคัญ
สุนทรี สุนทรโชติ และ ศศิวิมล มีอำพล (2563)	ตัวแปรอิสระ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม 1. ธรรมชาติขององค์กร 2. สิทธิมนุษยชน 3. การปฏิบัติด้านแรงงาน 4. การปฏิบัติด้านงานอย่างเป็นธรรม 5. การมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชน ตัวแปรตาม ผลการดำเนินงาน 1. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) 2. อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)	บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์ มีการเปิดเผยข้อมูลการมีส่วนร่วมกับชุมชนมากที่สุด และในประเทศไทยมีค่าเฉลี่ยการเปิดเผยข้อมูลมากที่สุด จากการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า 1. การเปิดเผยข้อมูลประเด็นด้านผู้บริโภคส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย 2. การเปิดเผยข้อมูลธรรมชาติขององค์กรส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มาเลเซีย และ 3. การเปิดเผยข้อมูลประเด็นด้านผู้บริโภคส่งผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์สิงคโปร์อย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 7 (ต่อ)

นักวิจัย	ตัวแปรที่ศึกษา	ข้อค้นพบ
อรพินท์ วงศ์ก่อ (2562)	ตัวแปรอิสระ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม 1. การประกอบธุรกิจอย่างเป็นธรรม 2. การต่อต้านทุจริตคอร์รัปชัน 3. การเคารพสิทธิมนุษยชน 4. การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม 5. ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค 6. การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม 7. การมีส่วนร่วมกับชุมชนและสังคม ตัวแปรตาม	การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านการดูรักษาสิ่งแวดล้อมมากที่สุด โดยบริษัทจะเน้นเรื่องการอนุรักษ์ การใช้ทรัพยากรและพลังงานต่างๆ อย่างชาญฉลาด ทั้งนวัตกรรมการผลิต การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมากที่สุด คือ กลุ่มอุตสาหกรรมเทคโนโลยี โดยให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลเรื่องการร่วมพัฒนาชุมชนหรือสังคมมากที่สุด
โสธญา เนื่องกมลพร และปิติมา ดิสกุลเนติวิทย์ (2562)	ตัวแปรอิสระ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ตัวแปรตาม ต้นทุนเงินทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก	บริษัทส่วนใหญ่ ร้อยละ 56.75 มีระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ระหว่างร้อยละ 30 -39 และจากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับต้นทุนเงินทุนถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก
ทัศนีย์ กล้ามาก จอมใจ แซมเพชร และภุริทัต อินยา (2561)	ตัวแปรอิสระ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม 1. การประกอบธุรกิจอย่างเป็นธรรม 2. การต่อต้านทุจริตคอร์รัปชัน 3. การเคารพสิทธิมนุษยชน 4. การปฏิบัติต่อแรงงานอย่างเป็นธรรม 5. ความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค 6. การดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม 7. การมีส่วนร่วมกับชุมชนและสังคม 8. นวัตกรรมและการเผยแพร่นวัตกรรม	การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีแนวโน้มสูงขึ้น โดยบริษัทส่วนใหญ่มีระดับการเปิดเผยข้อมูลอยู่ในระดับปานกลางถึงสูง นอกจากนั้นยังพบว่า หัวข้อที่มีการเปิดเผยข้อมูลในสัดส่วนที่สูงที่สุด คือ การเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม และหัวข้อนวัตกรรม และการเผยแพร่นวัตกรรม มีการเผยแพร่ต่ำที่สุด

ตารางที่ 7 (ต่อ)

นักวิจัย	ตัวแปรที่ศึกษา	ข้อค้นพบ
ภัทรพงศ์ เจริญกิจจารุกร พจนารถ ฤทธิเดช และ รัชณี ชุมนิรัตน์ (2560)	ตัวแปรอิสระ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม 1. การกำกับดูแลกิจการ 2. จริยธรรม 3. สิ่งแวดล้อม ตัวแปรตาม ผลการดำเนินงาน 1. ผลการดำเนินงาน 2. มูลค่าองค์กร	คุณลักษณะของบริษัทในกลุ่ม SET100 กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงาน ยกเว้นสัดส่วนของผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 5 ลำดับแรกไม่พบความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ยังพบว่า บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีการเปิดเผยข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1. การเปิดเผยข้อมูลด้านการกำกับดูแลกิจการ และ 2. การเปิดเผยข้อมูลด้านความรับผิดชอบต่อสังคม
วิภา จงรักษ์สัตย์ (2559)	ตัวแปรอิสระ การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม 1. ธรรมชาติของกิจการ 2. สิทธิมนุษยชน 3. การปฏิบัติต่อแรงงาน 4. สิ่งแวดล้อม 5. การปฏิบัติที่เป็นธรรม 6. ประเด็นด้านผู้บริโภค 7. การพัฒนาชุมชนและการมีส่วนร่วมกับชุมชน	บริษัทในกลุ่ม SET 100 ส่วนใหญ่มีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับมากกว่าร้อยละ 70 และบริษัทร้อยละ 13 มีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับร้อยละ 91 – 100 โดยจำแนกออกเป็นประเด็นด้านธรรมชาติ มี การเปิดเผยข้อมูลมากที่สุดส่วนข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมมีการเปิดเผยน้อยที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่า บริษัทในกลุ่ม SET100 ร้อยละ 79 ยังไม่มีการจัดทำรายงานแห่งความยั่งยืน โดยบริษัทที่มีการจัดทำรายงานแห่งความยั่งยืนส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอุตสาหกรรมทรัพยากร

ตารางที่ 7 (ต่อ)

นักวิจัย	ตัวแปรที่ศึกษา	ข้อค้นพบ
สินีนากู วงศ์เทียนชัย และคณะ (2558)	<u>ตัวแปรอิสระ</u> การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม 1. เศรษฐกิจ 2. สิ่งแวดล้อม 3. สังคม <u>ตัวแปรตาม</u> ผลการดำเนินงานทางการเงิน 1. ROA 2. ROE 3. Tobin's Q	การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลต่อผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่ตัวเงิน และการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมไม่มีผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมผู้วิจัยใช้กรอบการศึกษาการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อเป็นกรอบในการศึกษาครั้งนี้ ดังนี้

- 1) ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม
- 2) ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงาน
- 3) ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม
- 4) ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับผลการดำเนินงานทางการเงิน

จากการศึกษาทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ได้มีผู้ให้คำจำกัดความและความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ ไว้ดังนี้

พจนารถ ฤทธิเดช ปาริชาติ บุรพาศิริวัฒน์ และมัทนชัย สุทธิพันธุ์ (2564) ได้ให้ความหมายว่า ผลการดำเนินงานทางการเงิน คือความสามารถในการทำกำไรของกิจการ ประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกิจการและความสามารถในการสร้างผลตอบแทนจากการลงทุนให้แก่ผู้ถือหุ้น และรัตนาศรีนวัน พัทธนันท์ เพชรเชิดชู และศรีริเดช คำสุพรหม (2563) ได้ให้ความหมายว่า ผลการ

ดำเนินงานทางการเงิน คือ ระดับความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วย อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น เป็นอัตราส่วนทางการเงินที่ใช้สำหรับวัดระดับความสามารถในการโดยอัตราผลตอบแทนดังกล่าวยังมีค่าสูงเท่าไรก็จะทำให้บริษัทมีผลประกอบการที่ดีขึ้น และเบญจพร โมกขะเวส และชาญชัย บัญชาพัฒนศักดิ์ดา (2562) ได้ให้ความหมายว่า ผลการดำเนินงานทางการเงิน เป็นผลลัพธ์ที่เกิดจากกระบวนการบริหารธุรกิจอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการสร้างผลตอบแทนจากการลงทุนที่สูงกว่าต้นทุนของเงินทุน ความมั่งคั่งต่อบริษัทและเกิดประโยชน์สูงสุดตอบแทนกลับไปยังผู้ถือหุ้น ผู้มีส่วนได้เสียทุกฝ่ายอย่างเป็นธรรม รวมทั้งสร้างเสถียรภาพทางการเงินให้กับบริษัท โดยผลการดำเนินงานทางการเงินสามารถวัดได้จาก อัตราส่วนกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และพัชนี จิตรรัตน์ วีระศักดิ์ คงฤทธิ์ และจินนีย์ รู่ชื่อ (2562) ได้ให้ความหมายว่า ผลการดำเนินงานทางการเงิน หมายถึง อัตราส่วนที่แสดงถึงประสิทธิภาพการดำเนินธุรกิจเพื่อให้เกิดผลกำไรแก่กิจการ ซึ่งสามารถวัดได้จาก อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนกำไรสุทธิต่อหุ้น รังสรรค์ โนชัย (2562) ได้ให้ความหมายว่า ผลการดำเนินงานทางการเงิน คือ ผลจากการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจขององค์กร โดยสามารถวัดได้ 2 มิติ คือ การวัดบนฐานทางบัญชี เช่น อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และการวัดบนฐานทางการตลาด เช่น ราคาหุ้น เป็นต้น มัทธชัย สุทธิพันธุ์ (2561) ได้ให้ความหมายว่า ผลการดำเนินงานทางการเงิน หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งจะเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญที่สุดสำหรับธุรกิจที่แสวงหาผลกำไรจากการประกอบธุรกิจ เพราะผู้ถือหุ้นต้องการผลตอบแทนจากการลงทุน และเป้าหมายทางการเงินของธุรกิจส่งผลต่อความอยู่รอดของธุรกิจในระยะยาว โดยกิจการที่ประสบความสำเร็จคือองค์กรที่สามารถสร้างกำไรได้อย่างต่อเนื่อง สามารถสร้างรายได้สูงขึ้น และสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้ได้รับความพึงพอใจ เมตตา เสมสมบุรณ์ (2561) ได้ให้ความหมายว่า ผลการดำเนินงานทางการเงิน คือ ข้อมูลทางการเงินที่ผู้ลงทุนใช้ในการตัดสินใจลงทุนจากรายงานทางการเงินซึ่งจัดทำขึ้นเมื่อสิ้นรอบบัญชี เพื่อแสดงฐานะการเงินของบริษัท บุญทวรรณ วิงวอน และอัจฉรา เมฆสุวรรณ (2560) ได้ให้ความหมายว่า ผลการดำเนินงานทางการเงิน เป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของธุรกิจ โดยวัดจากการทำผลกำไร เช่น ยอดขาย ร้อยละจากการขาย ค่าเฉลี่ยของผลตอบแทนจากการขายและร้อยละของเป้าหมายจากการขายที่ประสบความสำเร็จ ประกอบด้วย อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน ผลกำไรสุทธิ และสภาพคล่องทางการเงิน

และได้มีนักวิชาการในต่างประเทศ มีผู้ให้ความหมายไว้ อาทิ Ichsan et al. (2021) ได้ให้ความหมายว่า ผลการดำเนินงานทางการเงิน เป็นผลการดำเนินงานของบริษัทที่เกิดจากกิจกรรมการดำเนินธุรกิจ และเป็นข้อมูลสำหรับผู้สนใจลงทุน โดยผลการดำเนินงานของธุรกิจเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของธุรกิจในการดำเนินการบริหารทรัพยากรของธุรกิจให้มีประสิทธิภาพ Anthony et al.

(2019) ได้ให้ความหมายว่า ผลการดำเนินงานทางการเงิน หมายถึง ผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินกิจกรรมของบริษัทที่ออกมาในรูปรายงานทางการเงินที่แสดงให้เห็นถึงอัตราส่วนต่างๆ เช่น หนี้สิน งบกระแสเงินสด ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัท Oyewumi et al. (2018) ได้ให้ความหมายว่า ผลการดำเนินงานทางการเงิน เป็นผลการดำเนินงานทางเศรษฐกิจของบริษัท แสดงให้เห็นความสามารถของบริษัทในการทำกำไร Paniagua et al. (2018) ได้ให้ความหมายว่า ผลการดำเนินงานทางการเงินเป็นผล เป็นผลจากการดำเนินกิจกรรมของธุรกิจที่ส่งผลต่อผลตอบแทนของนักลงทุน เช่น เงินปันผล กำไรจากการลงทุน เป็นต้น Peter et al. (2018) ได้ให้ความหมายว่า ผลการดำเนินงานทางการเงิน หมายถึง ผลการดำเนินงานของธุรกิจ สามารถวัดผลการดำเนินงานได้จากผลการดำเนินงานทางการตลาด เช่น อัตราการเติบโตของตลาด การเติบโตของยอดขาย และสามารถวัดได้จากผลการดำเนินงานทางการเงินบัญชี เช่น อัตราผลตอบแทนจากการขาย อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น Galant and Cadez (2017) ได้ให้ความหมายว่า ผลการดำเนินงานทางการเงิน หมายถึง ผลของการดำเนินธุรกิจ ที่แสดงความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจที่จะแสดงให้เห็นให้ผู้สนใจหรือผู้ลงทุนเห็นในรูปรายงานทางการเงิน Lassala et al. (2017) ได้ให้ความหมายว่า ผลการดำเนินงานทางการเงิน หมายถึง ผลลัพธ์จากการดำเนินกิจกรรมเชิงธุรกิจตามเป้าหมาย โดยผลการดำเนินงานทางการเงินสามารถวัดได้ 2 วิธีการ คือ วิธีการทางการเงินบัญชี โดยพิจารณาจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น และวิธีการทางการตลาดซึ่งจะเป็นตัวสะท้อนความสามารถในการทำกำไรในอนาคต Manrique and Marti-Ballester (2017) ได้ให้ความหมายว่า ผลการดำเนินงานทางการเงิน หมายถึง สิ่งแสดงถึงความสามารถในการทำกำไรของธุรกิจ ณ รอบระยะเวลาหนึ่ง เช่น อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นสามารถ สรุปได้ว่า ผลการดำเนินงานทางการเงิน หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดจากการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ซึ่งจะเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญที่สุดสำหรับธุรกิจที่แสวงหาผลกำไรจากการประกอบธุรกิจ โดยสามารถวัดได้ 2 มิติ คือ การวัดบนฐานทางบัญชี เช่น อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และการวัดบนฐานทางการตลาด เช่น ราคาหุ้น เป็นต้น โดยผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจเป็นตัวสะท้อนต่อความอยู่รอดของธุรกิจในระยะยาว โดยกิจการที่ประสบความสำเร็จคือองค์กรที่สามารถสร้างกำไรได้อย่างต่อเนื่อง สามารถสร้างรายได้สูงขึ้น และสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้ได้รับความพึงพอใจ

การวัดผลการดำเนินงานทางการเงิน ได้มีนักวิชาการจำแนกวิธีการวัดผลไว้ ดังนี้ รังสรรค์ โนชัย (2562) ได้กล่าวว่า การวัดผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจสามารถวัดได้หลายมิติ โดยในงานวิจัยทางด้านทางด้านการรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรสามารถวัดได้ 2 มิติ คือ การวัดบนฐานทางการเงินและวัดบนฐานทางการตลาด ซึ่งสอดคล้องกับ Lassala et al. (2017) ที่ได้กล่าวว่า

การวัดผลการดำเนินงานทางการเงินสามารถวัดได้ในมิติทางการบัญชีและมิติทางการตลาดเช่นกัน โดยการวัดผลการดำเนินงานบนฐานทางการเงินการบัญชี เช่น การวัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Asset: ROA) การวัดจากอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (Return on Equity: ROE) (เบญจพร โมกขะเวส และชาญชัย บัญชาพัฒนศักดิ์ดา, 2562) นอกจากนี้ยังสามารถวัดได้จากราคาหุ้น (Stock Price) (รังสรรค์ โนชัย, 2562) โดยอัตราส่วนดังกล่าวสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไรของกิจการได้ อาภากร วรเศรษฐ (2564) ได้กล่าวว่า ความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratio) เป็นอัตราส่วนทางการเงินที่บ่งบอกความสามารถในการทำกำไรในช่วงเวลาหนึ่ง โดยอัตราส่วนนี้จะสะท้อนถึงความสามารถในการจัดหารายได้และบริหารจัดการที่ดีของกิจการ เช่น อัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนของสินทรัพย์รวม อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น เป็นต้น

1) อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Asset: ROA)

อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม หมายถึง อัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถของกิจการที่จะนำสินทรัพย์ที่มีไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจของกิจการได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ (ชไมพร รัตนเจริญชัย และกรวิกา ไชยวงศ์, 2562) อัตราส่วนนี้แสดงถึงความสามารถของกิจการในการทำกำไรที่กิจการหามาได้จากสินทรัพย์ทั้งหมด โดยไม่สนใจของแหล่งที่มาของเงินทุนในการจัดหาสินทรัพย์ (ทวีชัย เวชคุณานุกล อรไท ชั่วเจริญ และพรมนัส สิริธรรังศรี, 2561)

$$ROA = (\text{กำไรสุทธิ} * 100) / \text{สินทรัพย์รวมเฉลี่ย}$$

2) อัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (Return on Equity: ROE)

อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น หมายถึง อัตราส่วนที่แสดงให้เห็นถึงความสามารถของบริษัทในการสร้างผลตอบแทนคืนให้กับผู้ถือหุ้น (ชไมพร รัตนเจริญชัย และกรวิกา ไชยวงศ์, 2562) โดยอัตราส่วนนี้แสดงถึงผลตอบแทนที่ผู้ถือหุ้นสามัญได้รับหลังจากหักผลตอบแทนที่ต้องจ่ายให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับผลตอบแทนจากสินทรัพย์ประเภทอื่น สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถการบริหารงานเพื่อให้เกิดผลตอบแทนแก่ผู้ถือหุ้นที่เป็นเจ้าของกิจการ (ทวีชัย เวชคุณานุกล อรไท ชั่วเจริญ และพรมนัส สิริธรรังศรี, 2561)

$$ROE = (\text{กำไรสุทธิ} * 100) / \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}$$

3) อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin)

อัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin) เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงความสามารถในการทำกำไรสุทธิของกิจการว่าเป็นกี่เปอร์เซ็นต์ของรายได้จากการขาย ถ้าอัตราส่วนกำไรสุทธิสูงจะดี เนื่องจากแสดงถึงความสามารถในการทำกำไรสุทธิของกิจการว่ามีกำไรสุทธิเป็นจำนวนมาก (นุชจรี พิเชฐกุล, 2561)

$$\text{อัตราส่วนกำไรสุทธิ} = (\text{กำไรสุทธิ} \times 100) / \text{รายได้จากการขาย}$$

จากการทบทวนงานวิจัยเกี่ยวกับผลการดำเนินงานทางการเงินได้มีผู้ศึกษาเกี่ยวกับตัวแปรผลการดำเนินงานทางการเงิน ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานทางการเงิน

นักวิจัย	องค์ประกอบผลการดำเนินงานทางการเงิน
Kanakriyah (2021)	1. อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์รวม (ROA) 2. อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE)
Ichsan et al. (2021)	1. อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์รวม (ROA) 2. อัตราเงินทุนสำรอง (CAR)
Saleh et al. (2020)	1. อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์รวม (ROA) 2. อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE)
M. M. Rashid (2020)	1. อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์รวม (ROA) 2. อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) 3. Tobin's Q
Sofyan (2019)	1. อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์รวม (ROA) 2. อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE)
Kao et al. (2019)	1. อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์รวม (ROA) 2. อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) 3. Tobin's Q
M. Rahman et al. (2019)	1. อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์รวม (ROA) 2. อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) 3. อัตรากำไรสุทธิ
Fiandrino et al. (2019)	Tobin's Q
Hasan et al. (2018)	Tobin's Q

ตารางที่ 8 (ต่อ)

นักวิจัย	องค์ประกอบผลการดำเนินงานทางการเงิน
Paniagua et al. (2018)	อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE)
Maqbool and Zameer (2018)	1. อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์รวม (ROA) 2. อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) 3. อัตรากำไรสุทธิ
Allam (2018)	อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์รวม (ROA)
Mohammed (2018)	1. อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์รวม (ROA) 2. อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE)
Galant ann Cadez (2017)	1. อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์รวม (ROA) 2. อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) 3. อัตรากำไรสุทธิ
Weber (2017)	1. อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์รวม (ROA) 2. อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) 3. อัตรากำไรสุทธิ
Saeidi et al. (2015)	1. อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) 2. อัตราผลตอบแทนการลงทุน (ROI) 3. อัตราผลตอบแทนสินทรัพย์รวม (ROA) 4. อัตราผลตอบแทนจากการขาย (ROS) 5. การเติบโตของยอดขาย 6. การเติบโตของส่วนแบ่งการตลาด 7. อัตรากำไรสุทธิ

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยในประเทศ

พรชัย ศักดานุวัฒน์วงศ์ (2563) ได้ศึกษา ภาวะผู้นำที่รับผิดชอบต่อสังคมที่ส่งผลต่อความไว้วางใจของพนักงานในบริษัทที่มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศไทย พบว่า ระดับภาวะผู้นำที่รับผิดชอบต่อสังคม ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรและความไว้วางใจของพนักงานในองค์กรที่มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนมีค่าเฉลี่ยอยู่ในเกณฑ์สูง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างทุกคู่ตัวแปรมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ จากตัวแบบสมการโครงสร้าง ภาวะผู้นำที่รับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลทางตรงต่อความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรอย่างมีนัยสำคัญและมีค่าความแปรปรวนที่ถูก

ทำนายโดยภาวะผู้นำที่รับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับสูงมาก นอกจากนั้นภาวะผู้นำที่รับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความไว้วางใจของพนักงานในองค์กรผ่านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรอย่างมีนัยสำคัญ โดยมีค่าความแปรปรวนที่ถูกทำนายโดยภาวะผู้นำที่รับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับปานกลาง สุดท้ายความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรมีอิทธิพลทางตรงต่อความไว้วางใจของพนักงานในองค์กรอย่างมีนัยสำคัญ

ไพฑูรย์ พรหมสุกร (2563) ได้ศึกษา แนวทางการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์และความสำเร็จของธุรกิจหม้อแปลงไฟฟ้า พบว่า องค์กรประกอบปัจจัยความรับผิดชอบต่อสังคม ประกอบด้วย 1) ประเด็นความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร 2) หลักการความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร 3) รูปแบบกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ภาพลักษณ์ของธุรกิจหม้อแปลงไฟฟ้า ประกอบด้วย 1) การยอมรับ 2) ความน่าเชื่อถือ 3) ความศรัทธาไว้วางใจและความสำเร็จของธุรกิจหม้อแปลงไฟฟ้า ประกอบด้วย 1) ความพึงพอใจ 2) การเติบโตและผลกำไร 3) ความรักดี อิทธิพลปัจจัยประเด็นความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร หลักการความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร รูปแบบกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร ส่งผลทางบวกต่อภาพลักษณ์ของธุรกิจและภาพลักษณ์ของธุรกิจส่งผลทางบวกต่อความสำเร็จของธุรกิจหม้อแปลงไฟฟ้า

सानิตย์ หนูนิล (2562) ได้ศึกษา ผลกระทบของความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงานขององค์กร: กรณีศึกษาเชิงประจักษ์โรงแรมที่เป็นสมาชิกมูลนิธิใบไม้เขียว พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านมนุษยธรรมมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานขององค์กรด้าน 2) ความรับผิดชอบต่อสังคมทั้ง 4 ด้านไม่มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานขององค์กรด้านลูกค้า 3) ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านกฎหมายมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานขององค์กรด้านกระบวนการภายใน และ 4) ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านมนุษยธรรมมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานขององค์กรด้านการเรียนรู้และพัฒนา

นันทน์ภัส อริยรุจิกาญจน์ และพิพัฒน์ นนทนาธรณ์ (2561) ได้ศึกษา อิทธิพลของภาวะผู้นำที่รับผิดชอบต่อสังคมและพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรที่ส่งผลต่อการรับรู้ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบุคลากรบริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน) พบว่า ภาวะผู้นำที่รับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีค่าความแปรปรวนที่ถูกทำนายโดยภาวะผู้นำที่รับผิดชอบต่อสังคมร้อยละ 40 นอกจากนั้นภาวะผู้นำที่รับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลทางตรงต่อการรับรู้ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและมีค่าความแปรปรวนที่ถูกอธิบายและทำนายโดยภาวะผู้นำที่รับผิดชอบต่อสังคมร้อยละ 53 สุดท้ายพฤติกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรมีอิทธิพลต่อการรับรู้ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นิธิภัคดี กพิศาสตร์ (2561) ได้ศึกษา การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรเพื่อความยั่งยืน พบว่า ปัจจุบันแนวคิดด้านความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นเรื่องที่ผู้บริหารองค์กรและผู้มีส่วนได้เสียขององค์กรให้ความสนใจเป็นอย่างมากจนกลายเป็นกระแสนิยม หลายองค์กรเล็งเห็นความสำคัญของความรับผิดชอบต่อสังคมและได้กำหนดกลยุทธ์การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องด้วยความสมัครใจและความมุ่งมั่นอย่างแท้จริง แต่ในบางองค์กรกลับใช้การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อสร้างความมั่งคั่งให้แก่ผู้ถือหุ้นหรือเพื่อผลประโยชน์ของบริษัทเพียงด้านเดียว

ศิริพร มาลัยเปีย และดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์ (2561) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ของการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมที่ส่งผลต่อมูลค่าบริษัทอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อมูลค่าบริษัท และมูลค่าบริษัทมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อความยั่งยืนของบริษัท และพบว่า การเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีอิทธิพลสูงสุดที่ 3 อันดับแรกประกอบด้วยด้านการจัดทำรายงานความยั่งยืนมีอิทธิพลสูงสุด รองลงมาคือด้านการมีนวัตกรรมและการเผยแพร่นวัตกรรม และการต่อต้านทุจริตคอร์รัปชัน

सानิตย์ หนูนิล (2561) ได้ศึกษา การสร้างความผูกพันกับผู้มีส่วนได้เสีย: ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร พบว่า การดำเนินการสร้างความผูกพันกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ กระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างองค์กรกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มต่างๆ ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) การวิเคราะห์และจำแนกผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2) การดำเนินการสร้างความผูกพันกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และ 3) การประเมินผลการดำเนินการสร้างความผูกพันกับผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย ซึ่งการดำเนินการตามกระบวนการการสร้างความผูกพันกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียดังกล่าวส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงาน ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมองค์กร เนื่องจากทำให้องค์กรสามารถรับผิดชอบต่อสังคมได้ตรงกับความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละกลุ่ม นอกจากนี้ ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์กรกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียแต่ละกลุ่ม ยังช่วยให้้องค์กรสามารถ ดำเนินงานในด้านต่างๆ รวมทั้งการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ได้ผลดียิ่งขึ้นอีกด้วย

สุกฤตา บุรินทร์วัฒนา (2561) ได้ศึกษา อิทธิพลส่งผ่านของความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นและผลการดำเนินงาน กรณีศึกษาตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า ขนาดของคณะกรรมการและความถี่ของการเข้าประชุมของคณะกรรมการตรวจสอบมีผลต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในขณะที่การควรวรรณตำแหน่งของผู้จัดการใหญ่และประธานกรรมการในคนเดียวกันและการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ส่งผลต่อผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของบริษัท การวิเคราะห์ผลกระทบดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงผลกระทบของคณะกรรมการและความถี่ในการเข้าร่วมประชุมของ

คณะกรรมการตรวจสอบมีอิทธิพลส่งผ่านเพียงบางส่วนหรือทั้งหมดต่อการรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมขององค์กร

ขวัญยิหาวา ไชยมาลา และอิสราภรณ์ ทนุผล (2560) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างการทำ ความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานขององค์กร พบว่า บริษัทที่มีการร่วมทุนกับบริษัทข้ามชาติในกลุ่มประเทศ OECD และการเปิดเผยการทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสามารถในการทำกำไร ส่วนการมีนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความสามารถในการทำกำไร

ชุติมนต์ บุญนวล พนารัตน์ ปานมณี และวันชัย ประเสริฐศรี (2560) ได้ศึกษา ปัจจัยและผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมต่อผลการดำเนินงานของบริษัทในประเทศไทย พบว่า ผู้ถือหุ้นองค์กร การที่รัฐบาลเข้ามาถือหุ้น และจำนวนของกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และผลการดำเนินงานของบริษัท ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ส่วนความเป็นอิสระของกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงลบกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ในขณะที่บริษัทที่มีรัฐบาลเข้ามาถือหุ้นมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เท่านั้น

วรวิมล ไชยศรี และบุญสม เกษะประดิษฐ์ (2560) ได้ศึกษา ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรกับการพัฒนาที่ยั่งยืน: กรณีศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคม 6 บริษัท พบว่า ผู้บริหารบริษัท/ผู้แทนบริษัท นักวิชาการ และผู้บริหารองค์กรมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ในด้านความจำเป็นเป้าหมาย การดำเนินการต่อประเด็นหลัก 4 ข้อ คือ 1) CSR มีความจำเป็นและสำคัญมาก และ เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ 2) มองว่าองค์กรธุรกิจต้องได้รับการยอมรับจากสังคม (พึงพาอาศัย/เกื้อกูลกันและกัน/องค์กร มีรายได้-ชุมชนมีรายได้) ทำให้ได้ใบอนุญาตจากสังคม 3) ความรับผิดชอบต่อสังคมทำให้องค์กร/ชุมชนมีความยั่งยืน 4) ผู้บริหารมีความสำคัญมากในการสร้างวัฒนธรรมองค์กร/นโยบายองค์กรด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและการพัฒนาที่ยั่งยืน ส่วนความคิดเห็นในประเด็นด้านความรับผิดชอบต่อสังคมและการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อผู้มีส่วนได้เสียในโครงการความรับผิดชอบต่อสังคมที่บริษัทดำเนินการอยู่อย่างต่อเนื่อง 6 บริษัท พบว่า มี 10 รายการที่ผู้บริหาร/ตัวแทนบริษัท และผู้มีส่วนได้เสียมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน ดังนี้ 1) โครงการที่ทำอยู่นำไปสู่ความยั่งยืนได้ 2) สร้างประโยชน์ให้กับ ชุมชน 3) มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีความสม่ำเสมอในการดำเนินโครงการ 4) ตระหนักถึงความสำคัญของสังคม 5) ตระหนักถึงความสำคัญของเศรษฐกิจ 6) เน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน 7) สร้างรายได้ สร้างอาชีพให้คนในชุมชน 8) สร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนยืนได้ด้วยตนเอง 9) เริ่มต้นจากแนวคิดผู้บริหาร 10) พึงพาอาศัย เกื้อกูลซึ่งกันและกัน ระหว่างบริษัทและชุมชน

พิพัฒน์ นนทนาธรณ์ (2559) ได้ศึกษา อิทธิพลของภาวะผู้นำที่รับผิดชอบต่อสังคม การรับรู้ของผู้มีส่วนได้เสียด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์องค์การของท่าอากาศยานเชียงใหม่ พบว่า ภาวะผู้นำที่รับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลต่อการรับรู้ของผู้มีส่วนได้เสียด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การอย่างมีนัยสำคัญและมีค่าความแปรปรวนที่ถูกทำนายโดยภาวะผู้นำที่รับผิดชอบต่อสังคมร้อยละ 54.9 นอกจากนั้นภาวะผู้นำที่รับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลทางตรงต่อภาพลักษณ์องค์การอย่างมีนัยสำคัญ และมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านการรับรู้ของผู้มีส่วนได้เสียด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การอย่างมีนัยสำคัญและมีค่าความแปรปรวนที่ทำนายภาพลักษณ์องค์การร้อยละ 90.7 สุดท้าย การรับรู้ของผู้มีส่วนได้เสียด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การมีอิทธิพลทางตรงต่อภาพลักษณ์องค์การ อย่างมีนัยสำคัญ

2.5.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

Nyame-Asiamah and Ghulam (2020) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมและการเติบโตของยอดขายในหมวดธุรกิจค้าปลีกของสหราชอาณาจักร พบว่า กิจกรรมการบริการรายได้จากยอดขายมีความสัมพันธ์กับเชิงบวกกับการเติบโตของยอดขาย และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับยอดขายของบริษัท

Devie et al. (2020) ได้ศึกษา ความรับผิดชอบต่อสังคม ผลการดำเนินงานทางการเงินและความเสี่ยงของอุตสาหกรรมทรัพยากรธรรมชาติในประเทศอินโดนีเซีย พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงินและความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลกระทบเชิงลบกับความเสี่ยง

Matuszak and Róžańska (2020) ได้ศึกษา การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมออนไลน์ในอุตสาหกรรมการเงินของประเทศโปแลนด์ พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับค่อนข้างดี และการวางข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมแตกต่างกันในแต่ละธนาคาร นอกจากนี้พบว่ามีการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นมิติที่มีการเปิดเผยข้อมูลบนเว็บไซต์มากที่สุด

Zhang et al. (2020) ได้ศึกษา ความสำคัญของการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนในประเทศไทย พบว่า ผู้ใช้รายงานการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนของประเทศไทยรับรู้ความยั่งยืนขององค์กรโดยให้ความสำคัญในแง่มุมมองด้านสิ่งแวดล้อมของความยั่งยืน รองลงมาคือด้านสังคมและเศรษฐกิจ

Aggarwal and Singh (2019) ได้ศึกษา ความรับผิดชอบต่อสังคมและการปฏิบัติรายงานเพื่อความยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียนในประเทศอินเดีย พบว่า ดัชนีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนใหญ่ยังไม่ถูกเปิดเผยในบริษัทขนาดใหญ่ในประเทศอินเดีย นอกจากนี้แนวปฏิบัติของความรับผิดชอบต่อสังคมมีความแตกต่างกันตามขนาดของบริษัท หมวดหมู่ธุรกิจ และ

ประเภทอุตสาหกรรมและไม่สามารถสรุปความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อสังคมและความสามารถในการทำกำไรได้

Fallah and Mojarrad (2019) ได้ศึกษา การกำกับดูแลกิจการที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม การศึกษาเชิงประจักษ์จากอุตสาหกรรมหนักในประเทศอิหร่าน พบว่า องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบ การเชื่อมโยงของคณะกรรมการและเจ้าของบริษัทมีอิทธิพลเชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ กล่าวคือบริษัทที่ไม่มีเจ้าของธุรกิจเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่จะมีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น

Fifianti and Prasetyono (2019) ได้ศึกษา ปัจจัยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับปฏิกิริยาของนักลงทุน พบว่า ขนาดของบริษัท และการเปิดรับสื่อของบริษัทมีผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีผลกระทบกับปฏิกิริยาของนักลงทุนอย่างมีนัยสำคัญ

Pham and Tran (2019) ได้ศึกษา คณะกรรมการบริษัทกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจของบริษัทธุรกิจข้ามชาติ พบว่า คณะกรรมการบริษัทมีผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม และแนวโน้มการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจสูงขึ้นหากคณะกรรมการบริษัทมีความเป็นอิสระต่อกัน

Laskar and Gopal Maji (2018) ได้ศึกษา การเปิดเผยผลการดำเนินงานด้านความยั่งยืนและผลการดำเนินงานของธุรกิจในประเทศอินเดีย พบว่า ระดับค่าเฉลี่ยคุณภาพการเปิดเผยข้อมูลสูงที่สุดคือประเทศญี่ปุ่น รองลงมาคือประเทศอินเดียและเกาหลีใต้ และการเปิดเผยข้อมูลต่ำที่สุดคือประเทศอินโดนีเซีย และการศึกษาพบว่าการเปิดเผยข้อมูลของความยั่งยืนของธุรกิจส่งผลต่อผลการดำเนินงานของธุรกิจของประเทศในเอเชียอย่างมีนัยสำคัญ

Rudyanto and Siregar (2018) ได้ศึกษา ผลกระทบของความกดดันของผู้มีส่วนได้เสียและการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อคุณภาพรายงานเพื่อความยั่งยืน พบว่า บริษัทที่ได้รับแรงกดดันจากสภาพแวดล้อมและผู้บริโภคมีคุณภาพรายงานเพื่อความยั่งยืนสูงกว่าบริษัทอื่นๆ แรงกดดันจากพนักงานส่งผลต่อคุณภาพรายงานเพื่อความยั่งยืน ในขณะที่แรงกดดันจากผู้ถือหุ้นไม่มีผลต่อคุณภาพรายงานเพื่อความยั่งยืน และประสิทธิภาพของคณะกรรมการมีผลเชิงบวกต่อคุณภาพรายงานเพื่อความยั่งยืน และความเป็นเจ้าของธุรกิจครอบครัวไม่มีผลต่อคุณภาพรายงานเพื่อความยั่งยืน

Tran (2018) ได้ศึกษา ความแตกต่างของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมระหว่างประเทศญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริกา พบว่า คณะกรรมการอิสระมีผลเชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในขณะที่ไม่พบหลักฐานบริษัทในสหรัฐอเมริกา แม้ว่าสัดส่วนของกรรมการอิสระในบริษัทของสหรัฐอเมริกามีมากกว่ากรรมการอิสระประเทศญี่ปุ่นก็ตาม

Issa (2017) ได้ศึกษา ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ในราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบีย พบว่า ความสามารถในการทำกำไรและขนาดของกิจการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในประเทศซาอุดีอาระเบีย และลักษณะการกำกับดูแลกิจการไม่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

Nekhili et al. (2017) ได้ศึกษา การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับมูลค่าตลาดของธุรกิจครอบครัวและไม่ใช้ธุรกิจครอบครัว พบว่า ธุรกิจครอบครัวมีการรายงานการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมน้อยกว่าธุรกิจที่ไม่ใช่ธุรกิจครอบครัว และการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมจะเป็นประโยชน์ต่อธุรกิจที่ไม่ใช่ธุรกิจครอบครัวเนื่องจากจะเป็นการดึงดูดผู้สนใจในการลงทุน

Weber (2017) ได้ศึกษา ความยั่งยืนของธุรกิจกับผลการดำเนินงานทางการเงินของ Chinese Banks พบว่า ผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมของ Chinese Banks เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญระหว่างปี 2009 ถึง 2013 นอกจากนี้ยังพบว่าประสิทธิภาพทางการเงินของ Chinese Banks มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานด้านความยั่งยืนของ Chinese Banks

Wuttichindanon (2017) ได้ศึกษา การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมทางเลือกการรายงานและการกำหนดปัจจัย การศึกษาเชิงประจักษ์จากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า บริษัทที่เป็นเจ้าของโดยรัฐหรือบริษัทขนาดใหญ่มีการรายงานความยั่งยืนมากกว่า นอกจากนี้เนื้อหาในรายงานการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ที่พบมากคือ การประกาศข้อกังวลเรื่องสิทธิมนุษยชนและความเฝ้าเพียมนั้น มีนโยบายการต่อต้านการทุจริต เป็นต้น

Javaid Lone et al. (2016) ได้ศึกษา การกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม การศึกษาเชิงประจักษ์จากประเทศปากีสถาน พบว่า กรรมการอิสระ กรรมการสภาพสตรี และขนาดของคณะกรรมการส่งผลเชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

Jitaree (2015) ได้ศึกษา การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจในประเทศไทย พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญ

Bai and Chang (2015) ได้ศึกษา ความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานของธุรกิจ ผ่านตัวแปรกลางความสามารถทางการตลาด และตัวแปรแทรกซ้อนคือสภาพแวดล้อมทางการตลาด พบว่า ความสามารถทางการตลาดเป็นตัวกลางต่อผลกระทบของกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัท

Barakat et al. (2015) ได้ศึกษา ปัจจัยการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในประเทศปาเลสไตน์และประเทศจอร์แดน พบว่า ระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในประเทศจอร์แดนสูงกว่าประเทศปาเลสไตน์ในทุกด้าน นอกจากนี้ยังพบว่าการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับระบบกฎหมายและการกำกับดูแลกิจการ และด้านอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการดูแลกิจการ เช่น การดำรงอยู่ของคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการหรือความเป็นอิสระของคณะกรรมการไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

De Klerk et al. (2015) ได้ศึกษา อิทธิพลของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อราคาหุ้น หลักฐานเชิงประจักษ์จากสหราชอาณาจักร พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลต่อราคาหุ้นที่สูงขึ้น และการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมในอุตสาหกรรมที่มีความอ่อนไหวต่อสิ่งแวดล้อมมีความเชื่อมโยงกับราคาหุ้นที่สูงขึ้นด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยได้ดำเนินการขั้นตอนต่อไปนี้

- 3.1 ประชากร
- 3.2 วิธีการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร หมวดธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม 46 บริษัท (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2564b) โดยใช้ข้อมูลระหว่าง ปี พ.ศ. 2560 – พ.ศ. 2563 รวม 170 ชุดข้อมูล ดังแสดงในตารางที่ 9

ตารางที่ 9 จำนวนชุดข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวนตามปีที่เก็บข้อมูล

ปีที่เก็บข้อมูล	จำนวนชุดข้อมูล
พ.ศ. 2560	38
พ.ศ. 2561	40
พ.ศ. 2562	46
พ.ศ. 2563	46
รวม	170

3.2 วิธีการวิจัย

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อศึกษาปริมาณการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในกลุ่มอุตสาหกรรมเกษตรและอุตสาหกรรมอาหาร หมวดยุทธกิจอาหารและเครื่องดื่ม ระหว่าง ปี พ.ศ. 2560 – พ.ศ. 2563

การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สามารถใช้กับงานที่มีลักษณะเป็นข้อความ เช่น การเขียน (Letters) สุนทรพจน์ (Speeches) บทความ (Articles) วิดีโอ (Video) ภาพยนตร์ (Film) เพื่อแยกแยะเนื้อหาข้อความของการสื่อสารต่างๆ (พรณี กัมพลกัญญา, 2558) นอกจากนี้ การวิเคราะห์เชิงเนื้อหายังถูกใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาประเด็นการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ เนื่องจากวิธีการการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาช่วยบอกถึงปริมาณและลักษณะการเปิดเผยข้อมูล (Ashraf and Huma, 2021) ทั้งนี้ ข้อดีของการใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาในกระบวนการวิจัย คือ ช่วยให้การวิเคราะห์ประเด็นที่ผู้วิจัยต้องการสนใจลึกซึ้งมากขึ้น

ในการวิเคราะห์เนื้อหาจะต้องเลือกหน่วยของเนื้อหา (Content Unit) เพื่อเป็นเกณฑ์ในการตรวจสอบปริมาณการเปิดเผยข้อมูลโดยการนับข้อความการเปิดเผยข้อมูล ซึ่งหน่วยเนื้อหามีด้วยกันหลายประเภท ได้แก่ การนับจำนวนถ้อยคำ (Words) การนับจำนวนประโยค (Sentences) การนับจำนวนหน้า (Pages) การนับจำนวนบรรทัด การนับจำนวนย่อหน้า การนับจำนวนรายการ หรือใช้แบบผสม (นรมล ขุนเสถียร จอมใจ แชมเพชร และภุริทัต อินยา, 2563; สุภางค์ จันทวานิช, 2563) ทั้งนี้การเลือกหน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของหน่วยที่ใช้ในการวิเคราะห์ที่เกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย (พรณี กัมพลกัญญา, 2558)

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยในอดีตที่เกี่ยวข้องกับวิธีการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา พบว่า Menassa and Dagher (2020) ได้ศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจในประเทศ UAE ได้ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาในการวัดการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ เช่นเดียวกับ Matuszak and Róžańska (2020) ที่ได้ทำการศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมออนไลน์ในอุตสาหกรรมการเงินประเทศโปแลนด์ ได้ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาในการวัดการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม สอดคล้องกับการศึกษาของ Jitaree (2015) ได้ทำการศึกษากการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทในประเทศไทย ก็ใช้วิธีการศึกษาโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาในรายงานประจำปีในการศึกษาการเปิดเผยข้อมูล เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยในต่างประเทศที่ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาจากรายงานประจำปี เช่น งานวิจัยของ Gong et al. (2018), Axjonow et al. (2018), Vu and Buranatrakul (2018), Lu et al. (2017), Dyduch and Krasodomska (2017) และงานวิจัยในประเทศไทยจำนวนไม่น้อย

ที่ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาในการเปิดเผยข้อมูล เช่น งานวิจัยของ กัลย์สุตา แหวนทองคำ (2563) สุนทรี สุนทรโชติ และศศิวิมล มีอำพล (2563) อรพินท์ วงศ์ก่อ (2562) ทศนีย์ กล้ามาก จอมใจ แชม เพชร และภุริทัต อินยา (2561) วิภา จงรัชส์สัตย์ (2559) เป็นต้น จากการศึกษางานวิจัยในอดีต การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ถูกใช้อย่างแพร่หลายในการวิจัยด้านการศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเลือกใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาเพื่อการศึกษาการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในครั้งนี้

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เป็นการวิจัยโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเก็บกลไกการกำกับดูแลกิจการและกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่เปิดเผยไว้ในแบบแสดงรายงานประจำปี (Annual Report) และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) ในระหว่างปี พ.ศ. 2560 - พ.ศ. 2563 ส่วนผลการดำเนินงานทางการเงิน เก็บข้อมูลจากงบการเงินของบริษัท ในระหว่างปี พ.ศ. 2560 - พ.ศ. 2563 จากรายงานประจำปี และข้อมูลที่เผยแพร่ในเว็บไซต์ของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

3.4 การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับงานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งการจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเป็น 6 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การศึกษากลไกการกำกับดูแลกิจการภายในของธุรกิจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จะทำการเก็บข้อมูลจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และรายงานประจำปี ระหว่างปี พ.ศ. 2560 - พ.ศ. 2563 โดยใช้กระดาดำทำการในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีประเด็นในการศึกษาตามการศึกษาของ Isa and Muhammad (2015) Naseem et al. (2017) และ Pham and Tran (2019) ดังนี้ ขนาดของคณะกรรมการ จำนวนคณะกรรมการอิสระ จำนวนการประชุมของคณะกรรมการ และจำนวนคณะกรรมการพิเศษ จากนั้นทำการวิเคราะห์ลักษณะคณะกรรมการของบริษัทของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยวิธีการประเมินผลทางหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ซึ่งประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard

Deviation) โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและการสรุปผลการดำเนินการวิจัย

ตอนที่ 2 การศึกษาข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยมีวิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้กระดาษทำการเพื่อรวบรวมข้อมูลระดับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ทั้งนี้กระดาษทำการเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมพัฒนาขึ้นจากคู่มือการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (2556) Jitaree (2015) และ Matuszak and Róžańska (2020) โดยมีการให้คะแนนการเปิดเผยข้อมูลตามการศึกษาของ Matuszak and Róžańska (2020), Abu Qa'dan and Suwaidan (2019), Naseem et al. (2017), Nekhili et al. (2017), Habbash (2016), Dias et al. (2016) โดยการให้คะแนนการเปิดเผยข้อมูลเท่ากับ 1 หากบริษัทมีการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1) และให้คะแนนการเปิดเผยข้อมูลเท่ากับ 0 หากบริษัทไม่มีการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (แบบ 56-1)

เมื่อให้คะแนนการเปิดเผยข้อมูลทั้งหมดของแต่ละบริษัทแล้ว จะทำการคำนวณดัชนีการเปิดเผยข้อมูล (Disclosure Index) ซึ่งอยู่ในรูปอัตราส่วนของคะแนนที่แต่ละบริษัทได้รับจริงกับคะแนนเต็ม โดยดัชนีการเปิดเผยข้อมูลของแต่ละบริษัทสามารถเขียนสมการ ได้ดังนี้ (Jitaree, 2015; Laskar and Gopal Maji, 2018; Matuszak and Róžańska, 2020; Nawaiseh, 2015; Nekhili et al., 2017; Tan et al., 2016)

$$\text{ดัชนีการเปิดเผยข้อมูล} = AS/MS$$

$$\text{โดยที่ } 0 \leq \text{ดัชนีการเปิดเผยข้อมูล} \leq 1$$

AS = คะแนนจริงที่แต่ละบริษัทได้รับ (Actual Scores)

MS = คะแนนเต็ม (Maximum Scores)

จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยวิธีการประเมินผลทางหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ซึ่งประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและการสรุปผลการดำเนินการวิจัย ซึ่งได้ระดับการเปิดเผยข้อมูลจากดัชนีการ

เปิดเผยข้อมูลแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับสูง ระดับกลาง และระดับต่ำ โดยนำหลักเกณฑ์ของ Wallace (1987) และ ทศนีย์ กล้ามาก จอมใจ แชมเพชร และภุริทัต อินยา (2561) ดังนี้

ระดับการเปิดเผยข้อมูลมากกว่า 0.65 เป็นการเปิดเผยข้อมูลในระดับสูง

ระดับการเปิดเผยข้อมูลมากกว่า 0.45 – 0.65 เป็นการเปิดเผยข้อมูลในระดับปานกลาง

ระดับการเปิดเผยข้อมูลต่ำกว่า 0.45 เป็นการเปิดเผยข้อมูลในระดับต่ำ

ตอนที่ 3 การศึกษาผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยทำการเก็บข้อมูลงบการเงิน จากรายงานประจำปีที่เคยเผยแพร่บนเว็บไซต์ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประกอบด้วย อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (Return on Asset: ROA) อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (Return on Equity: ROE) และอัตรากำไรสุทธิ (Net Profit Margin) จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยวิธีการประเมินผลทางหลักสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ ซึ่งประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่กับการบรรยายและการสรุปผลการดำเนินการวิจัย

ตอนที่ 4 การทดสอบผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในที่มีต่อการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) การวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) และการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ตอนที่ 5 การทดสอบผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) การวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) และการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ตอนที่ 6 การทดสอบผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยใช้การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) การวิเคราะห์ความถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis) และการวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ตารางที่ 10 การวัดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา		วิธีการวัด
กลไกการกำกับดูแล กิจการภายใน	ด้านขนาดของ คณะกรรมการบริษัท	จำนวนคณะกรรมการบริษัท
	ด้านสัดส่วนคณะกรรมการ อิสระ	สัดส่วนคณะกรรมการอิสระใน คณะกรรมการบริษัท
	ด้านจำนวนการประชุม ของคณะกรรมการ	จำนวนการประชุมของคณะกรรมการ บริษัทใน 1 ปี
	ด้านสัดส่วนคณะกรรมการ เพศหญิง	สัดส่วนคณะกรรมการที่เป็นเพศหญิงใน คณะกรรมการบริษัท
การเปิดเผยข้อมูล กิจกรรมความ รับผิดชอบต่อสังคม	ด้านความรับผิดชอบต่อ สิ่งแวดล้อม	คำนวณจากดัชนีการเปิดเผยข้อมูลความ รับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อ สิ่งแวดล้อม
	ด้านความรับผิดชอบต่อ พนักงาน	คำนวณจากดัชนีการเปิดเผยข้อมูลความ รับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อ พนักงาน
	ด้านความรับผิดชอบต่อ ชุมชนและสังคม	คำนวณจากดัชนีการเปิดเผยข้อมูลความ รับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อ ชุมชนและสังคม
	ด้านความรับผิดชอบต่อ ผลิตภัณฑ์และบริการ	คำนวณจากดัชนีการเปิดเผยข้อมูลความ รับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อ ผลิตภัณฑ์และบริการ
	อัตราผลตอบแทนต่อ สินทรัพย์รวม	$(\text{กำไรสุทธิ} * 100) / \text{สินทรัพย์รวมเฉลี่ย}$
ผลการดำเนินงานทาง การเงิน	อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น	$(\text{กำไรสุทธิ} * 100) / \text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}$
	อัตรากำไรสุทธิ	อัตราส่วนกำไรสุทธิ = $(\text{กำไรสุทธิ} * 100) / \text{รายได้จากการขาย}$

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ร้อยละ (Percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

1.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ทดสอบคุณลักษณะของตัวแปร คือ การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Multicollinearity Test) โดยใช้ Variance Inflation Factors (VIF)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) คือ การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามและตัวแปรอิสระมากกว่าหนึ่งตัวและความสัมพันธ์นี้จะบอกให้ทราบว่าตัวแปรตามและตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันในระดับใด สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation) เขียนแทนด้วยตัวย่อ R หรือย่อชนิดเต็มรูปเป็น $R_{Y, 12 \dots k}$ (เมื่อ k แทนจำนวนตัวพยากรณ์หรือตัวแปรอิสระ) สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ ช่วยให้ทราบถึงความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงที่เป็นไปได้สูงสุดระหว่างกลุ่มของตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามนั้น เป็นสหสัมพันธ์อย่างง่าย (แบบ Product-moment) ระหว่าง Y กับคะแนนพยากรณ์ Y ซึ่งเป็น Linear Combination ของกลุ่มตัวพยากรณ์ X

3.2 การวิเคราะห์ความถดถอยแบบพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) คือ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหรือตัวแปรต้นที่ทำหน้าที่พยากรณ์ตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไปกับตัวแปรตาม 1 ตัว ในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณนั้นจะต้องหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation Coefficient) เพื่อให้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระหรือตัวแปรต้นกับตัวแปรตามว่ามีความสัมพันธ์กันเช่นใด สำหรับการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ จะต้องหาสมการถดถอยเพื่อใช้ในการพยากรณ์ของตัวแปรตาม (Y) และหาค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน รวมทั้งหาค่าสหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) เพื่อหาความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงที่เป็นไปได้สูงสุดระหว่างตัวแปรอิสระหรือตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมกับความการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึงผลกระทบของปัจจัยการกำกับดูแลกิจการภายใน และการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

- 4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.2 ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้เปรียบเทียบใน (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติทดสอบที่ใช้ในการพิจารณาในการแจกแจง แบบ F-distribution
p-value	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
VIF	แทน	ค่าทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม (Variance Inflation Factors)
AdjR ²	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง
R	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์หาคูณ
a	แทน	ค่าคงที่ของสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (Constant)
BOS	แทน	ขนาดของคณะกรรมการบริษัท
BOI	แทน	สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ
BOM	แทน	จำนวนการประชุมของคณะกรรมการบริษัท

WOB	แทน	สัดส่วนของคณะกรรมการพิเศษ
CSR	แทน	การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม
ENV	แทน	การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม
EMP	แทน	การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงาน
COM	แทน	การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม
PRO	แทน	การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ
ROA	แทน	อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม
ROE	แทน	อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น
NPM	แทน	อัตรากำไรสุทธิ

4.2 ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในของธุรกิจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตอนที่ 2 ข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตอนที่ 3 ข้อมูลผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตอนที่ 4 การทดสอบผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในที่มีต่อการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตอนที่ 5 การทดสอบผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตอนที่ 6 การทดสอบผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในของธุรกิจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตารางที่ 11 ข้อมูลกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในของ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน	สูงสุด	ต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. ขนาดของคณะกรรมการบริษัท (จำนวน)	21.00	6.00	10.88	2.83
2. สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ	0.62	0.25	0.39	0.08
3. จำนวนการประชุมของคณะกรรมการบริษัท	17.00	3.00	7.30	2.75
4. สัดส่วนคณะกรรมการบริษัทเพศหญิง	0.55	0.00	0.25	0.13

จากตารางที่ 11 พบว่า ปัจจัยกลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดของคณะกรรมการบริษัท (BOS) มีจำนวนสูงสุด 21 คน และต่ำสุด 6 คน และมีค่าเฉลี่ยของจำนวนคณะกรรมการบริษัทอยู่ที่ 10.88 คน ด้านสัดส่วนคณะกรรมการอิสระ (BOI) มีสัดส่วนสูงสุดที่ 0.62 ต่ำสุดที่ 0.25 และมีค่าเฉลี่ยของสัดส่วนคณะกรรมการอิสระที่ 0.39 ของกรรมการบริษัท ด้านจำนวนการประชุมของคณะกรรมการบริษัท (BOM) สูงสุดอยู่ที่ 17 ครั้งต่อปี และต่ำสุดที่ 3 ครั้งต่อปี โดยมีค่าเฉลี่ยการประชุมคณะกรรมการบริษัทอยู่ที่ 7.30 ครั้งต่อปี และด้านสัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิง (WOB) มีสัดส่วนสูงสุดที่ 0.55 ต่ำสุดที่ 0.00 และค่าเฉลี่ยของสัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิง 0.25 ของคณะกรรมการบริษัท

พหุ ประสิทธิภาพ

ตอนที่ 2 ข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตารางที่ 12 ข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม	สูงสุด	ต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการเปิดเผย
1. การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม	1.00	0.00	0.63	0.27	ปานกลาง
2. การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมด้านพนักงาน	1.00	0.00	0.72	0.27	สูง
3. การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมด้านชุมชนและสังคม	1.00	0.00	0.76	0.29	สูง
4. การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมด้านผลิตภัณฑ์และบริการ	1.00	0.00	0.92	0.11	สูง

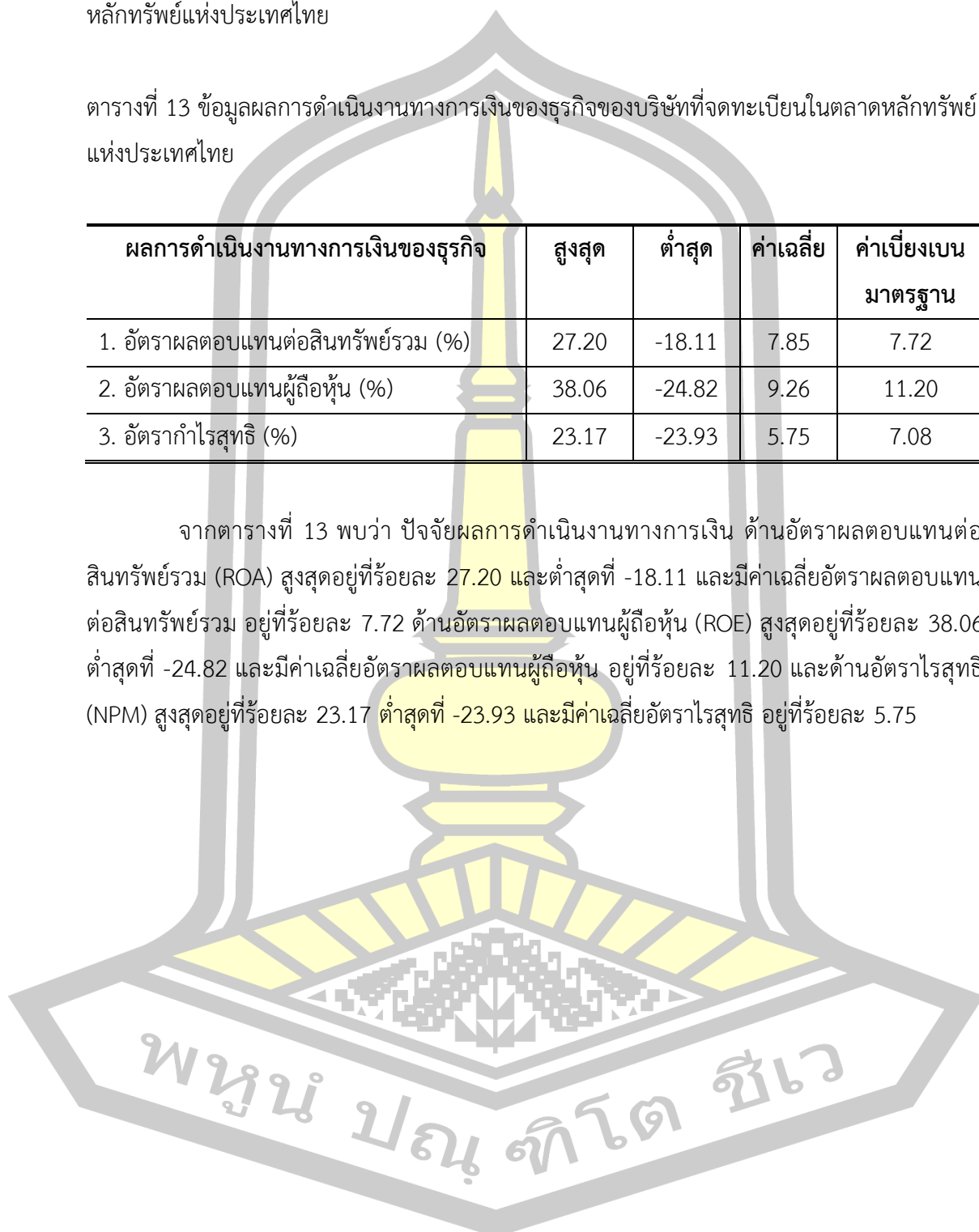
จากตารางที่ 12 พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ในระดับสูง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงาน (EMP) มีดัชนีการเปิดเผยข้อมูลสูงสุด คือ 1 และต่ำสุด คือ 0 โดยมีค่าเฉลี่ยดัชนีการเปิดเผยข้อมูลที่ 0.72 ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม (COM) มีดัชนีการเปิดเผยข้อมูลสูงสุด คือ 1 และต่ำสุด คือ 0 โดยมีค่าเฉลี่ยดัชนีการเปิดเผยข้อมูลที่ 0.76 และด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ (PRO) มีดัชนีการเปิดเผยข้อมูลสูงสุด คือ 1 และต่ำสุด คือ 0 โดยมีค่าเฉลี่ยดัชนีการเปิดเผยข้อมูลที่ 0.92 และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม (ENV) มีดัชนีการเปิดเผยข้อมูลสูงสุด คือ 1 และต่ำสุด คือ 0 โดยมีค่าเฉลี่ยดัชนีการเปิดเผยข้อมูลที่ 0.63

ตอนที่ 3 ข้อมูลผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตารางที่ 13 ข้อมูลผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจ	สูงสุด	ต่ำสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (%)	27.20	-18.11	7.85	7.72
2. อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (%)	38.06	-24.82	9.26	11.20
3. อัตรากำไรสุทธิ (%)	23.17	-23.93	5.75	7.08

จากตารางที่ 13 พบว่า ปัจจัยผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) สูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 27.20 และต่ำสุดที่ -18.11 และมีค่าเฉลี่ยอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม อยู่ที่ร้อยละ 7.72 ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) สูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 38.06 ต่ำสุดที่ -24.82 และมีค่าเฉลี่ยอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น อยู่ที่ร้อยละ 11.20 และด้านอัตรากำไรสุทธิ (NPM) สูงสุดอยู่ที่ร้อยละ 23.17 ต่ำสุดที่ -23.93 และมีค่าเฉลี่ยอัตรากำไรสุทธิ อยู่ที่ร้อยละ 5.75

ตอนที่ 4 วิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ และการสร้างสมการพยากรณ์ในการทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในที่มีต่อการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ และการสร้างสมการพยากรณ์ตามที่ได้ตั้งสมมุติฐาน ดังนี้

H₁₋₁ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดของคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

H₁₋₂ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านสัดส่วนคณะกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

H₁₋₃ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านจำนวนการประชุมของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

H₁₋₄ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านสัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิงมีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม

H₁₋₅ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดของคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงาน

H₁₋₆ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านสัดส่วนคณะกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงาน

H₁₋₇ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านจำนวนการประชุมของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงาน

H₁₋₈ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านสัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิงมีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงาน

H₁₋₉ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดของคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม

H₁₋₁₀ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านสัดส่วนคณะกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม

H₁₋₁₁ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านจำนวนการประชุมของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม

H₁₋₁₂ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านสัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิงมีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม

H₁₋₁₃ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดของคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ

H₁₋₁₄ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านสัดส่วนคณะกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ

H₁₋₁₅ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านจำนวนการประชุมของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ

H₁₋₁₆ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านสัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิงมีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ

พหุ มณ สิโต ชีเว

ตารางที่ 14 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตัวแปร	ENV	BOS	BOI	BOM	WOB	VIF
$\bar{X}$	0.63	10.88	0.39	7.30	0.25	
S.D.	0.27	2.83	0.08	2.75	0.13	
ENV	-	0.220*	-0.112	0.147	-0.087	
BOS		-	-0.320*	0.115	0.008	1.122
BOI			-	-0.113	0.000	1.121
BOM				-	-0.003	1.020
WOB					-	1.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 14 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันหรืออาจเกิดเป็น Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF ปรากฏว่า ค่า VIF ของตัวแปรอิสระ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน มีค่าตั้งแต่ 1.000 – 1.122 ซึ่งมาค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน (Black, 2006)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ในแต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง -0.112 – 0.220 จากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณและสร้างสมการพยากรณ์ การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม (ENV) จากตารางที่ 15 ได้สมการที่ 1

$$ENV = 0.438 + 0.019BOS - 0.120BOI + 0.012BOM - 0.178WOB \quad (\text{สมการที่ 1})$$

ซึ่งสมการที่ได้นี้สามารถพยากรณ์ค่าการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม (ENV) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 3.208$; $P = 0.014$) และค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง ($AdjR^2$) เท่ากับ 0.050 (ตาราง 15) เมื่อนำไปทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในแต่ละด้านกับตัวแปรตามการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม (ENV) ปรากฏผลดังตาราง 15

ตารางที่ 15 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน	การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	0.438	0.168	2.605	0.010*
ด้านขนาดของคณะกรรมการ	0.019	0.008	2.456	0.015*
ด้านคณะกรรมการอิสระ	-0.120	0.267	-0.450	0.653
ด้านการประชุมของคณะกรรมการ	0.012	0.008	1.585	0.115
ด้านคณะกรรมการพิเศษ	-0.178	0.151	-1.178	0.241
$F = 3.208$ $p = 0.014$ $AdjR^2 = 0.050$				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 15 พบว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดของคณะกรรมการ (BOS) มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม (ENV) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมุติฐานที่ H_{1-1} สำหรับกลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านคณะกรรมการอิสระ ด้านการประชุมของ

คณะกรรมการ และด้านคณะกรรมการเพชหญิง ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม (ENV)

เมื่อนำความรับกลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดของคณะกรรมการ (BOS) ไปสร้างสมการพยากรณ์ของการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม (ENV) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ ($AdjR^2$) เท่ากับ 0.043 (ตารางที่ 34 ภาคผนวก) โดยได้สมการพยากรณ์ ดังสมการที่ 2

$$ENV = 0.407 + 0.021BOS \quad (\text{สมการที่ 2})$$

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงาน ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตัวแปร	EMP	BOS	BOI	BOM	WOB	VIF
$\bar{X}$	0.72	10.88	0.39	7.30	0.25	
S.D.	0.27	2.83	0.08	2.75	0.13	
EMP	-	0.005	-0.106	0.155*	-0.099	
BOS		-	-0.320*	0.115	0.008	1.122
BOI			-	-0.113	0.000	1.121
BOM				-	-0.003	1.020
WOB					-	1.000

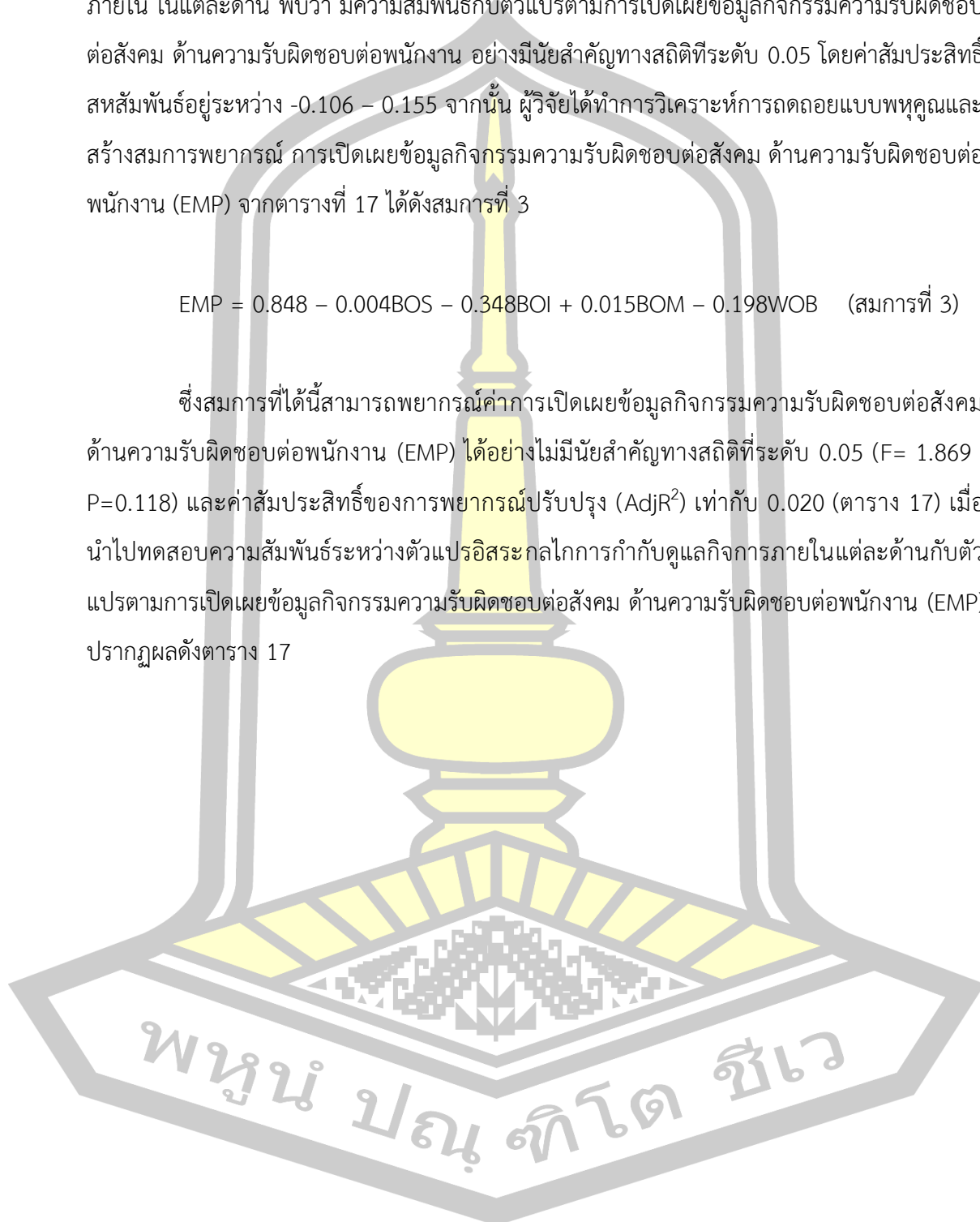
*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 16 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันหรืออาจเกิดเป็น Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF ปรากฏว่า ค่า VIF ของตัวแปรอิสระ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน มีค่าตั้งแต่ 1.000 – 1.122 ซึ่งมาค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน (Black, 2006)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ในแต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง -0.106 – 0.155 จากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณและสร้างสมการพยากรณ์ การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงาน (EMP) จากตารางที่ 17 ได้ดังสมการที่ 3

$$EMP = 0.848 - 0.004BOS - 0.348BOI + 0.015BOM - 0.198WOB \quad (\text{สมการที่ 3})$$

ซึ่งสมการที่ได้นี้สามารถพยากรณ์ค่าการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงาน (EMP) ได้อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 1.869$; $P = 0.118$) และค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง ($AdjR^2$) เท่ากับ 0.020 (ตาราง 17) เมื่อนำไปทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในแต่ละด้านกับตัวแปรตามการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงาน (EMP) ปรากฏผลดังตาราง 17

ตารางที่ 17 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน	การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงาน		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	0.848	0.171	4.970	0.000*
ด้านขนาดของคณะกรรมการ	-0.004	0.008	-0.550	0.583
ด้านคณะกรรมการอิสระ	-0.348	0.271	-1.285	0.201
ด้านการประชุมของคณะกรรมการ	0.015	0.008	1.920	0.057
ด้านคณะกรรมการพิเศษ	-0.198	0.153	-1.292	0.198
F = 1.869 p = 0.118 AdjR ² = 0.020				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 17 พบว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดของคณะกรรมการ ด้านคณะกรรมการอิสระ ด้านการประชุมของคณะกรรมการ และด้านคณะกรรมการพิเศษ ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงาน (EMP) จึงปฏิเสธสมมุติฐานที่ H₁₋₅ - H₁₋₈

พูน ปณ ภัโต ชีเว

ตารางที่ 18 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตัวแปร	COM	BOS	BOI	BOM	WOB	VIF
$\bar{X}$	0.76	10.88	0.39	7.30	0.25	
S.D.	0.29	2.83	0.08	2.75	0.13	
COM	-	0.128	-0.092	-0.041	-0.011	
BOS		-	-0.320*	0.115	0.008	1.122
BOI			-	-0.113	0.000	1.121
BOM				-	-0.003	1.020
WOB					-	1.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 18 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันหรืออาจเกิดเป็น Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF ปรากฏว่า ค่า VIF ของตัวแปรอิสระ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน มีค่าตั้งแต่ 1.000 – 1.122 ซึ่งมาค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน (Black, 2006)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ในแต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง -0.092 – 0.128 จากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณและสร้างสมการพยากรณ์ การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม (COM) จากตารางที่ 19 ได้ดังสมการที่ 4

$$COM = 0.775 + 0.12BOS - 0.224BOI - 0.006BOM - 0.026WOB \quad (\text{สมการที่ 4})$$

ซึ่งสมการที่ได้นี้สามารถพยากรณ์ค่าการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม (COM) ได้อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F=0.975$; $P=0.423$) และค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง ($AdjR^2$) เท่ากับ -0.001 (ตาราง 19) เมื่อนำไปทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในแต่ละด้านกับตัวแปรตามการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม (COM) ปรากฏผลดังตาราง 19

ตารางที่ 19 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน	การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	0.775	0.186	4.165	0.000*
ด้านขนาดของคณะกรรมการ	0.012	0.008	1.418	0.158
ด้านคณะกรรมการอิสระ	-0.224	0.295	-0.760	0.449
ด้านการประชุมของคณะกรรมการ	-0.006	0.008	-0.783	0.435
ด้านคณะกรรมการพิเศษ	-0.026	0.167	-0.154	0.878
$F = 0.975$ $p = 0.423$ $AdjR^2 = -0.001$				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 19 พบว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดของคณะกรรมการ ด้านคณะกรรมการอิสระ ด้านการประชุมของคณะกรรมการ และด้านคณะกรรมการพิเศษ ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม (COM) จึงปฏิเสธสมมุติฐานที่ $H_{1-9} - H_{1-12}$

ตารางที่ 20 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตัวแปร	PRO	BOS	BOI	BOM	WOB	VIF
$\bar{X}$	0.92	10.88	0.39	7.30	0.25	
S.D.	0.11	2.83	0.08	2.75	0.13	
PRO	-	0.193*	-0.085	0.120	0.056	
BOS		-	-0.320*	0.115	0.008	1.122
BOI			-	-0.113	0.000	1.121
BOM				-	-0.003	1.020
WOB					-	1.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 20 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันหรืออาจเกิดเป็น Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF ปรากฏว่า ค่า VIF ของตัวแปรอิสระ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน มีค่าตั้งแต่ 1.000 – 1.122 ซึ่งมาค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน (Black, 2006)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ในแต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง -0.085 – 0.193 จากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณและสร้างสมการพยากรณ์ การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ (PRO) จากตารางที่ 21 ได้ดังสมการที่ 5

$$PRO = 0.813 + 0.007BOS - 0.025BOI + 0.004BOM + 0.047WOB \quad (\text{สมการที่ 5})$$

ซึ่งสมการที่ได้นี้สามารถพยากรณ์ค่าการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ (PRO) ได้อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F=2.173$; $P=0.073$) และค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง ($AdjR^2$) เท่ากับ 0.027 (ตาราง 21) เมื่อนำไปทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในแต่ละด้านกับตัวแปรตามการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ (PRO) ปรากฏผลดังตาราง 21

ตารางที่ 21 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน	การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	0.813	0.072	11.219	0.000*
ด้านขนาดของคณะกรรมการ	0.007	0.003	2.179	0.031*
ด้านคณะกรรมการอิสระ	-0.025	0.115	-0.221	0.826
ด้านการประชุมของคณะกรรมการ	0.004	0.003	1.279	0.203
ด้านคณะกรรมการพิเศษ	0.047	0.065	0.724	0.470
$F = 2.173$ $p = 0.074$ $AdjR^2 = 0.027$				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 21 พบว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดของคณะกรรมการ (BOS) มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ (PRO) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับ

สมมุติฐานที่ H_{1-13} สำหรับกลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านคณะกรรมการอิสระ ด้านการประชุมของคณะกรรมการ และด้านคณะกรรมการพิเศษฯ ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ (PRO)

เมื่อนำความรับกลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดของคณะกรรมการ (BOS) ไปสร้างสมการพยากรณ์ของการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ (PRO) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ ($AdjR^2$) เท่ากับ 0.031 (ตารางที่ 35 ภาคผนวก) โดยได้สมการพยากรณ์ ดังสมการที่ 6

$$PRO = 0.837 + 0.008BOS$$

(สมการที่ 6)

ตอนที่ 5 วิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ และการสร้างสมการพยากรณ์ในการทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ และการสร้างสมการพยากรณ์ตามที่ได้ตั้งสมมุติฐาน ดังนี้

H₂₋₁ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดของคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

H₂₋₂ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านสัดส่วนคณะกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

H₂₋₃ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านจำนวนการประชุมของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

H₂₋₄ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านสัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิงมีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

H₂₋₅ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดของคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

H₂₋₆ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านสัดส่วนคณะกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

H₂₋₇ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านจำนวนการประชุมของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

H₂₋₈ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านสัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิงมีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

H₂₋₉ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดของคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ

H₂₋₁₀ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านสัดส่วนคณะกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ

H₂₋₁₁ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านจำนวนการประชุมของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ

H₂₋₁₂ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านสัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิงมีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ

ตารางที่ 22 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในกับการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตัวแปร	ROA	BOS	BOI	BOM	WOB	VIF
$\bar{X}$	7.85	10.88	0.39	7.30	0.25	
S.D.	7.72	2.83	0.08	2.75	0.13	
ROA	-	0.079	0.148	0.156*	0.174*	
BOS		-	-0.320*	0.115	0.008	1.122
BOI			-	-0.113	0.000	1.121
BOM				-	-0.003	1.020
WOB					-	1.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 22 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันหรืออาจเกิดเป็น Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF ปรากฏว่า ค่า VIF ของตัวแปรอิสระ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน มีค่าตั้งแต่ 1.000 – 1.122 ซึ่งมาค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน (Black, 2006)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในในแต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.079 – 0.174 จากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณและสร้างสมการพยากรณ์ ผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) จากตารางที่ 22 ได้ดังสมการที่ 7

$$ROA = -9.464 + 0.338BOS + 19.658BOI + 0.463BOM + 9.918WOB \quad (\text{สมการที่ 7})$$

ซึ่งสมการที่ได้นี้สามารถพยากรณ์ค่าผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 4.400$; $P = 0.002$) และค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง ($AdjR^2$) เท่ากับ 0.074 (ตาราง 23) เมื่อนำไปทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในแต่ละด้านกับตัวแปรตามผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ปรากฏผลดังตาราง 23

ตารางที่ 23 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน	ผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อ สินทรัพย์รวม		t	p- value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาด เคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	-9.464	4.701	-2.013	0.046*
ด้านขนาดของคณะกรรมการ	0.338	0.213	1.584	0.115
ด้านคณะกรรมการอิสระ	19.658	7.463	2.634	0.009*
ด้านการประชุมของคณะกรรมการ	0.463	0.209	2.212	0.028*
ด้านคณะกรรมการพิเศษ	9.918	4.223	2.349	0.020*
F = 4.400 p = 0.002 $AdjR^2 = 0.074$				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 23 พบว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านคณะกรรมการอิสระ (BOI) ด้านการประชุมของคณะกรรมการ (BOM) และด้านคณะกรรมการพิเศษ (WOB) มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ H_{2-2} สมมติฐานที่ H_{2-3} และสมมติฐานที่ H_{2-4}

สำหรับกลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดของคณะกรรมการ ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA)

เมื่อนำความรับกลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านคณะกรรมการอิสระ (BOI) ด้านการประชุมของคณะกรรมการ (BOM) และด้านคณะกรรมการพิเศษ (WOB) ไปสร้างสมการพยากรณ์ของผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ (AdjR^2) เท่ากับ 0.066 (ตารางที่ 36 ภาคผนวก) โดยได้สมการพยากรณ์ ดังสมการที่ 8

$$\text{ROA} = -4.563 + 15.983\text{BOI} + 0.491\text{BOM} + 9.980\text{WOB} \quad (\text{สมการที่ 8})$$

ตารางที่ 24 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตัวแปร	ROE	BOS	BOI	BOM	WOB	VIF
$\bar{X}$	9.26	10.88	0.39	7.30	0.25	
S.D.	11.20	2.83	0.08	2.75	0.13	
ROE	-	0.058	0.101	0.117	0.077	
BOS		-	-0.320*	0.115	0.008	1.122
BOI			-	-0.113	0.000	1.121
BOM				-	-0.003	1.020
WOB					-	1.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 24 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันหรืออาจเกิดเป็น Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF ปรากฏว่า ค่า VIF ของตัวแปรอิสระ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน มีค่าตั้งแต่ 1.000 – 1.122 ซึ่งมาค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน (Black, 2006)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ในแต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.058 – 0.114 จากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณและสร้างสมการพยากรณ์ ผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) จากตารางที่ 25 ได้ตั้งสมการที่ 9

$$ROE = -7.606 + 0.350BOS + 19.793BOI + 0.501BOM + 6.356WOB \quad (\text{สมการที่ 9})$$

ซึ่งสมการที่ได้นี้สามารถพยากรณ์ค่าผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) ได้อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 1.717$; $P = 0.149$) และค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง ($AdjR^2$) เท่ากับ 0.017 (ตาราง 25) เมื่อนำไปทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในแต่ละด้านกับตัวแปรตามผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) ปรากฏผลดังตาราง 25

ตารางที่ 25 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน	ผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	-7.606	7.026	-1.082	0.281
ด้านขนาดของคณะกรรมการ	0.350	0.319	1.099	0.273
ด้านคณะกรรมการอิสระ	19.793	11.153	1.775	0.078
ด้านการประชุมของคณะกรรมการ	0.501	0.313	1.600	0.111
ด้านคณะกรรมการพิเศษ	6.356	6.312	1.007	0.315
F = 1.717 p = 0.149 AdjR ² = 0.017				

จากตาราง 25 พบว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดของคณะกรรมการ (BOS) ด้านคณะกรรมการอิสระ (BOI) ด้านการประชุมของคณะกรรมการ (BOM) และด้านคณะกรรมการพิเศษ (WOB) ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) จึงปฏิเสธสมมุติฐานที่ H₂₋₅ สมมุติฐานที่ H₂₋₆ สมมุติฐานที่ H₂₋₇ และ สมมุติฐานที่ H₂₋₈

พูน ปณ จิต ชีเว

ตารางที่ 26 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตัวแปร	NPM	BOS	BOI	BOM	WOB	VIF
$\bar{X}$	5.75	10.88	0.39	7.30	0.25	
S.D.	10.88	2.83	0.08	2.75	0.13	
NPM	-	0.141	0.129	0.236*	0.181*	
BOS		-	-0.320*	0.115	0.008	1.122
BOI			-	-0.113	0.000	1.121
BOM				-	-0.003	1.020
WOB					-	1.000

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 26 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันหรืออาจเกิดเป็น Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF ปรากฏว่า ค่า VIF ของตัวแปรอิสระ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน มีค่าตั้งแต่ 1.000 – 1.122 ซึ่งมาค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน (Black, 2006)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ในแต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง 0.141 – 0.236 จากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณและสร้างสมการพยากรณ์ ผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ (NPM) จากตารางที่ 27 ได้ดังสมการที่ 10

$$NPM = -13.426 + 0.452BOS + 18.712BOI + 0.617BOM + 9.443WOB \text{ (สมการที่ 10)}$$

ซึ่งสมการที่ได้นี้สามารถพยากรณ์ค่าผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ (NPM) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 6.853$; $P = 0.000$) และค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง ($AdjR^2$) เท่ากับ 0.122 (ตาราง 27) เมื่อนำไปทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร

อิสระกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในแต่ละด้านกับตัวแปรตามผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ (NPM) ปรากฏผลดังตาราง 27

ตารางที่ 27 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน	ผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ		t	p-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาด เคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	-13.426	4.202	-3.195	0.002*
ด้านขนาดของคณะกรรมการ	0.452	0.191	2.368	0.019*
ด้านคณะกรรมการอิสระ	18.712	6.670	2.805	0.006*
ด้านการประชุมของคณะกรรมการ	0.617	0.187	3.293	0.001*
ด้านคณะกรรมการพิเศษ	9.443	3.775	2.502	0.013*
F = 6.853 p = 0.000 AdjR ² = 0.122				

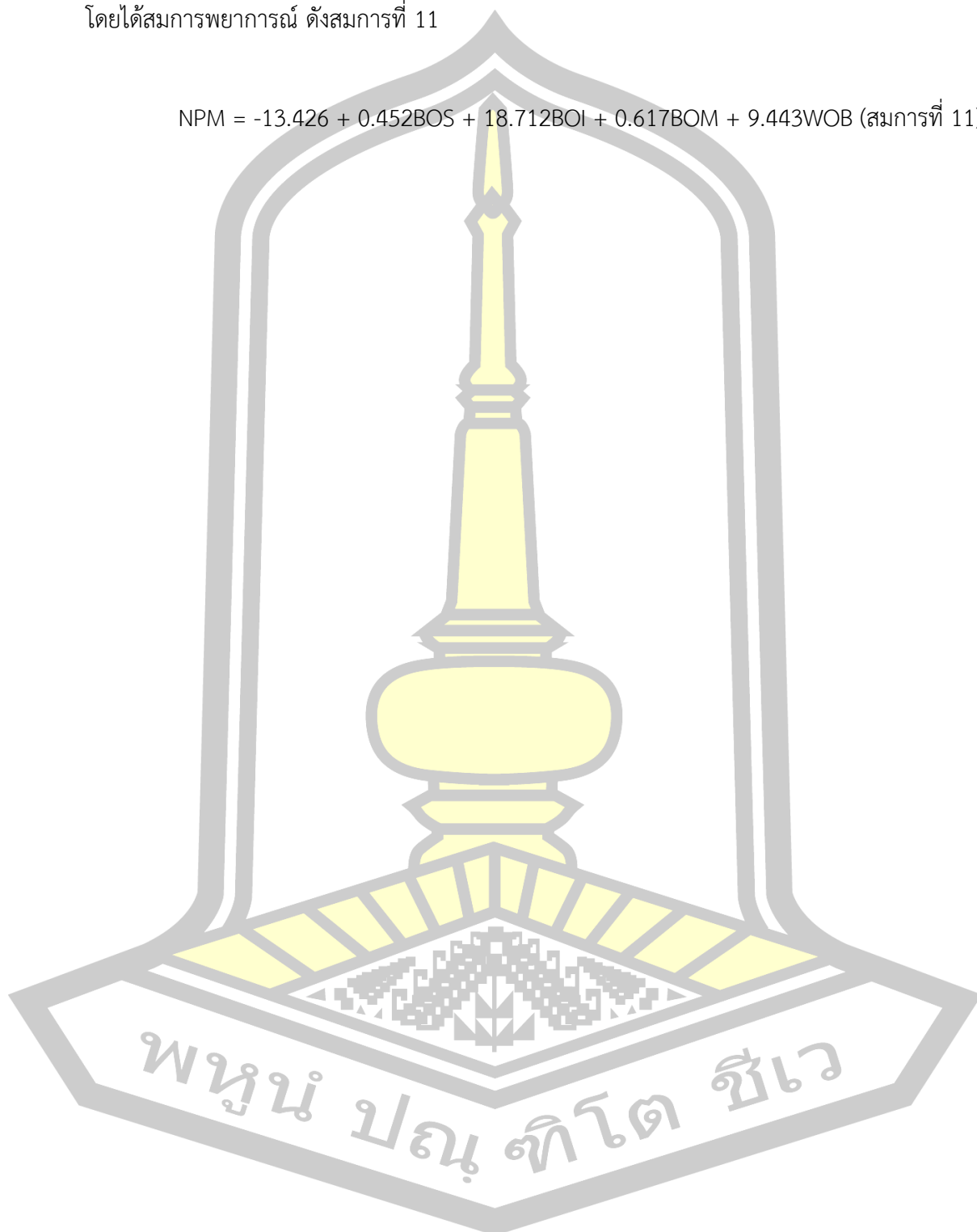
*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 27 พบว่า กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดของคณะกรรมการ (BOS) ด้านคณะกรรมการอิสระ (BOI) ด้านการประชุมของคณะกรรมการ (BOM) และด้านคณะกรรมการพิเศษ (WOB) มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ (NPM) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานที่ H₂₋₉ สมมติฐานที่ H₂₋₁₀ สมมติฐานที่ H₂₋₁₁ และสมมติฐานที่ H₂₋₁₂

เมื่อนำความรับกลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ภายใน ด้านขนาดของคณะกรรมการ (BOS) ด้านคณะกรรมการอิสระ (BOI) ด้านการประชุมของคณะกรรมการ (BOM) และด้านคณะกรรมการพิเศษ (WOB) ไปสร้างสมการพยากรณ์ของผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรา

กำไรสุทธิ (NPM) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ (AdjR^2) เท่ากับ 0.122 (ตารางที่ 37 ภาคผนวก) โดยได้สมการพยากรณ์ ดังสมการที่ 11

$$\text{NPM} = -13.426 + 0.452\text{BOS} + 18.712\text{BOI} + 0.617\text{BOM} + 9.443\text{WOB} \text{ (สมการที่ 11)}$$

ตอนที่ 6 วิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ และการสร้างสมการพยากรณ์ในการทดสอบความสัมพันธ์และผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ และการสร้างสมการพยากรณ์ตามที่ได้ตั้งสมมุติฐาน ดังนี้

H₃₋₁ การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

H₃₋₂ การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

H₃₋₃ การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม มีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

H₃₋₄ การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ มีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

H₃₋₅ การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

H₃₋₆ การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

H₃₋₇ การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม มีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

H₃₋₈ การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ มีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น

H₃₋₉ การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ

H₃₋₁₀ การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงาน มีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ

H₃₋₁₁ การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม มีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ

H₃₋₁₂ การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ มีความสัมพันธ์และผลกระทบที่กับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ

ตารางที่ 28 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตัวแปร	ROA	ENV	EMP	COM	PRO	VIF
$\bar{X}$	7.85	0.63	0.72	0.76	0.92	
S.D.	7.72	0.27	0.27	0.29	0.11	
ROA	-	-0.157*	-0.084	0.028	0.060	
ENV		-	0.539*	0.606*	0.485*	1.917
EMP			-	0.488*	0.526*	1.699
COM				-	0.363*	1.678
RRO					-	1.502

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 28 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันหรืออาจเกิดเป็น Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF ปรากฏว่า ค่า VIF ของตัวแปรอิสระ การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม มีค่าตั้งแต่ 1.502 – 1.917 ซึ่งมาค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน (Black, 2006)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ในแต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง -0.157 – 0.060 จากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณและสร้างสมการพยากรณ์ ผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) จากตารางที่ 29 ได้ดังสมการที่ 12

$$ROA = -0.472 - 8.876ENV - 3.409EMP + 5.366COM + 13.369PRO \text{ (สมการที่ 12)}$$

ซึ่งสมการที่ได้นี้สามารถพยากรณ์ค่าผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 3.449$; $P = 0.010$) และค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง ($AdjR^2$) เท่ากับ 0.055 (ตาราง 29) เมื่อนำไปทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมแต่ละด้านกับตัวแปรตามผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ปรากฏผลดังตาราง 29

ตารางที่ 29 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม	ผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อ สินทรัพย์รวม		t	p-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาด เคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	-0.472	4.827	0.098	0.922
ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม	-8.876	2.930	-3.029	0.003*
ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงาน	-3.409	2.764	-1.234	0.219
ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม	5.366	2.545	2.108	0.037*
ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ	13.369	6.098	2.192	0.030*
F = 3.449 p = 0.010 AdjR ² = 0.055				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 29 พบว่า การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม (ENV) ความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม (COM) และด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ (PRO) มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับผลการดำเนินงานทาง

การเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมุติฐานที่ H₃₋₁ สมมุติฐานที่ H₃₋₃ และสมมุติฐานที่ H₃₋₄ ส่วนการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงาน (EMP) ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA)

เมื่อนำการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม (ENV) ความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม (COM) และด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ (PRO) ไปสร้างสมการพยากรณ์ของผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROA) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ (AdjR²) เท่ากับ 0.052 (ตารางที่ 38 ภาคผนวก) โดยได้สมการพยากรณ์ ดังสมการที่ 13

$$ROA = 0.542 - 9.717ENV + 4.672COM + 10.763PRO \quad (\text{สมการที่ 13})$$

ตารางที่ 30 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตัวแปร	ROE	ENV	EMP	COM	PRO	VIF
$\bar{X}$	9.26	0.63	0.72	0.76	0.92	
S.D.	11.20	0.27	0.27	0.29	0.11	
ROE	-	-0.088	-0.013	0.054	-0.005	
ENV		-	0.539*	0.606*	0.485*	1.917
EMP			-	0.488*	0.526*	1.699
COM				-	0.363*	1.678
RRO					-	1.502

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 30 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันหรืออาจเกิดเป็น Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF ปรากฏว่า ค่า VIF

ของตัวแปรอิสระ การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม มีค่าตั้งแต่ 1.502 – 1.917 ซึ่งมาค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน (Black, 2006)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ในแต่ละด้าน พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง -0.005 – 0.054 จากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณและสร้างสมการพยากรณ์ ผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) จากตารางที่ 31 ได้ดังสมการที่ 14

$$ROE = -0.472 - 8.876ENV - 3.409EMP + 5.366COM + 13.369PRO \text{ (สมการที่ 14)}$$

ซึ่งสมการที่ได้นี้สามารถพยากรณ์ค่าผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) ได้อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 1.135$; $P = 0.342$) และค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง ($AdjR^2$) เท่ากับ 0.003 (ตาราง 31) เมื่อนำไปทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมแต่ละด้านกับตัวแปรตามผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) ปรากฏผลดังตาราง 31

พหุคูณ ปณ จิต ชีเว

ตารางที่ 31 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม	ผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	6.724	7.187	0.936	0.351
ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม	-8.376	4.363	-1.920	0.057
ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงาน	-0.118	4.115	-0.029	0.977
ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม	6.345	3.790	1.674	0.096
ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ	3.371	9.080	0.371	0.711
F = 1.135 p = 0.342 AdjR ² = 0.003				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 31 พบว่า การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม (ENV) ความรับผิดชอบต่อพนักงาน (EMP) ความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม (COM) และด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ (PRO) ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (ROE) จึงปฏิเสธสมมุติฐานที่ H₃₋₅ สมมุติฐานที่ H₃₋₆ สมมุติฐานที่ H₃₋₇ และสมมุติฐานที่ H₃₋₈

พูน บณ จิต ชีเว

ตารางที่ 32 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ตัวแปร	NPM	ENV	EMP	COM	PRO	VIF
$\bar{X}$	5.75	0.63	0.72	0.76	0.92	
S.D.	7.08	0.27	0.27	0.29	0.11	
NPM	-	-0.063	0.009	0.107	0.165*	
ENV		-	0.539*	0.606*	0.485*	1.917
EMP			-	0.488*	0.526*	1.699
COM				-	0.363*	1.678
RRO					-	1.502

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 32 พบว่า ตัวแปรอิสระแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันหรืออาจเกิดเป็น Multicollinearity ดังนั้น ผู้วิจัยทำการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIF ปรากฏว่า ค่า VIF ของตัวแปรอิสระ การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม มีค่าตั้งแต่ 1.502 – 1.917 ซึ่งมาค่าน้อยกว่า 10 แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กัน (Black, 2006)

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ในแต่ละด้าน พบว่า มีความสัมพันธ์กับตัวแปรตามผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ระหว่าง -0.063 – 0.165 จากนั้น ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณและสร้างสมการพยากรณ์ ผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ (NPM) จากตารางที่ 33 ได้ดังสมการที่

15

$$NPM = -7.065 - 7.255ENV - 2.319EMP + 5.367COM + 16.269PRO \quad (\text{สมการที่ } 15)$$

ซึ่งสมการที่ได้นี้สามารถพยากรณ์ค่าผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ (NPM) ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($F = 3.807$; $P = 0.005$) และค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ปรับปรุง ($AdjR^2$) เท่ากับ 0.062 (ตาราง 33) เมื่อนำไปทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมแต่ละด้านกับตัวแปรตามผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ (NPM) ปรากฏผลดังตาราง 33

ตารางที่ 33 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราอัตรากำไรสุทธิ ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม	ผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	-7.065	4.411	-1.602	0.111
ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม	-7.255	2.678	-2.709	0.007*
ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงาน	-2.255	2.526	-0.918	0.360
ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม	5.367	2.326	2.307	0.022*
ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ	16.269	5.573	2.919	0.004*

$F = 3.807$ $p = 0.005$ $AdjR^2 = 0.062$

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 33 พบว่า การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม (ENV) ความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม (COM) และด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ (PRO) มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราอัตรากำไรสุทธิ (NPM) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมุติฐานที่ H_{3-9} สมมุติฐานที่ H_{3-11} และสมมุติฐานที่ H_{3-12} ส่วนการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อ

สังคม ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงาน (EMP) ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ (NPM)

เมื่อนำการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม (ENV) ความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม (COM) และด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ (PRO) ไปสร้างสมการพยากรณ์ของผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ (NPM) ได้ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ (AdjR^2) เท่ากับ 0.063 (ตารางที่ 39 ภาคผนวก) โดยได้สมการพยากรณ์ ดังสมการที่ 16

$$\text{NPM} = -7.827\text{ENV} + 4.895\text{COM} + 14.496\text{PRO}$$

(สมการที่ 16)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีประเด็นสำคัญในการนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

5.1 ความมุ่งหมายของการวิจัย

5.2 สรุปผล

5.3 อภิปรายผล

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.1 ความมุ่งหมายของการวิจัย

5.1.1 เพื่อศึกษากลไกการกำกับดูแลกิจการภายในของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

5.1.2 เพื่อศึกษาการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

5.1.3 เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานทางการเงินบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

5.1.4 เพื่อทดสอบผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

5.1.5 เพื่อทดสอบผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

5.1.6 เพื่อทดสอบผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

5.2 สรุปผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถสรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

5.2.1 กลไกการกำกับดูแลกิจการภายในของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ด้านขนาดของคณะกรรมการบริษัท มีค่าเฉลี่ยของจำนวนคณะกรรมการบริษัทอยู่ที่ 10.88 คน ด้านสัดส่วนคณะกรรมการอิสระ มีค่าเฉลี่ยของสัดส่วนคณะกรรมการอิสระที่ 0.39 ของกรรมการบริษัท ด้านจำนวนการประชุมของคณะกรรมการบริษัท มีค่าเฉลี่ยการประชุมคณะกรรมการบริษัทอยู่ที่ 7.30 ครั้งต่อปี และด้านสัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิง มีค่าเฉลี่ยของคณะสัดส่วนกรรมการเพศหญิง 0.25 ของคณะกรรมการบริษัท

5.2.2 การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อยู่ในระดับสูง 3 ด้านได้แก่ ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงาน โดยมีค่าเฉลี่ยดัชนีการเปิดเผยข้อมูลที่ 0.72 ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม โดยมีค่าเฉลี่ยดัชนีการเปิดเผยข้อมูลที่ 0.76 และด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ โดยมีค่าเฉลี่ยดัชนีการเปิดเผยข้อมูลที่ 0.92 และอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม โดยมีค่าเฉลี่ยดัชนีการเปิดเผยข้อมูลที่ 0.63

5.2.3 ผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม มีค่าเฉลี่ยอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม อยู่ที่ร้อยละ 7.72 ต่อปี ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นมีค่าเฉลี่ยอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น อยู่ที่ร้อยละ 11.20 ต่อปี และด้านอัตราไรสุทธิ มีค่าเฉลี่ยอัตราไรสุทธิ อยู่ที่ร้อยละ 5.75 ต่อปี

5.2.4 การทดสอบกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในมีความสัมพันธ์และผลกระทบกับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดของคณะกรรมการ (BOS) เมื่อพิจารณาสมการพยากรณ์การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นรายด้าน พบว่า

5.2.4.1 ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม คือ

$$EVN = 0.407 + 0.021BOS$$

5.2.4.2 ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ คือ

$$PRO = 0.837 + 0.008BOS$$

5.2.5 การทดสอบกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในมีความสัมพันธ์และผลกระทบกับการดำเนินงานทางการเงิน ได้แก่ ด้านขนาดของคณะกรรมการ (BOS) ด้านคณะกรรมการอิสระ (BOI)

ด้านการประชุมของคณะกรรมการ (BOM) และด้านคณะกรรมการเพชฌัญ (WOB) เมื่อพิจารณาผลการพยากรณ์ผลการดำเนินงานทางการเงิน เป็นรายด้าน พบว่า

5.2.5.1 ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม คือ

$$ROA = -4.563 + 15.983BOI + 0.491BOM + 9.980WOB$$

5.2.5.2 ด้านอัตรากำไรสุทธิ คือ

$$NPM = -13.426 + 0.452BOS + 18.712BOI + 0.617BOM + 9.443WOB$$

5.2.6 การทดสอบการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์และผลกระทบกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ได้แก่ด้าน ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม (ENV) ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม (COM) และด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ (PRO) เมื่อพิจารณาผลการพยากรณ์ผลการดำเนินงานทางการเงิน เป็นรายด้าน พบว่า

5.2.6.1 ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม คือ

$$ROA = 0.542 - 9.717ENV + 4.672COM + 10.763PRO$$

5.2.6.2 ด้านอัตรากำไรสุทธิ คือ

$$NPM = -7.827ENV + 4.895COM + 14.496PRO$$

5.3 อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

5.3.1 กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดของคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม และความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เนื่องจาก คณะกรรมการบริษัทมีหน้าที่กำหนดนโยบาย กำกับ ดูแล การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของธุรกิจ การมีขนาดของคณะกรรมการที่ใหญ่หรือเล็กย่อมส่งผลต่อการดำเนินกิจกรรมด้านต่างๆ ของธุรกิจตามไปด้วย สอดคล้องกับ จักรวุฒิ ขอบพิเพียร (2557) พบว่าขนาดของคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลในรายงานประจำปีเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สอดคล้องกับ Akbas (2016) พบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกต่อการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทในประเทศตุรกีอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับ Adel et al. (2019) พบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูล

ความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทขนาดใหญ่ในสหภาพยุโรปอย่างมีนัยสำคัญ โดยขนาดของคณะกรรมการที่ยิ่งมีขนาดใหญ่มักมีประสพการณ์และองค์ความรู้มากขึ้นซึ่งจะนำไปสู่การควบคุมและกำกับกับการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลขององค์กรตามมาสอดคล้องกับ Isa and Muhammad (2015) พบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัทมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์อาหารของประเทศไนจีเรีย โดยคณะกรรมการบริษัทมีส่วนสำคัญในการกำหนดแนวปฏิบัติในการดำเนินงานทางธุรกิจดังนั้นคณะกรรมการบริษัทจึงมีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลในด้านต่างๆ ขององค์กร สอดคล้องกับ Ghabayen et al. (2016) พบว่า ขนาดของคณะกรรมการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของธนาคารในประเทศมาเลเซีย โดยคณะกรรมการบริษัทมีอำนาจในการกำกับ ควบคุมและติดตามการดำเนินการด้านต่างๆ ของธุรกิจ โดยบริษัทของขนาดใหญ่ควรมีขนาดของคณะกรรมการบริษัทที่ใหญ่ตามไปด้วยเพื่อให้สามารถควบคุมและติดตามการทำงานด้านต่างๆ ได้อย่างทั่วถึงและขนาดของคณะกรรมการที่ใหญ่ย่อมหมายถึงการมีบุคลากรที่มีประสบการณ์และความรู้ต่อองค์กรมากขึ้นเท่านั้น และสอดคล้องกับ Naseem et al. (2017) พบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ประปากีสถาน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม

5.3.2 กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านสัดส่วนคณะกรรมการอิสระ ด้านจำนวนการประชุมของคณะกรรมการบริษัท และด้านสัดส่วนคณะกรรมการบริษัทที่เป็นเพศหญิง ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สอดคล้องกับ Akbas (2016) พบว่า สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ และสัดส่วนคณะกรรมการที่เป็นเพศหญิงไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทในประเทศตุรเคีย สอดคล้องกับ Naseem et al. (2017) พบว่า สัดส่วนคณะกรรมการบริษัทที่เป็นเพศหญิง ของบริษัทจดทะเบียนในประเทศปากีสถานไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม สอดคล้องกับ Habbash (2016) พบว่า สัดส่วนคณะกรรมการอิสระไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในประเทศซาอุดีอาระเบีย สอดคล้องกับ Ofoegbu et al. (2018) จำนวนการประชุมของคณะกรรมการบริษัทไม่มีอิทธิพลกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทในประเทศแอฟริกาใต้ สอดคล้องกับ Adel et al. (2019) พบว่า สัดส่วนคณะกรรมการที่เป็นเพศหญิงไม่มีอิทธิพลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทขนาดใหญ่ในสหภาพยุโรป สอดคล้องกับ Pham and Tran (2019) พบว่า สัดส่วนคณะกรรมการอิสระไม่มีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัท สอดคล้องกับ Adib and Xianzhi (2019) พบว่า สัดส่วนคณะกรรมการอิสระไม่มีอิทธิพลกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทในประเทศแอฟริกาใต้ และ

ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kirana and Prasetyo (2021) พบว่า สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ และ สัดส่วนคณะกรรมการที่เป็นเพศหญิง ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ประเทศอินโดนีเซีย และสอดคล้องกับ Fallah and Mojarrad (2019) พบว่า สัดส่วนคณะกรรมการอิสระไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทในอุตสาหกรรมหนักในประเทศอิหร่าน สอดคล้องกับ Abu Qa'dan and Suwaidan (2019) พบว่า สัดส่วนคณะกรรมการที่เป็นเพศหญิงไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทในประเทศจอร์แดน และสอดคล้องกับ Orazalin (2019) พบว่า สัดส่วนคณะกรรมการอิสระ และสัดส่วนคณะกรรมการที่เป็นเพศหญิงไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของธนาคารพาณิชย์ในประเทศคาซัคสถาน

5.3.3 กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านสัดส่วนคณะกรรมการอิสระ ด้านจำนวนการประชุมของคณะกรรมการ และด้านสัดส่วนคณะกรรมการเพศหญิง มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และด้านอัตรากำไรสุทธิ เนื่องจาก คณะกรรมการบริษัทถือเป็นกลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน โดยคณะกรรมการบริษัทจะทำหน้าที่ในฐานะตัวแทนของผู้ถือหุ้น มีหน้าที่กำหนดกลยุทธ์และเป้าหมายขององค์กร รวมทั้งกำกับดูแลการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร ดังนั้นคุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัทจึงส่งผลต่อผลการดำเนินงานไม่ว่าจะเป็น สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระ จำนวนการประชุมของคณะกรรมการ และ สัดส่วนของคณะกรรมการที่เป็นเพศหญิง สอดคล้องกับ ปิยะณัฐ ฤณพุทธม และณฤมล อริยพิมพ์ (2562) กล่าวว่า สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระของบริษัทจะช่วยเพิ่มการควบคุมและติดตามการบริหารงานของธุรกิจให้เป็นประโยชน์ต่อผู้ถือหุ้น ดังนั้นจึงสามารถกล่าวได้ว่าสัดส่วนของคณะกรรมการอิสระมีผลต่อความเชื่อมั่นของนักลงทุน และในคณะกรรมการที่มีสัดส่วนของคณะกรรมการที่เป็นเพศหญิงอาจส่งผลต่อความรอบคอบในการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจต่าง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนวัณณ์ ภักดี (2561) ที่พบว่า สัดส่วนของคณะกรรมการเพศหญิงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยคณะกรรมการเพศหญิงจะให้ความสนใจในรายละเอียดและมีความรอบคอบในการตัดสินใจจึงทำให้การปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการบริษัทมีประสิทธิภาพซึ่งจะส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินตามมา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดาวัลย์ และชุติมา นาคประสิทธิ์ (2561) พบว่า สัดส่วนของคณะกรรมการที่เป็นเพศหญิงส่งผลในทางบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับ Rossi et al. (2021) พบว่า สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระมีผลกระทบในทางบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทในสหภาพยุโรป และ สอดคล้องกับ Arayssi et al. (2020) พบว่าสัดส่วนคณะกรรมการอิสระมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผล

การดำเนินงานทางการเงินของบริษัทในกลุ่มประเทศความร่วมมืออาเซียน (GCC countries) อย่างมีนัยสำคัญ

5.3.4 กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน ด้านขนาดของคณะกรรมการบริษัท มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ เนื่องจากคณะกรรมการบริษัทมีบทบาทในการกำกับดูแลกิจการ เนื่องจากคณะกรรมการบริษัทถือเป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นหากคณะกรรมการบริษัทมีจำนวนมากนั้นหมายรวมถึงมีบุคคลที่มีความสามารถในการเป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นในการกำกับดูแลกิจการของบริษัทย่อมส่งผลถึงความเชื่อมั่นของนักลงทุน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจพร โมกขะเวส และชาญชัย บัญชาพัฒนศักดิ์ (2562) พบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัทส่งผลทางบวกต่ออัตรากำไรสุทธิของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เนื่องจากขนาดของคณะกรรมการบริษัทที่มีขนาดใหญ่จะส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท ซึ่งสามารถวัดได้จากอัตรากำไรสุทธิที่สูงขึ้น รวมทั้งสามารถสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันให้แก่บริษัท ซึ่งมีความเป็นไปได้ว่าขนาดของคณะกรรมการบริษัทที่ใหญ่หรือมีจำนวนคณะกรรมการมากยิ่งขึ้นมีทักษะความสามารถหลากหลายซึ่งจะทำให้การควบคุม ติดตาม และ กำกับกับการดำเนินงานของบริษัทมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับ วนิดา ชูติมากุล บรรจงรัตน์ พรหมสุวรรณศิริ และสุรินทร์ พรหมนุรักษ์กิจ (2565) กล่าวว่า คณะกรรมการบริษัทมีบทบาทเป็นตัวแทนผู้ถือหุ้นในการทำหน้าที่กำกับดูแลการดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ซึ่งหากคณะกรรมการบริษัทมีจำนวนมากยิ่งขึ้นส่งผลทำให้ผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทดีขึ้นด้วย สอดคล้องกับ Hakimah et al. (2019) พบว่า ขนาดของคณะกรรมการบริษัทมีผลทางบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศอินโดนีเซีย เนื่องจาก ขนาดของคณะกรรมการที่ใหญ่จะสามารถแสดงถึงประสิทธิภาพในการกำกับ ดูแลการดำเนินงานของบริษัทให้มีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้นได้ สอดคล้องกับ วรปริยา ช้างเอก (2565) พบว่า สัดส่วนของคณะกรรมการอิสระส่งผลกระทบทางบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของกลุ่มธุรกิจทรัพยากรและเทคโนโลยีที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เนื่องจาก คณะกรรมการอิสระมีหน้าที่กำกับและดูแลคณะกรรมการบริหารบริษัท ซึ่งการที่บริษัทมีคณะกรรมการอิสระช่วงว่างดุลอำนาจการบริหารและช่วยลดความขัดแย้งระหว่างผู้ถือหุ้นและผู้บริหาร และคณะกรรมการบริษัทจะคอยกำกับให้ผู้บริหารในการบริหารสินทรัพย์ของบริษัทให้เกิดรายได้ขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

5.3.5 การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงลบกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และด้านอัตรากำไรสุทธิของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เนื่องจาก ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ ด้านสิ่งแวดล้อม คือ การป้องกันมลพิษ การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากการดำเนินงานทางธุรกิจ พร้อมทั้งฟื้นฟู

สภาพแวดล้อม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมอาหารซึ่งเป็นบริษัทที่มีความอ่อนไหวและสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก และส่วนหนึ่งของการให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมเนื่องจากแรงกดดันจากภาครัฐจึงทำให้ธุรกิจต้องดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมค่อนข้างสูง (วิภา จงรัชชัตย์, 2559) ซึ่งสอดคล้องกับ อรพินท์ วงศ์ก่อ (2562) พบว่า บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมสูงสุด ซึ่งการดำเนินกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของธุรกิจย่อมหมายถึงมีการส่งผลกระทบต่อต้นทุนทางการเงินในการดำเนินกิจกรรมที่เพิ่มสูงขึ้น สอดคล้องการแนวคิดของ โสรัญา เนื่องกุ่มพร และปิติมา ดิสกุลเนติวิทย์ (2562) กล่าวว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจอาจส่งผลกระทบต่อต้นทุนของกิจการในระยะยาว ซึ่งอาจทำให้การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลในทางลบกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และด้านอัตรากำไรสุทธิ ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยได้ และสอดคล้องกับ สิริยุพา เลิศกาญจนพร และฉัตรฤดี จงสุริยภาส (2562) พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์เชิงลบกับ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับ Wahba and Elsayed (2015) พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีอิทธิพลในทางลบกับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับ Jha and Rangarajan (2020) พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม มีอิทธิพลในทางลบกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ของธุรกิจที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์อินเดีย อย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากการมีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมทำให้ค่าใช้จ่ายของธุรกิจสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Su et al. (2020) พบว่า การดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมของบริษัทในประเทศจีนส่งผลให้ต้นทุนทางการเงินของธุรกิจเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ Zhou et al. (2021) พบว่า การดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมจะส่งผลกระทบต่อฐานะทางการเงินขององค์กรในระยะสั้น แต่ในระยะยาวการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมจะส่งผลต่อแรงจูงใจของผู้มีส่วนได้เสีย เนื่องจาก การดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมทำให้เกิดธรรมาภิบาลในองค์กร ลดความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมขององค์กรและท้ายที่สุดจะส่งผลต่อประสิทธิภาพทางการเงินขององค์กร ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ K. H. Kim et al. (2018) ; Maqbool and Zameer (2018) พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงินอย่างมีนัยสำคัญ และงานวิจัยของ Haninun et al. (2018) พบว่า การดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ประเทศอินโดนีเซีย

5.3.6 การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และด้านอัตรากำไรสุทธิของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เนื่องจาก การดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและสังคมและการเปิดเผยข้อมูลจะทำให้เกิดการตระหนักรู้ของคนในชุมชนและสังคมต่อการดำเนินธุรกิจที่อาจส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในชุมชนและสังคม สิ่งที่จะได้รับจากการตระหนักรู้ต่อการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมมีความโปร่งใสจะทำให้สมาชิกในชุมชนและสังคมมีความเชื่อมั่นต่อองค์กรของธุรกิจ ลดแรงกดดันจากชุมชนและสังคมและสุดท้ายจะส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของธุรกิจ และสุดท้ายก็จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพทางการเงินของธุรกิจนั่นเอง (ชลิดา อนันตรัมพร และสมยศ อวเกียรติ, 2561) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Su et al. (2020) การดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ประเทศจีนส่งผลทางบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และอัตรากำไรสุทธิอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากค่านิยมของชาวจีนที่ย่องย่องบุคคลหรือองค์กรที่ทำคุณประโยชน์ต่อสังคมและบุคคลอื่น จึงส่งผลให้ธุรกิจที่ดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านชุมชนและสังคมได้รับการยกย่องจากชุมชนและสังคมและส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจนั่นเอง สอดคล้องกับ Malik and Kanwal (2018) กล่าวว่า หลายองค์กรที่มีการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและสังคมเพื่อประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ของธุรกิจและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์กรธุรกิจกับชุมชนและสังคม โดยการสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชนและสังคมจะทำให้เกิดการสนับสนุนด้านต่างๆ ให้กับบริษัทตามมา สอดคล้องกับ Kibir and Thai (2017) พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เวียดนาม สอดคล้องกับ M. S. Habbash (2017) พบว่าการเปิดเผยข้อมูลด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคมมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ของบริษัทจดทะเบียนในประเทศซาอุดีอาระเบีย สอดคล้อง W. S. Kim and Oh (2019) พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ประเทศอินเดียอย่างมีนัยสำคัญ และสอดคล้องกับ Sekhon and Kathuria (2020) พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และด้านอัตรากำไรสุทธิของบริษัทชั้นนำในประเทศอินเดีย สอดคล้องกับ Ahmad et al. (2020) พบว่าการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคมมีผลกระทบเชิง

บวกกับผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจ SMEs ในประเทศปากีสถาน อย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับ Maqbool and Hurrah (2021) พบว่า การเปิดเผยข้อมูลด้านชุมชนและสังคมมีผลเชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ของธุรกิจในประเทศอินเดีย อย่างมีนัยสำคัญ

5.3.7 การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และด้านอัตรากำไรสุทธิ ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เนื่องจาก การดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสินค้าและบริการ หรืออีกนัยหนึ่งคือการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อผู้บริโภค คือการมุ่งความรับผิดชอบต่อการพัฒนาคุณภาพของผลิตภัณฑ์ และปลอดภัยต่อผู้บริโภค การกำหนดราคาที่เป็นธรรมตลอดจนการสื่อสารการตลาดอย่างมีจริยธรรมนั้น ย่อมส่งผลต่อภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร ความเชื่อใจของผู้บริโภคตามมา ซึ่งย่อมส่งผลต่อประสิทธิภาพในทางบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน สอดคล้องกับ Geetika and Shukla (2017) พบว่า การดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจ เนื่องจากการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมทำให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กร และความเชื่อมั่นต่อองค์กรเมื่อเกิดความเชื่อมั่นก็จะส่งผลต่อผลการดำเนินงานการเงินตามมา สอดคล้องกับ Ta (2018) พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านผลิตภัณฑ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ประเทศไทย เวียดนาม สอดคล้องกับ Resmi et al. (2018) การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทในประเทศบังกลาเทศมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญ สอดคล้องกับ Nireesh and Silva (2018) พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการมีผลกระทบเชิงบวกกับอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นของสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในประเทศศรีลังกา ผลการวิจัยขัดแย้งกับงานวิจัยของ Moslemany and Etab (2017) พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสินค้าและบริการ มีความสัมพันธ์ในทางลบกับอัตรากำไรสุทธิ เนื่องจากการทำกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้นในระยะแรกย่อมส่งผลต่อกำไรของธุรกิจที่ลดลงและมีผลการดำเนินงานเพิ่มขึ้นในระยะยาว และขัดแย้งกับงานวิจัยของ Feng et al. (2017) พบว่า ความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านการมุ่งเน้นกิจกรรมทางการตลาดไม่มีผลกระทบกับผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทขนาดใหญ่ในสหรัฐอเมริกา และขัดแย้งกับงานวิจัยของ Cho et al. (2019) พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมด้านผู้บริโภคไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในประเทศเกาหลีใต้

5.3.8 การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงาน ไม่มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นและด้านอัตรากำไรสุทธิ ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เนื่องจาก การดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อพนักงานของธุรกิจนั้น จำเป็นต้องใช้งบประมาณในการฝึกอบรมและพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการทำงานเป็นจำนวนมาก ถ้าหากพนักงานมีการลาออกองค์กรก็จำเป็นต้องสูญเสียงบประมาณเพิ่มขึ้นเพื่อสรรหา และพัฒนา พนักงานใหม่ให้สามารถปฏิบัติงาน ดังนั้นการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อพนักงานจึงมีผลต่อการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจน้อยหรือไม่มีผลกระทบเลย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Moslemany and Etab (2017) พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงานไม่มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นและด้านอัตรากำไรสุทธิ ของธนาคารพาณิชย์ในประเทศอียิปต์ เนื่องจากความรับผิดชอบต่อสังคมในประเทศอียิปต์ยังไม่ใช่ที่แพร่หลายและยังไม่มีหน่วยงานบังคับ หรือสนับสนุนการดำเนินการ สอดคล้องกับ Garcia et al. (2018) พบว่า การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงานไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานทางการเงินของ ธุรกิจในฐานะข้อมูล Bloomberg สอดคล้องกับ Su et al. (2020) พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงานไม่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม และอัตรากำไรสุทธิของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากบริษัทในประเทศจีนต้องสูญเสียต้นทุนทางการเงินในการ พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เช่นการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะด้านต่างๆ ในกับพนักงานเป็นจำนวนมาก สอดคล้องกับ Buallay et al. (2020) พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจในฐานะข้อมูล Bloomberg สอดคล้องกับ Okafor et al. (2021) พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงานไม่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ด้านอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นและด้านอัตรากำไรสุทธิ ของธุรกิจ在美国อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

พูน บณ ศิโต ชีเว

5.4 ข้อเสนอแนะ

5.4.1 ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

5.4.1.1 ผู้บริหารธุรกิจควรให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม และความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ เนื่องจากทั้ง 2 ด้าน ส่งผลในทางบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจ

5.4.1.2 จากผลการวิจัยสามารถนำมาเป็นเป็นข้อมูลสารสนเทศในการประกอบการตัดสินใจในการกำหนดกลยุทธ์การแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจได้

5.4.1.3 ผู้บริหารธุรกิจสามารถนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลในการจัดสรรงบประมาณในการทำกิจกรรมหรือพิจารณากิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการแสดงความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ เพื่อให้กิจกรรมนั้นส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของธุรกิจ

5.4.1.4 การดำเนินงานของธุรกิจที่เกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบกับผู้มีส่วนได้เสียขององค์กรควรมีการเปิดเผยข้อมูลนั้นให้ผู้มีส่วนได้เสียได้รับทราบ เพราะจากงานวิจัยการเปิดเผยข้อมูลส่งผลทางบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงิน เช่น ความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม และความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ

5.4.1.5 ผู้บริหารธุรกิจสามารถนำข้อมูลไปพิจารณาถึงความเหมาะสมของคณะกรรมการบริษัท คณะกรรมการอิสระ จำนวนครั้งของการประชุม และจำนวนคณะกรรมการที่เป็นเพศหญิงเนื่องจากผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าปัจจัยดังกล่าวมีผลทางบวกกับผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัท

5.4.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

5.4.2.1 ควรศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจที่มีต่อการดำเนินงานด้านอื่นๆ ของธุรกิจ เช่น ผลการดำเนินงานที่ไม่ใช่การเงิน เช่น ภาพลักษณ์องค์กร ความสามารถในการแข่งขัน หรือผลการดำเนินงานทางการตลาด เช่น มูลค่าทางการตลาดขององค์กร การเพิ่มขึ้นของลูกค้า และยอดขาย เนื่องจากจากผลการวิจัยจะพบว่าการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมบางกิจกรรมไม่มีผลโดยตรงกับผลการดำเนินงานทางการเงิน เช่น กิจกรรมเกี่ยวกับพนักงาน และสิ่งแวดล้อม

5.4.2.2 ควรศึกษาการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจในแต่ละประเด็นในเชิงลึก เช่น ความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม หรือความรับผิดชอบต่อพนักงานโดยเฉพาะ เพื่อทวนสอบผลการวิจัยว่าถูกต้องแม่นยำหรือไม่

5.4.2.3 ควรศึกษากลยุทธ์ธุรกิจเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการ เช่น ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล ขององค์กร

5.4.2.4 ควรศึกษาโดยใช้วิธีดำเนินการวิจัยอื่นๆ เช่น การวิจัยเชิงคุณภาพ หรือวิจัยโดยใช้การวิจัยแบบผสม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น

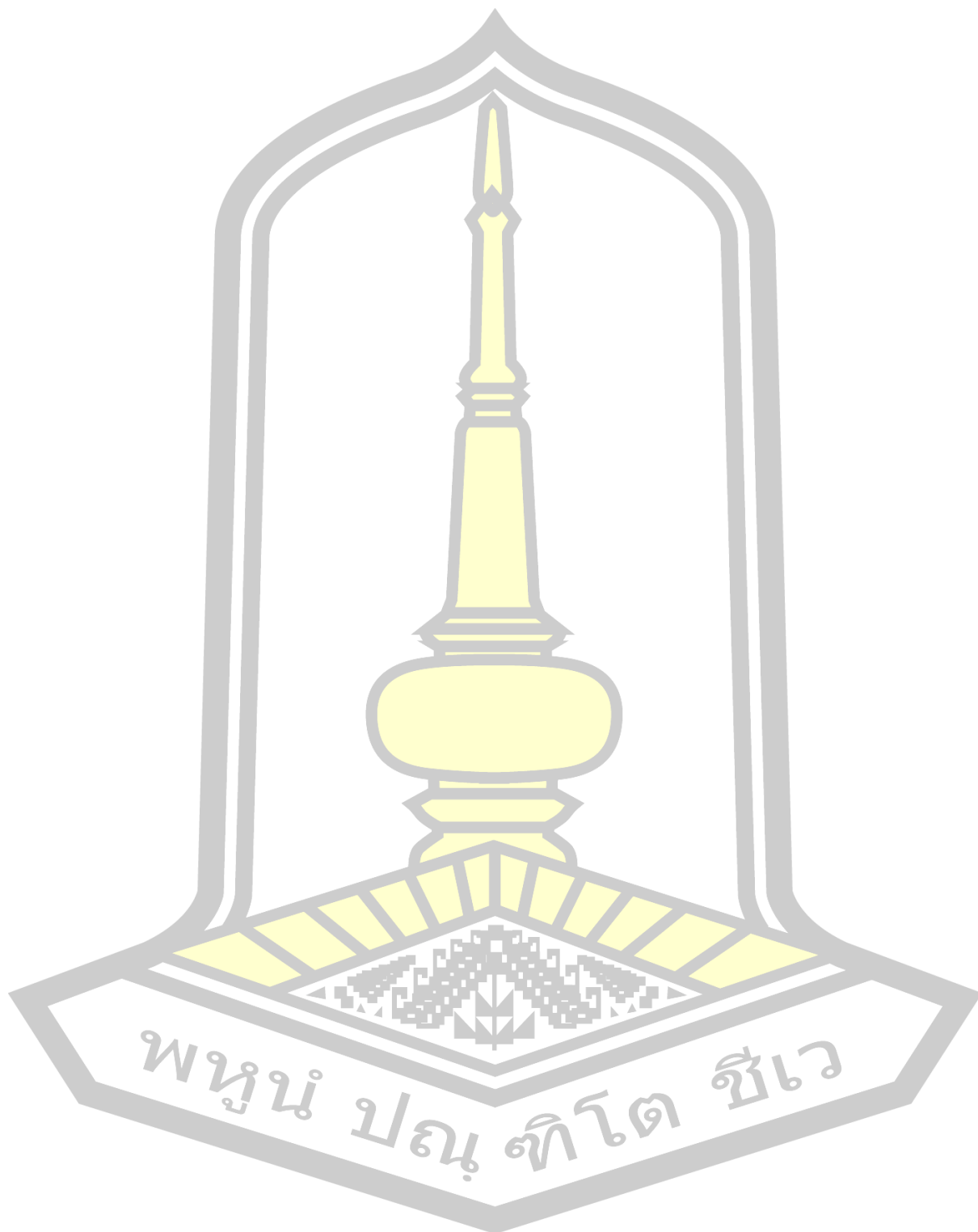
5.4.2.5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยควรมีการศึกษาย้อนหลังมากขึ้น เพราะหากเกิดปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานของธุรกิจ อาจทำให้ผลการวิจัยมีความคลาดเคลื่อน เช่น สถานการณ์การแพร่ระบาดของ Covid 19 ทำให้ผลการดำเนินงานในปี 2562 และ 2563 ต่ำกว่าปกติ

5.4.3 ข้อจำกัดของงานวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้ให้ข้อมูล ปี พ.ศ. 2560 – พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นข้อมูลของธุรกิจอาหารและเครื่องดื่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เท่านั้น ในการวิเคราะห์อาจจะทำให้ไม่สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในกลุ่มธุรกิจหรืออุตสาหกรรมอื่นๆ ได้อยู่สมบูรณ์ เนื่องจากการดำเนินธุรกิจในแต่ละประเภทมีปัจจัยที่แตกต่างกันในการทำธุรกิจ และความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสียแตกต่างกันการดำเนินงานอาจมีความแตกต่างกันด้วยเช่นกัน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กัลย์สุตา แหวนทองคำ. (2563). คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, 9(1), 1–11.
- กัลย์สุตา แหวนทองคำ. (2563). คุณภาพการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลต่อราคาหุ้นของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ บช.ม. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- กาญจนา ประกอบแสง และพัทธนันท์ เพชรเชิดชู. (2560). กลไกการกำกับดูแลกิจการ ความสัมพันธ์ทางการเมืองกับคุณภาพกำไร. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 31(99), 1–15.
- ขวัญยิหาว ไชยมาลา และอิสราภรณ์ ทนุผล. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างการทำ ความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานขององค์กร. *วารสารสหศาสตร์ศรีปทุม ชลบุรี*, 3(2), 1–9.
- คณะกรรมการกลุ่มความร่วมมือทางวิชาการเพื่อพัฒนามาตรฐานการเรียนการสอนและการวิจัยด้านบริหารธุรกิจแห่งประเทศไทย. (2555). *แนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ*. กรุงเทพฯ : ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- ครองรัตน์ อนุศาสนนันท์ และสุรีย์ โปษกรณัญ. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 5(7), 61–76.
- จักรวุฒิ ชอบพิเพียร. (2557). ผลกระทบของการดำเนินธุรกิจเป็นกลุ่มบริษัทในเครือที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการกำกับดูแลกิจการและการเปิดเผยข้อมูลภาคสมัครใจในรายงานประจำปีเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี*, 1(1), 85–107.
- เจษฎา นกน้อย. (2558). ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร: แนวคิดและประสบการณ์. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย*, 35(3), 154–163.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ชไมพร รัตนเจริญชัย และกรวิกา ไชยวงศ์. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างวงจรการสร้างสรรค์เงินสดและผลการดำเนินงานทางการเงิน: หลักฐานจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 39(4), 55–68.
- ชนกนันท์ เทียมรัตน์. (2564). การศึกษากลยุทธ์การเติบโตของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. สารนิพนธ์ กจ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชลิตา อนันต์ริมพร และสมยศ อวเกียรติ. (2561). แนวทางการดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 12(26), 241–254.
- ชุตินันต์ บุญนวล พนารัตน์ ปานมณี และวันชัย ประเสริฐศรี. (2560). ปัจจัยและผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมต่อผลการดำเนินงานของบริษัทในประเทศไทย. *วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ*, 8(2), 1–16.
- ทริยา พงษ์พันธ์. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมและประสิทธิภาพขององค์กรกับผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทหมวดธุรกิจพลังงานที่อยู่ในดัชนี SET 50. สารนิพนธ์ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ดิษยา จำนงค์ ไพบุลย์ ผจวงศ์ และธำรงค์ดี เสวตเลข. (2564). ความสัมพันธ์ระหว่างการมีผู้หญิงเป็นคณะกรรมการบริษัทกับการวางแผนภาษีเงินได้นิติบุคคลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยกลุ่ม SET 100 Index. *วารสารการจัดการและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 8(1), 109–122.
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2564a). ประวัติและความเป็นมาของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2564 จาก <<http://www.set.or.th>>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2564b). รายชื่อบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2564 จาก <<http://www.set.or.th>>
- ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และสถาบันธุรกิจเพื่อสังคม. (2559). *ก้าวแรกสู่ CSR การสร้างความแตกต่างที่ยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- ทวีชัย เวชคุณานุกุล อรไท ชั่วเจริญ และพรมนัส สิริธรรงค์. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับราคาหุ้นสามัญในธุรกิจหมวดพลังงานและสาธารณูปโภคที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*, 5(2), 221–234.
- ทัศนีย์ กล้ามาก จอมใจ แชมเพชร และภุริทัต อินยา. (2561). การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทในหมวดธุรกิจการแพทย์ที่จะจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพรรณ*, 13(2), 63–76.
- นธกฤต วันตะเมธ. (2561). *การตลาดเพื่อความยั่งยืน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นรมล ขุนเสถียร จอมใจ แชมเพชร และภุริทัต อินยา. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างผลประกอบการด้านการเงินกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิทยาการจัดการ*, 7(2), 314–333.
- นันทน์ภัส อริยจุติกาญจน์ และพิพัฒน์ นนทนาธรณ์. (2561). อิทธิพลของภาวะผู้นำที่รับผิดชอบต่อสังคมและพฤติกรรมความเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรที่ส่งผลต่อการรับรู้ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของบุคลากรบริษัท พีทีที โกลบอล เคมิคอล จำกัด (มหาชน). *วารสารสมาคมนักวิจัย*, 23(3), 41–51.
- นิตยา ทัดเทียม และพิมพ์ิศา พรหมมา. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดีและ ผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย (SET 100). *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 34(109), 150–161.

บรรณานุกรม (ต่อ)

นิธิภัคดี กทิตาสตร์. (2561). การดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรเพื่อความยั่งยืน.

วารสารวิชาการคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 3(6), 55–62.

นุชจรี พิเชฐกุล. (2561). รายงานทางการเงินและการวิเคราะห์. พิมพ์ครั้งที่ 2. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

บุญทวรรณ วิงวอน และอัจฉรา เมฆสุวรรณ. (2560). ส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินตามมุมมองผู้ประกอบการตลาดนัด จังหวัดลำปาง. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น*, 11(3), 147–160.

เบญจพร โมกษะเวส และชาญชัย ปัญญาพัฒนศักดิ์. (2562). ผลของการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ*, 5(2), 314–327.

ปิยะณัฐ ฤนพุทตม และณฤมล อริยพิมพ์. (2562). ผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อต้นทุนของเงินทุนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารพาณิชยศาสตร์บูรพาปริทัศน์*, 14(2), 95–111.

ปิยะณัฐ ฤนพุทตม และสุรีย์ โขษกรณัญ. (2561). ผลกระทบของกลไกการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อการบริหารกำไร ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์*, ฉบับพิเศษ, 104–119.

ปิยะนารถ สิงห์ชู. (2557). ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ. *วารสารศรีปทุมปริทัศน์ ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 14(2), 121–128.

ปิยารมย์ ปิยะไทยเสรี. (2561). เส้นทางสู่การเป็นบริษัทจดทะเบียน. กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.

พจนารถ ฤทธิเดช ปาริชาติ บุรพาศิริวัฒน์ และมัทนชัย สุทธิพันธุ์. (2564). อิทธิพลของผลตอบแทนผู้บริหารต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารการบัญชีและการจัดการ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 13(2), 60–74.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พรชัย ศักดานุวัฒน์วงศ์. (2563). ภาวะผู้นำที่รับผิดชอบต่อสังคมที่ส่งผลต่อความไว้วางใจของพนักงานในบริษัทที่มีการพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศไทย. *วารสารสมาคมนักวิจัย*, 25(1), 305–324.
- พรปวีณ์ วรเศรษฐ์พงศา และสุชาติ ปรัชยานนท์. (2563). การกำกับดูแลกิจการที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทกลุ่มธุรกิจการเงินในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 34(110), 1–13.
- พรรณี กัมพลกัญญา. (2558). การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีรายชื่อหลักทรัพย์ในกลุ่มดัชนี SET 100. การค้นคว้าอิสระปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- พัชนี จิตรรัตน์ วีระศักดิ์ คงฤทธิ์ และจินนีย์ รุ้ชื่อ. (2562). การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานทางการเงินและการประหยัดต่อขนาดของอุตสาหกรรมการสกัดน้ำมันปาล์มในภาคใต้. *วารสารวิทยาการจัดการ*, 6(1), 45–69.
- พิพัฒน์ นนทนาธรณ์. (2559). อิทธิพลของภาวะผู้นำที่รับผิดชอบต่อสังคม การรับรู้ของผู้มีส่วนได้เสียด้านความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์การที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์องค์การของท่าอากาศยานเชียงใหม่. *วารสารสมาคมนักวิจัย*, 21(2), 202–214.
- ปิริยาภรณ์ อันทอง และศุภกร เอกชัยไพบูลย์. (2559). *Checklist พิชิตธุรกิจยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- ไพฑูรณ์ พรหมสุกร. (2563). แนวทางการจัดการความรับผิดชอบต่อสังคมที่ส่งผลต่อภาพลักษณ์และความสำเร็จของธุรกิจหม้อแปลงไฟฟ้า. *วารสารสังคมศาสตร์และมนุษยวิทยาเชิงพุทธ*, 5(3), 179–194.
- ภรณ์ภา บัวทิพวรรณ. (2564). ความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจอสังหาริมทรัพย์ในประเทศไทย: กรณีศึกษาบริษัทที่ได้รับรางวัลจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารการบริหารนิติบุคคลและนวัตกรรมท้องถิ่น*, 7(1), 269–285.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ภัทรพงศ์ เจริญกิจจารุกร พจนารถ ฤทธิเดช และรัชณี ชุมนิรัตน์. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของบริษัทจดทะเบียนกับการเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและผลการดำเนินงาน. *วารสารการจัดการสมัยใหม่*, 15(1), 113–130.
- มัทธชัย สุทธิพันธุ์. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างการเป็นเจ้าของ แนวปฏิบัติของคณะกรรมการและลักษณะกิจการต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 13(1), 1–24.
- มาลินี สายก้อน และณัฐนันท์ ฐิตยาปราโมทย์. (2560). ผลกระทบความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจที่มีต่อการเปิดเผยข้อมูลบัญชีสิ่งแวดล้อมของกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตที่ได้การรับรอง ISO 14001 ในประเทศไทย. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*, 12(2), 78–103.
- เมตตา เสมสมบูรณ์. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างความความนิยมกับผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารดุสิตบัณฑิตทางสังคมศาสตร์*, 8(3), 143–158.
- รังสรรค์ โนชัย. (2562). อิทธิพลของความแตกต่างในมิติของกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารสถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น: บริหารธุรกิจและภาษา*, 7(2), 22–31.
- รัตนา ศรีนวน พัทธนันท์ เพชรเชิดชู และศรียุทธ คำสุพรหม. (2563). ผลกระทบของประสิทธิภาพทางเทคนิคและการใช้ประโยชน์สินทรัพย์ทางการเงินต่อผลการดำเนินงานด้านการเงิน และมูลค่าองค์กรตามราคาตลาด ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 34(112), 199–219.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ลัดดาวัลย์ และชุติมา นาคประสิทธิ์. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของคณะกรรมการบริษัทกับผลการดำเนินงานทางด้านบัญชี. *วารสาร มทร.อีสาน ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 5(1), 18–31.
- วนิดา ชูติมากุล บรรจงรัตน์ พรหมสุวรรณศิริ และสุรินทร์ พรหมนุรักษ์กิจ. (2565). ผลกระทบของสถานการณ์ COVID-19 ที่มีต่อกลไกการกำกับดูแลกิจการประผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่มอุตสาหกรรมบริการ. *วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 17(2), 66–87.
- วรปรียา ช้างเอก. (2565). โครงสร้างผู้ถือหุ้นและการกำกับดูแลกิจการที่ดีส่งผลต่อผลการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจทรัพยากรและเทคโนโลยีที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 14(1), 117–129.
- วรวิทย์ ไชยศรี และบุญสม เกษะประดิษฐ์. (2560). ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจกับการพัฒนาที่ยั่งยืน: กรณีศึกษาความรับผิดชอบต่อสังคม 6 บริษัท. *วารสารปัญญาภิวัฒน์*, 9(2), 140–152.
- วิภา จงรักษ์สัตย์. (2559). การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการในประเทศไทย. *วารสารศรีนครินทร์วิวัฒนาการวิจัยและพัฒนา (สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 8(15), 128–144.
- ศศิประภา สมัครเขตการพล และพัชรนันท์ เพชรเชิดชู. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างกลไกการกำกับดูแลกิจการที่ดีและการทุจริตโดยผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารสุทธิปริทัศน์*, 32(101), 92–109.
- ศิริพร มาลัยเปี้ย และดารารัตน์ โพธิ์ประจักษ์. (2561). ความสัมพันธ์ของการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมที่ส่งผลต่อมูลค่าบริษัทอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารธุรกิจปริทัศน์*, 10(2), 75–86.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ศิลปพร ศรีจันทเพชร และอนันต์ ภัคดี. (2562). กลไกการกำกับดูแลกิจการ ลักษณะองค์กร และคุณภาพการสอบบัญชี หลักฐานจากบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิชาการบริหารธุรกิจ สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี*, 8(1), 101–116.
- สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม. (2555). *แนวทางความรับผิดชอบต่อสังคมของกิจการ*. กรุงเทพฯ: บริษัท เมจิกเพรส จำกัด.
- สถาบันพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืน. (2559). *ความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อความยั่งยืนขององค์กร*. กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- สนธิญา สุวรรณราช และคณะ. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารความเสี่ยงองค์กรกับการวัดผลองค์กรแบบสมดุลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *Journal of Modern Management Science*, 13(2), 1–12.
- สานิตย์ หนูนิล. (2561). การสร้างความผูกพันกับผู้มีส่วนได้เสีย: ปัจจัยสู่ความสำเร็จในการรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร. *วารสารนักบริหาร*, 38(1), 37–45.
- สานิตย์ หนูนิล. (2562). ผลกระทบของความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีต่อผลการดำเนินงานขององค์กร: การศึกษาเชิงประจักษ์โรงแรมที่เป็นสมาชิกมูลนิธิใบไม้เขียว. *วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหานคร*, 16(2), 40–58.
- สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์. (2556). *คู่มือจัดทำแบบแสดงรายการข้อมูล แบบ 56-1 แบบ 69-1*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์.
- สินินาฏ วงศ์เทียนชัย และคณะ. (2558). การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมและการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร*, 10(2), 107–121.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- สิริยุพา เลิศกาญจนพร และฉัตรฤดี จงสุริยภาส. (2562). การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *Rajabhat Journal of Sciences, Humanities & Social Sciences*, 20(1), 156–164.
- สุกฤตา บุรินทร์วัฒนา. (2561). อิทธิพลส่งผ่านของความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมที่มีต่อความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างผู้ถือหุ้นและผลการดำเนินงาน: การณศึกษาตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารบริหารธุรกิจศรีนครินทรวิโรฒ*, 9(2), 72–81.
- สุนทรี สุนทรโชติ และศศิวิมล มีอำพล. (2563). การเปิดเผยข้อมูลทางการบัญชีด้านความรับผิดชอบต่อสังคมภายใต้ ISO 26000 ที่ส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มาเลเซีย และสิงคโปร์. *วารสารการจัดการและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 7(2), 17–37.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2563). *การวิจัยเชิงคุณภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 25. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โสธญา เนื่องกุ่มพร และปิติมา ดิสกุลเนติวิทย์. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยความรับผิดชอบต่อสังคมกับต้นทุนเงินทุนของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี*, 8(16), 18–31.
- อนวัณน์ ภัคดี. (2561). ผลกระทบของลักษณะคณะกรรมการต่อการผลการดำเนินงานของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารวิจัยและพัฒนาโดยรองกรณในพระบรมราชูปถัมภ์*, 13(1), 164–175.
- อนันตชัย ยूरประณม และคณะ. (2557). *ไขความหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน*. กรุงเทพฯ: ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย.
- อรพินท์ วงศ์ก่อ. (2562). การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พชญทรรศน์*, 14(3), 193–203.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- อาจารย์ ประจวบเหมาะ และคณะ. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างคณะกรรมการบริษัทกับผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารเกษมบัณฑิต*, 19(พิเศษ), 124–141.
- อานันท์ ลิ้มคเดช. (2556). การส่งสัญญาณด้วยรางวัลรับผิดชอบต่อสังคม: กรณีศึกษาของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารบริหารธุรกิจ*, 36(139), 27–42.
- อาภากร วรเศรษฐ. (2564). ผลกระทบอัตราส่วนทางการเงินต่อราคาหลักทรัพย์ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารสภามหาวิทยาลัยราชภัฏ*, 3(7), 48–68.
- อุภาวดี เนื่องวรรณ. (2561). การเปิดเผยข้อมูลความรับผิดชอบต่อสังคมที่มีอิทธิพลต่อต้นทุนเงินทุนของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ปรัช. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- Abu Qa'dan, M. B., & Suwaidan, M. S. (2019). Board composition, ownership structure and corporate social responsibility disclosure: the case of Jordan. *Social Responsibility Journal*, 15(1), 28–46.
- Adel, C., Hussain, M. M., Mohamed, E. K. A., & Basuony, M. A. K. (2019). Is corporate governance relevant to the quality of corporate social responsibility disclosure in large European companies?. *International Journal of Accounting and Information Management*, 27(2), 301–332.
- Adib, M., & Xianzhi, Z. (2019). Board Characteristics and Corporate Social Performance Nexus: A Multi-theoretical Analysis - Evidence from South Africa. *IOSR Journal of Business and Management*, 21(1), 24–38.
- Aggarwal, P., & Singh, A. K. (2019). CSR and sustainability reporting practices in India: an in-depth content analysis of top-listed companies. *Social Responsibility Journal*, 15(8), 1033–1053.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Ahmad, W. W., Manurung, D. T. H., Saputra, K. A. K., & Mustafa, S. G. (2020). Corporate social responsibility and firm financial performance: A case of SME's sector in Pakistan. *International Journal of Environmental, Sustainability, and Social Sciences*, 1(2), 62–74.
- Akbas, H. E. (2016). The Relationship between Board Characteristics and Environmental Disclosure: Evidence from Turkish Listed Companies. *South East European Journal of Economics and Business*, 11(2), 7–19.
- Alferaih, A. (2020). Understanding causal links among the dimensions of corporate social responsibility: a framework developed using interpretive structural modelling. *Social Responsibility Journal*, 16(8), 1357–1376.
- Allam, B. S. (2018). The impact of board characteristics and ownership identity on agency costs and firm performance: UK evidence. *Corporate Governance*, 18(6), 1147–1176.
- Alrubaiee, L. S., Aladwan, S., Abu Joma, M. H., Idris, W. M., & Khater, S. (2017). Relationship between Corporate Social Responsibility and Marketing Performance: The Mediating Effect of Customer Value and Corporate Image. *International Business Research*, 10(2), 104–123.
- Alshbili, I., & Elamer, A. A. (2020). The influence of institutional context on corporate social responsibility disclosure: a case of a developing country. *Journal of Sustainable Finance and Investment*, 10(3), 269–293.
- Anthony, P., Behnoee, B., Hassanpour, M., & Pamucar, D. (2019). Financial performance evaluation of seven Indian chemical companies. *Decision Making: Applications in Management and Engineering*, 2(2), 81–99.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Arayssi, M., Jizi, M., & Tabaja, H. H. (2020). The impact of board composition on the level of ESG disclosures in GCC countries. *Sustainability Accounting, Management and Policy Journal*, 11(1), 137–161.
- Ashraf, M., & Huma, A. (2021). Peaceful Textbooks: A Content Analysis. *Journal of Elementary Education*, 30(1), 197–214.
- Axjonow, A., Ernstberger, J., & Pott, C. (2018). The Impact of Corporate Social Responsibility Disclosure on Corporate Reputation: A Non- professional Stakeholder Perspective. *Journal of Business Ethics*, 151(2), 429–450.
- Bai, X., & Chang, J. (2015). Corporate social responsibility and firm performance: The mediating role of marketing competence and the moderating role of market environment. *Asia Pacific Journal of Management*, 32(2), 505–530.
- Barakat, F. S. Q., López Pérez, M. V., & Rodríguez Ariza, L. (2015). Corporate social responsibility disclosure (CSR) determinants of listed companies in Palestine (PXE) and Jordan (ASE). *Review of Managerial Science*, 9(4), 681–702.
- Bashir, U., Fatima, U., Sohail, S., Rasul, F., & Mehboob, R. (2018). Internal Corporate Governance and Financial Performance Nexus; a Case of Banks of Pakistan. *Journal of Finance and Accounting*, 6(1), 11–17.
- Black, K. (2006). *Business Statistics for Contemporary Decision Making*. John Wiley & Sons, Inc.
- Buallay, A., Kukreja, G., Aldhaen, E., Al Mubarak, M., & Hamdan, A. M. (2020). Corporate social responsibility disclosure and firms' performance in Mediterranean countries: a stakeholders' perspective. *EuroMed Journal of Business*, 15(3), 361–375.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Bukair, A. A., & Rahman, A. A. (2015). The Effect of the Board of Directors' Characteristics on Corporate Social Responsibility Disclosure by Islamic Banks. *Journal of Management Research*, 7(2), 506–519.
- Cho, S. J., Chung, C. Y., & Young, J. (2019). Study on the Relationship between CSR and Financial Performance. *Sustainability*, 11(343), 1–26.
- De Klerk, M., de Villiers, C., & van Staden, C. (2015). The influence of corporate social responsibility disclosure on share prices: Evidence from the United Kingdom. *Pacific Accounting Review*, 27(2), 208–228.
- Devie, D., Liman, L. P., Tarigan, J., & Jie, F. (2020). Corporate social responsibility, financial performance and risk in Indonesian natural resources industry. *Social Responsibility Journal*, 16(1), 73–90.
- Dias, A., Rodrigues, L. L., & Craig, R. (2016). Global financial crisis and corporate social responsibility disclosure. *Social Responsibility Journal*, 12(4), 654–671.
- Dyduch, J., & Krasodomska, J. (2017). Determinants of corporate social responsibility disclosure: An empirical study of Polish listed companies. *Sustainability (Switzerland)*, 9(11), 2–24.
- Fahad, P., & Rahman, P. M. (2020). Impact of corporate governance on CSR disclosure. *International Journal of Disclosure and Governance*, 17(2), 155–167.
- Fallah, M. A., & Mojarrad, F. (2019). Corporate governance effects on corporate social responsibility disclosure: empirical evidence from heavy-pollution industries in Iran. *Social Responsibility Journal*, 15(2), 208–225.
- Feng, M., Wang, X., & Kreuze, J. G. (2017). Corporate social responsibility and firm financial performance and CSR categories. *American Journal of Business*, 32(3/4), 106–133.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Fiandrino, S., Devalle, A., & Cantino, V. (2019). Corporate governance and financial performance for engaging socially and environmentally responsible practices. *Social Responsibility Journal*, 15(2), 171–185.
- Galant, A., & Cadez, S. (2017). Corporate social responsibility and financial performance relationship: A review of measurement approaches. *Economic Research-Ekonomska Istrazivanja*, 30(1), 676–693.
- Gangi, F., Mustilli, M., Varrone, N., & Daniele, L. M. (2018). Corporate Social Responsibility and Banks' Financial Performance. *International Business Research*, 11(10), 42–58.
- Garcia, E. A. da R., Sousa-Filho, J. M. de, & Boaventura, J. M. G. (2018). The influence of social disclosure on the relationship between Corporate Financial Performance and Corporate Social Performance. *International Conference on Management and the Environment*, 29(77), 229–245.
- Geetika, & Shukla, A. (2017). The Relationship between Corporate Social Responsibility and Financial Performance of Indian Banks. *The IUP Journal of Corporate Governance*, 16(2), 39–53.
- Ghabayen, M. A., Mohamad, N. R., & Ahmad, N. (2016). Board Characteristics and Corporate Social Responsibility Disclosure in the Jordanian Banks. *Corporate Board: Role, Duties & Composition*, 12(1), 84–100.
- Gong, G., Xu, S., & Gong, X. (2018). On the Value of Corporate Social Responsibility Disclosure: An Empirical Investigation of Corporate Bond Issues in China. *Journal of Business Ethics*, 150(1), 227–258.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Habbash, M. (2016). Corporate governance and corporate social responsibility disclosure: Evidence from Saudi Arabia. *Social Responsibility Journal*, 12(4), 740–754.
- Habbash, M. S. (2017). Corporate social responsibility disclosure, financial performance and firm value: The case of Saudi Arabia. *Arab Journal of Administrative Sciences*, 24(1), 81–105.
- Hakimah, Y., Pratama, I., Fitri, H., Ganatri, M., & Sulbahri, R. A. (2019). Impact of intrinsic corporate governance on financial performance of Indonesian SMEs. *International Journal of Innovation, Creativity and Change*, 7(1), 32–51.
- Haninun, H., Lindrianasari, L., & Denziana, A. (2018). The effect of environmental performance and disclosure on financial performance. *International Journal Trade and Global Markers*, 11(1/2), 138–148.
- Hansen, E. G., Zvezdov, D., Harms, D., & Lenssen, G. (2015). Advancing Corporate Sustainability, CSR, and Business Ethics. *Business and Professional Ethics Journal*, 33(4), 287–296.
- Hasan, I., Kobeissi, N., Liu, L., & Wang, H. (2018). Corporate Social Responsibility and Firm Financial Performance: The Mediating Role of Productivity. *Journal of Business Ethics*, 149(3), 671–688.
- Hidayat, A. A., & Utama, S. (2017). Board Characteristics and Firm Performance: Evidence from Indonesia. *International Research Journal of Business Studies*, 8(3), 137–154.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Ichsan, R. N., Suparmin, S., Yusuf, M., Ismal, R., & Sitompul, S. (2021). Determinant of Sharia Bank's Financial Performance during the Covid-19 Pandemic. *Budapest International Research and Critics Institute (BIRCI-Journal): Humanities and Social Sciences*, 4(1), 298–309.
- Isa, M. A., & Muhammad, S. (2015). The Impact of Board Characteristics on Corporate Social Responsibility Disclosure: Evidence from Nigerian Food Product Firms. *International Journal of Management Science and Business Administration*, 1(12), 34–45.
- Issa, A. I. F. (2017). The Factors Influencing Corporate Social Responsibility Disclosure in the Kingdom of Saudi Arabia. *Australian Journal of Basic and Applied Sciences*, 11(10), 1–19.
- Jahid, M. A., Rashid, M. H. U., Hossain, S. Z., Haryono, S., & Jatmiko, B. (2020). Impact of corporate governance mechanisms on corporate social responsibility disclosure of publicly-listed banks in Bangladesh. *Journal of Asian Finance, Economics and Business*, 7(6), 61–71.
- Javaid Lone, E., Ali, A., & Khan, I. (2016). Corporate governance and corporate social responsibility disclosure: evidence from Pakistan. *Corporate Governance (Bingley)*, 16(5), 785–797.
- Jeffrey, S., Rosenberg, S., & McCabe, B. (2019). Corporate social responsibility behaviors and corporate reputation. *Social Responsibility Journal*, 15(3), 395–408.
- Jha, M. K., & Rangarajan, K. (2020). Analysis of corporate sustainability performance and corporate financial performance causal linkage in the Indian context. *Asian Journal of Sustainability and Social Responsibility*, 5(1), 1–30.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Jitaree, W. (2015). Corporate social responsibility disclosure and financial performance: evidence from Thailand [Doctoral Dissertation in Accounting, University of Wollongong]. In *University of Wollongong*.
- Kabir, R., & Thai, H. M. (2017). Does corporate governance shape the relationship between corporate social responsibility and financial performance? *Pacific Accounting Review*, 29(2), 227–258.
- Kanakriyah, R. (2021). The Impact of Board of Directors' Characteristics on Firm Performance: A Case Study in Jordan. *Journal of Asian Finance, Economics and Business*, 8(3), 341–350.
- Kao, M. F., Hodgkinson, L., & Jaafar, A. (2019). Ownership structure, board of directors and firm performance: evidence from Taiwan. *Corporate Governance (Bingley)*, 19(1), 189–216.
- Khairiddine, H., Sahi, B., Aljabr, J., & Jarboui, A. (2020). Impact of board characteristics on governance, environmental and ethical disclosure. *Society and Business Review*, April. <https://doi.org/10.1108/SBR-05-2019-0067>
- Kim, J., Song, H. J., & Lee, C. K. (2016). Effects of corporate social responsibility and internal marketing on organizational commitment and turnover intentions. *International Journal of Hospitality Management*, 55, 25–32.
- Kim, K. H., Kim, M. C., & Qian, C. (2018). Effects of Corporate Social Responsibility on Corporate Financial Performance: A Competitive-Action Perspective. *Journal of Management*, 44(3), 1097–1118.
- Kim, W. S., & Oh, S. (2019). Corporate social responsibility, business groups and financial performance: a study of listed Indian firms. *Economic Research-Ekonomska Istraživanja*, 32(1), 1777–1793.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Kirana, A. D., & Prasetyo, A. B. (2021). Analyzing Board Characteristics, Ownership Structure and Company Characteristic to Corporate Social Responsibility Disclosure. *Accounting Analysis Journal*, 10(1), 62–70.
- Laskar, N., & Gopal Maji, S. (2018). Disclosure of corporate sustainability performance and firm performance in Asia. *Asian Review of Accounting*, 26(4), 414–443.
- Lassala, C., Apetrei, A., & Sapena, J. (2017). Sustainability matter and financial performance of companies. *Sustainability (Switzerland)*, 9(9), 1–16.
- Lu, L. Y., Shailer, G., & Yu, Y. (2017). Corporate Social Responsibility Disclosure and the Value of Cash Holdings. *European Accounting Review*, 26(4), 729–753.
- Malik, M. S., & Kanwal, L. (2018). Impact of Corporate Social Responsibility Disclosure on Financial Performance: Case Study of Listed Pharmaceutical Firms of Pakistan. *Journal of Business Ethics*, 150(1), 69–78.
- Manrique, S., & Marti-Ballester, C. P. (2017). Analyzing the effect of corporate environmental performance on corporate financial performance in developed and developing countries. *Sustainability (Switzerland)*, 9(11), 2–30.
- Maqbool, S., & Hurrah, S. A. (2021). Exploring the Bi-directional relationship between corporate social responsibility and financial performance in Indian context. *Social Responsibility Journal*, 17(8), 1062–1078.
- Maqbool, S., & Zameer, M. N. (2018). Corporate social responsibility and financial performance: An empirical analysis of Indian banks. *Future Business Journal*, 4(1), 84–93.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Matuszak, Ł., & RóŹańska, E. (2020). Online corporate social responsibility (CSR) disclosure in the banking industry: evidence from Poland. *Social Responsibility Journal*, 16(8), 1191–1214.
- Menassa, E., & Dagher, N. (2020). Determinants of corporate social responsibility disclosures of UAE national banks: a multi-perspective approach. *Social Responsibility Journal*, 16(5), 631–654.
- Mishra, R. K., & Kapil, S. (2018). Effect of board characteristics on firm value: evidence from India. *South Asian Journal of Business Studies*, 7(1), 41–72.
- Mittelbach-Hörmanseder, S., Hummel, K., & Rammerstorfer, M. (2021). The information content of corporate social responsibility disclosure in Europe: an institutional perspective. *European Accounting Review*, 30(2), 309–348.
- Mohammed, N. H. (2018). Board characteristics and firm performance: empirical evidence from turkey. *Journal of University of Duhok*, 21(1), 423–430.
- Moslemany, R. El, & Etab, M. (2017). The effect of corporate social responsibility disclosures on financial performance in the banking industry: empirical study on Egyptian banking sector. *International Journal of Business and Economic Development*, 5(1), 20–34.
- Muttakin, M. B., & Subramaniam, N. (2015). Firm ownership and board characteristics: Do they matter for corporate social responsibility disclosure of Indian Companies?. *Sustainability Accounting, Management and Policy Journal*, 6(2), 138–165.
- Naseem, M. A., Riaz, S., Rehman, R. U., Ikram, A., & Malik, F. (2017). Impact of Board Characteristics on Corporate Social Responsibility Disclosure. *The Journal of Applied Business Research*, 33(4), 801–810.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Nawaiseh, M. E. (2015). Do firm size and financial performance affect corporate social responsibility disclosure: Employees' and environmental dimensions?. *American Journal of Applied Sciences*, 12(12), 967–981.
- Nekhili, M., Nagati, H., Chtioui, T., & Rebolledo, C. (2017). Corporate social responsibility disclosure and market value: Family versus nonfamily firms. *Journal of Business Research*, 77(July 2016), 41–52.
- Niresh, J. A., & Silva, W. H. E. (2018). The Nexus between Corporate Social Responsibility Disclosure and Financial Performance: Evidence from the Listed Banks, Finance and Insurance Companies in Sri Lanka. *Accounting and Finance Research*, 7(2), 65–82.
- Nyame-Asiamah, F., & Ghulam, S. (2020). The relationship between CSR activity and sales growth in the UK retailing sector. *Social Responsibility Journal*, 16(3), 387–401.
- Nyarku, K. M., & Ayekple, S. (2019). Influence of corporate social responsibility on non-financial performance. *Social Responsibility Journal*, 15(7), 910–923.
- Ofoegbu, G. N., Odoemelam, N., & Okafor, R. G. (2018). Corporate board characteristics and environmental disclosure quantity: Evidence from South Africa (integrated reporting) and Nigeria (traditional reporting). *Cogent Business & Management*, 5(1), 1–27.
- Okafor, A., Adeleye, B. N., & C, M. A. (2021). Corporate social responsibility and financial performance: Evidence from U.S tech firms. *Journal of Cleaner Production*, 292, 1–11.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Orazalin, N. (2019). Corporate governance and corporate social responsibility (CSR) disclosure in an emerging economy: evidence from commercial banks of Kazakhstan. *Corporate Governance (Bingley)*, 19(3), 490–507.
- Oyewumi, O. R., Ogunmeru, O. A., & Oboh, C. S. (2018). Investment in corporate social responsibility, disclosure practices, and financial performance of banks in Nigeria. *Future Business Journal*, 4(2), 195–205.
- Paniagua, J., Rivelles, R., & Sapena, J. (2018). Corporate governance and financial performance: The role of ownership and board structure. *Journal of Business Research*, 89(February), 229–234.
- Peter, F. O., Adegbuyi, O., Olokundun, M. A., Peter, A. O., Amaihian, A. B., & Ibidunni, S. A. (2018). Government financial support and financial performance of SMEs. *Academy of Strategic Management Journal*, 17(3), 1–10.
- Pham, H. T. S., & Tran, H. T. (2019). Board and corporate social responsibility disclosure of multinational corporations. *Multinational Business Review*, 27(1), 77–98.
- Platonova, E., Asutay, M., Dixon, R., & Mohammad, S. (2018). The Impact of Corporate Social Responsibility Disclosure on Financial Performance: Evidence from the GCC Islamic Banking Sector. *Journal of Business Ethics*, 151(2), 451–471.
- Pucheta-Martínez, M. C., & Gallego-Álvarez, I. (2020). Do board characteristics drive firm performance? An international perspective. *Review of Managerial Science*, 14(6), 1251–1297.
- Rahman, M., Meah, M. R., & Chaudhory, N. U. (2019). The Impact of Audit Characteristics on Firm Performance: An Empirical Study from an Emerging Economy. *Journal of Asian Finance, Economics and Business*, 6(1), 59–69.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Rashid, M. M. (2020). "Ownership structure and firm performance: the mediating role of board characteristics." *Corporate Governance (Bingley)*, 20(4), 719–737.
- Rashid, M., & Pervin, R. (2019). Board Characteristics and Firm Performance: Evidence from Listed Banking Institutions of Bangladesh. *The Cost and Management*, 47(1), 3–10.
- Resmi, S. I., Begum, N. N., & Hassan, M. (2018). Impact of CSR on Firm's Financial Performance: A Study on Some Selected Agribusiness Industries of Bangladesh. *American Journal of Economics, Finance and Management*, 4(3), 74–85.
- Rodriguez-Fernandez, M., Fernandez-Alonso, S., & Rodriguez-Rodriguez, J. (2014). Board characteristics and firm performance in Spain. *Corporate Governance*, 14(4), 485–503.
- Rossi, M., Chouaibi, J., Chouaibi, S., Jilani, W., & Chouaibi, Y. (2021). Does a Board Characteristic Moderate the Relationship between CSR Practices and Financial Performance? Evidence from European ESG Firms. *Journal of Risk and Financial Management*, 14(354), 1–15.
- Rouf, A., & Hossan, A. (2021). The effects of board size and board composition on CSR disclosure: a study of banking sectors in Bangladesh. *International Journal of Ethics and Systems*, 37(1), 105–121.
- Rudyanto, A., & Siregar, S. V. (2018). The effect of stakeholder pressure and corporate governance on the sustainability report quality. *International Journal of Ethics and Systems*, 34(2), 233–249.

บรรณานุกรม (ต่อ)

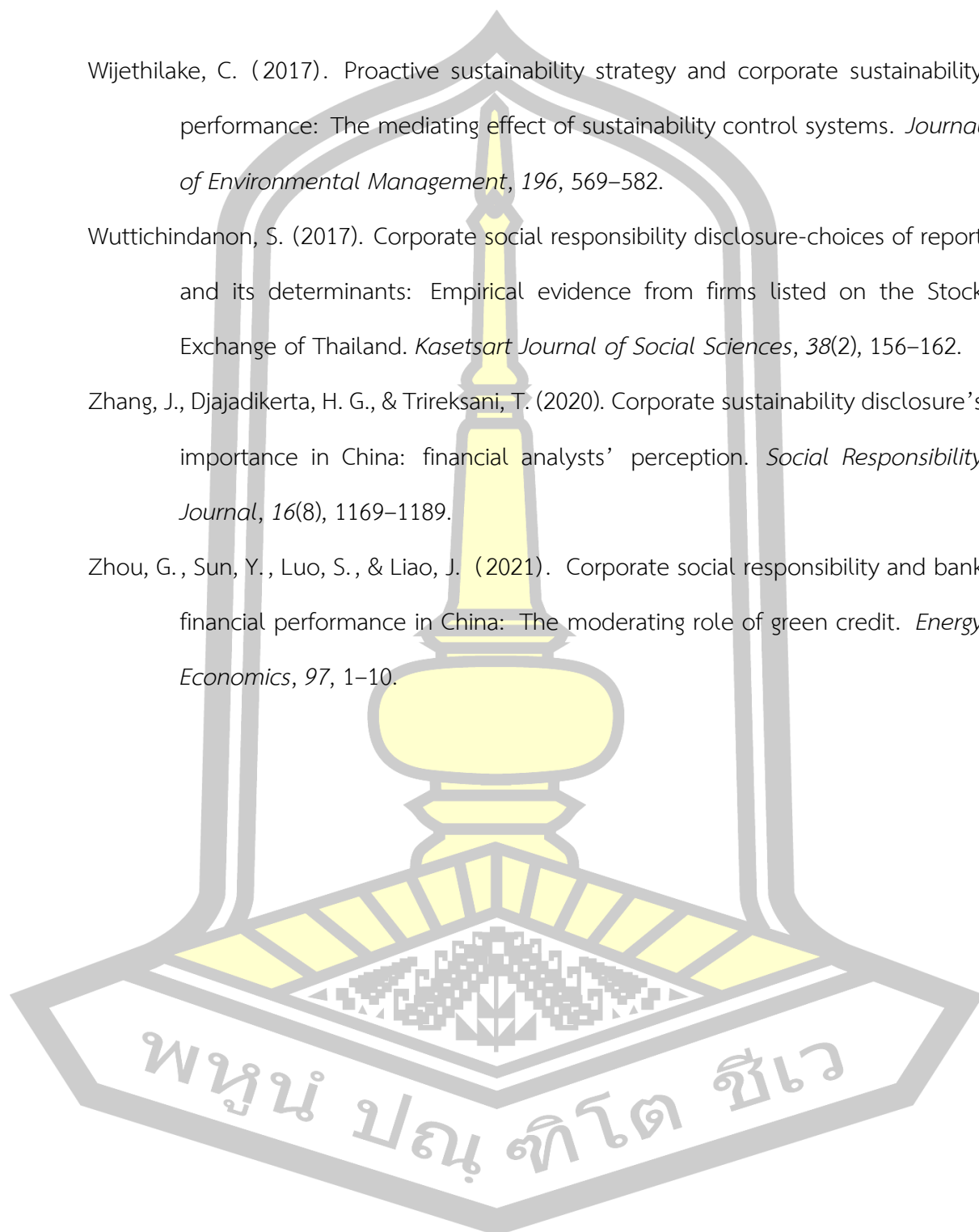
- Saeidi, S. P., Sofian, S., Saeidi, P., Saeidi, S. P., & Saeidi, S. A. (2015). How does corporate social responsibility contribute to firm financial performance? The mediating role of competitive advantage, reputation, and customer satisfaction. *Journal of Business Research*, 68(2), 341–350.
- Saleh, M. W. A., Shurafa, R., Shukeri, S. N., Nour, A. I., & Maigosh, Z. S. (2020). The effect of board multiple directorships and CEO characteristics on firm performance: evidence from Palestine. *Journal of Accounting in Emerging Economies*, 10(4), 365–388.
- Sekhon, A. K., & Kathuria, L. M. (2020). Analyzing the impact of corporate social responsibility on corporate financial performance: evidence from top Indian firms. *Corporate Governance*, 20(1), 143–157.
- Shahrier, N. A., Ho, J. S. Y., & Gaur, S. S. (2020). Ownership concentration, board characteristics and firm. *Journal of Management and Governance*, 24(2), 365–388.
- Sobhan, R. (2021). Board Characteristics and Firm Performance: Evidence from the Listed Non-Banking Financial Institutions of Bangladesh. *International Journal of Management, Accounting and Economics*, 8(1), 25–41.
- Sofyan, M. (2019). Analysis Financial Performance of Rural Banks in Indonesia. *International Journal of Economics, Business and Accounting Research (IJEBAAR)*, 3(03), 255–262.
- Su, R., LIU, C., & TENG, W. (2020). The heterogeneous effects of CSR dimensions on financial performance - A new approach for CSR measurement. *Journal of Business Economics and Management*, 21(4), 987–1009.

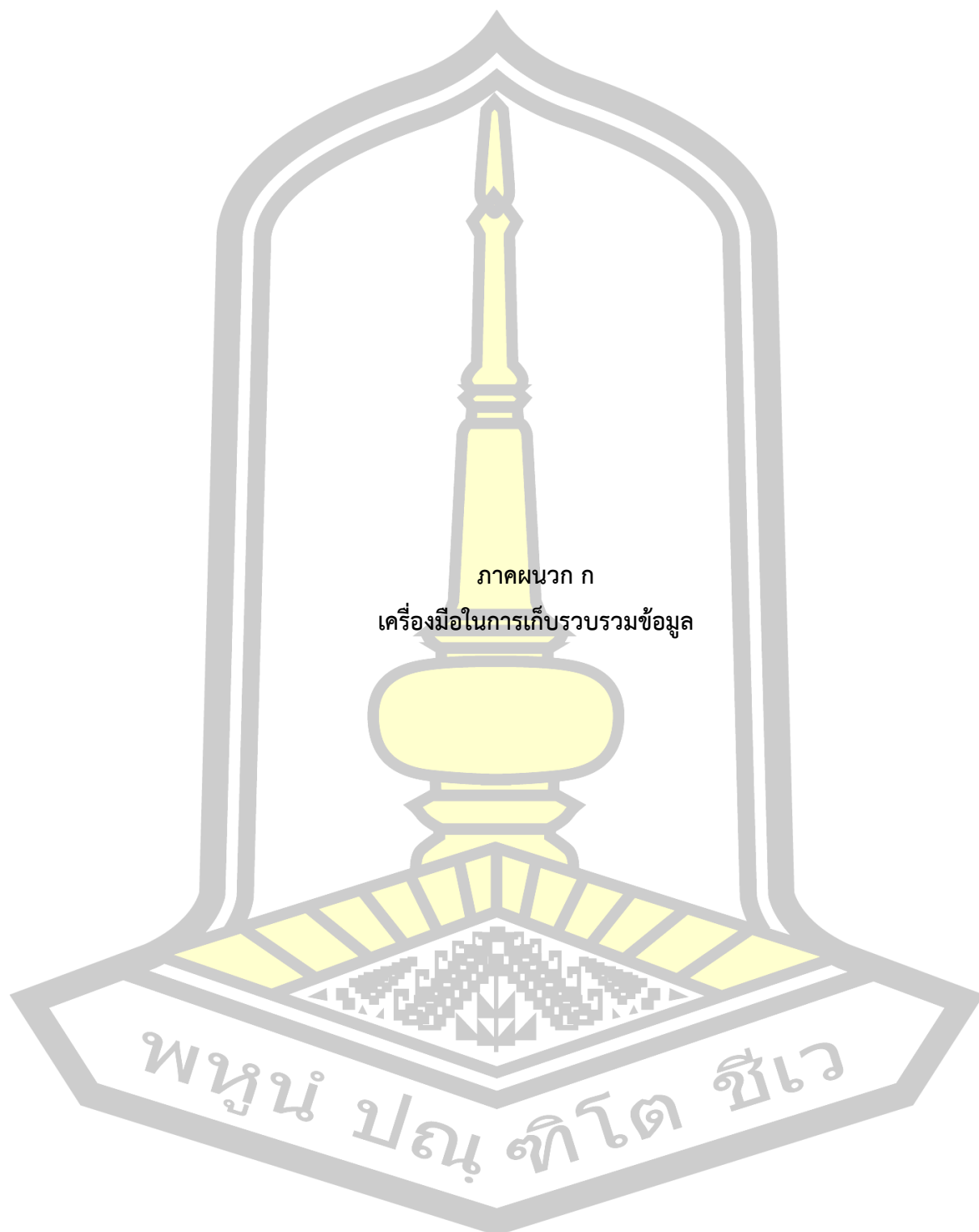
บรรณานุกรม (ต่อ)

- Ta, H. T. T. (2018). Effect of Corporate Social Responsibility Disclosure on Financial Performance. *Asian Journal of Finance & Accounting*, 10(1), 40–58.
- Tan, A., Benni, D., & Liani, W. (2016). Determinant of Corporate Social Responsibility Disclosure. *International Journal of Economics and Financial*, 6(S4), 11–17.
- Tran, H. (2018). Differences in corporate social responsibility disclosure between Japan and the USA. *Journal of Asian Business and Economic Studies*, 25(1), 67–85.
- Tran, Q. T., Lam, T. T., & Luu, C. D. (2020). Effect of Corporate Governance on Corporate Social Responsibility Disclosure: Empirical Evidence from Vietnamese Commercial Banks. *Journal of Asian Finance, Economics and Business*, 7(11), 327–333.
- Vu, K. A., & Buranatrakul, T. (2018). Corporate social responsibility disclosure in Vietnam: A longitudinal study. *DLSU Business and Economics Review*, 27(2), 147–165.
- Wahba, H., & Elsayed, K. (2015). The mediating effect of financial performance on the relationship between social responsibility and ownership structure. *Future Business Journal*, 1(2015)(1), 1–12.
- Wallace, R. S. O. (1987). *Disclosure of accounting information in developing countries: A case study of Nigeria*. Doctoral dissertation, University of Exeter.
- Weber, O. (2017). Corporate sustainability and financial performance of Chinese banks. *Sustainability Accounting, Management and Policy Journal*, 8(3), 358–385.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Wijethilake, C. (2017). Proactive sustainability strategy and corporate sustainability performance: The mediating effect of sustainability control systems. *Journal of Environmental Management*, 196, 569–582.
- Wuttichindanon, S. (2017). Corporate social responsibility disclosure-choices of report and its determinants: Empirical evidence from firms listed on the Stock Exchange of Thailand. *Kasetsart Journal of Social Sciences*, 38(2), 156–162.
- Zhang, J., Djajadikerta, H. G., & Trireksani, T. (2020). Corporate sustainability disclosure's importance in China: financial analysts' perception. *Social Responsibility Journal*, 16(8), 1169–1189.
- Zhou, G., Sun, Y., Luo, S., & Liao, J. (2021). Corporate social responsibility and bank financial performance in China: The moderating role of green credit. *Energy Economics*, 97, 1–10.

**กระตาดำทำการเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของ
บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)**

การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อ สังคม	คะแนน			
	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563
1.7 มีการออกแบบหรือ สร้างก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกที่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม เช่น การอนุรักษ์ตึกเก่า ตกแต่งสวน ศิลปะ เพื่อความสวยงาม				
1.8 มีการเปิดเผยข้อมูลการปล่อยควัน ก๊าซพิษ มลพิษ การจัดการอากาศเสีย				
1.9 มีการเปิดเผยข้อมูลการปล่อยน้ำเสียจากโรงงาน การบำบัดน้ำเสีย				
1.10 มีการเปิดเผยข้อมูล การกำจัดของเสียจากกระบวนการผลิต				
1.11 ได้รับรางวัลจากกิจกรรมหรือนโยบายในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม				
2. ด้านความรับผิดชอบต่อพนักงาน				
2.1 มีการปฏิบัติตามมาตรฐานด้านสุขภาพความปลอดภัย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง				
2.2 มีการเปิดเผยข้อมูลการเรียนรู้ การอบรมพนักงานด้านสุขภาพและความปลอดภัย				
2.3 มีการเปิดเผยข้อมูลสถิติการเกิดอุบัติเหตุหรือไม่เกิดอุบัติเหตุ				
2.4 มีการเปิดเผยการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดูแลสุขภาพให้พนักงาน				
2.5 มีการฝึกอบรมพนักงาน การสนับสนุนเงินให้สถาบันการศึกษา หรือส่งเสริมให้พนักงานศึกษาต่อ				

**กระตาดำทำการเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของ
บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)**

การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อ สังคม	คะแนน			
	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563
2.6 มีการสร้างสิ่งอำนวยความสะดวก กิจกรรม สันทนาการ เช่น สนามกีฬา ห้องอาหาร ห้องออก กำลังกาย เป็นต้น				
2.7 มีการสนับสนุนด้านที่พักงานพนักงาน อาหารกลางวัน กองทุนเลี้ยงชีพ ประกันสังคม หรือประโยชน์อื่นๆ				
2.8 มีการเปิดเผยสิทธิการลาประเภทต่างๆ ของพนักงาน				
2.9 มีการเปิดเผยนโยบายการจ่ายค่าตอบแทน เช่น การขึ้นเงินเดือน การจ่ายภาษี โบนัส				
2.10 มีการเปิดเผยข้อมูลความมั่นคง ความก้าวหน้าของพนักงานและอนาคตของบริษัท				
2.11 มีการเปิดเผยนโยบาย การรับสมัคร การ จ้างงานชนกลุ่มน้อย ผู้หญิง ผู้พิการ หรือกลุ่มอื่นๆ				
3. ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม				
3.1 มีการบริจาคเงิน ผลิตภัณฑ์ หรือบริหารจาก พนักงานในการสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน เช่น งานกีฬา ศิลปวัฒนธรรม ศาสนา การศึกษา เป็นต้น				
3.2 มีการรับนักศึกษาฝึกงาน สหกิจศึกษา เพื่อ เรียนรู้การทำงานในบริษัท				
3.3 มีการสนับสนุนโครงการสุขภาพแก่ ประชาชนหรือชุมชน เช่น บริจาคโลหิต ตรวจ สุขภาพประชาชน				

กระตาดำทำการเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมของ
บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ต่อ)

การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อ สังคม	คะแนน			
	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563
3.4 มีการให้ทุนการศึกษาแก่นักเรียน นักศึกษา หรือให้ทุนในการจัดกิจกรรมทางการศึกษา				
3.5 มีการบริจาคเงิน สิ่งของ เพื่อช่วยเหลือ ผู้ประสบภัยประเภทต่างๆ				
3.6 มีการสนับสนุนการจัดกิจกรรมของชุมชน กิจกรรมการพัฒนาชุมชน กิจกรรมการท่องเที่ยว การศึกษาดูงานในกิจการ และกิจกรรมอื่นๆ				
4. ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ				
4.1 มีการเปิดเผยว่าผลิตภัณฑ์ของบริษัทมี มาตรฐานและปลอดภัย				
4.2 มีการให้ข้อมูลความปลอดภัยของผลิตภัณฑ์ ของบริษัท				
4.3 มีการเปิดเผยข้อมูลการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ของบริษัท รวมถึงการพัฒนาบรรจุภัณฑ์				
4.4 มีการวิจัยและพัฒนาด้านผลิตภัณฑ์ ที่จะ ปรับปรุง คุณภาพและความปลอดภัย				
4.5 มีการเปิดเผยข้อมูลคุณภาพของผลิตภัณฑ์ใน บริษัท				
4.6 มีการเปิดเผยนโยบายการจัดการกับ ผลิตภัณฑ์เมื่อผลิตภัณฑ์ส่งผลกระทบต่อผู้ลูกค้าใน ด้านต่างๆ				
รวมคะแนนที่ได้				
ค่าดัชนีการเปิดเผยข้อมูล (คะแนนที่ได้/34)				

1 คือ มีการเปิดเผยข้อมูล

0 คือ ไม่มีการเปิดเผยข้อมูล

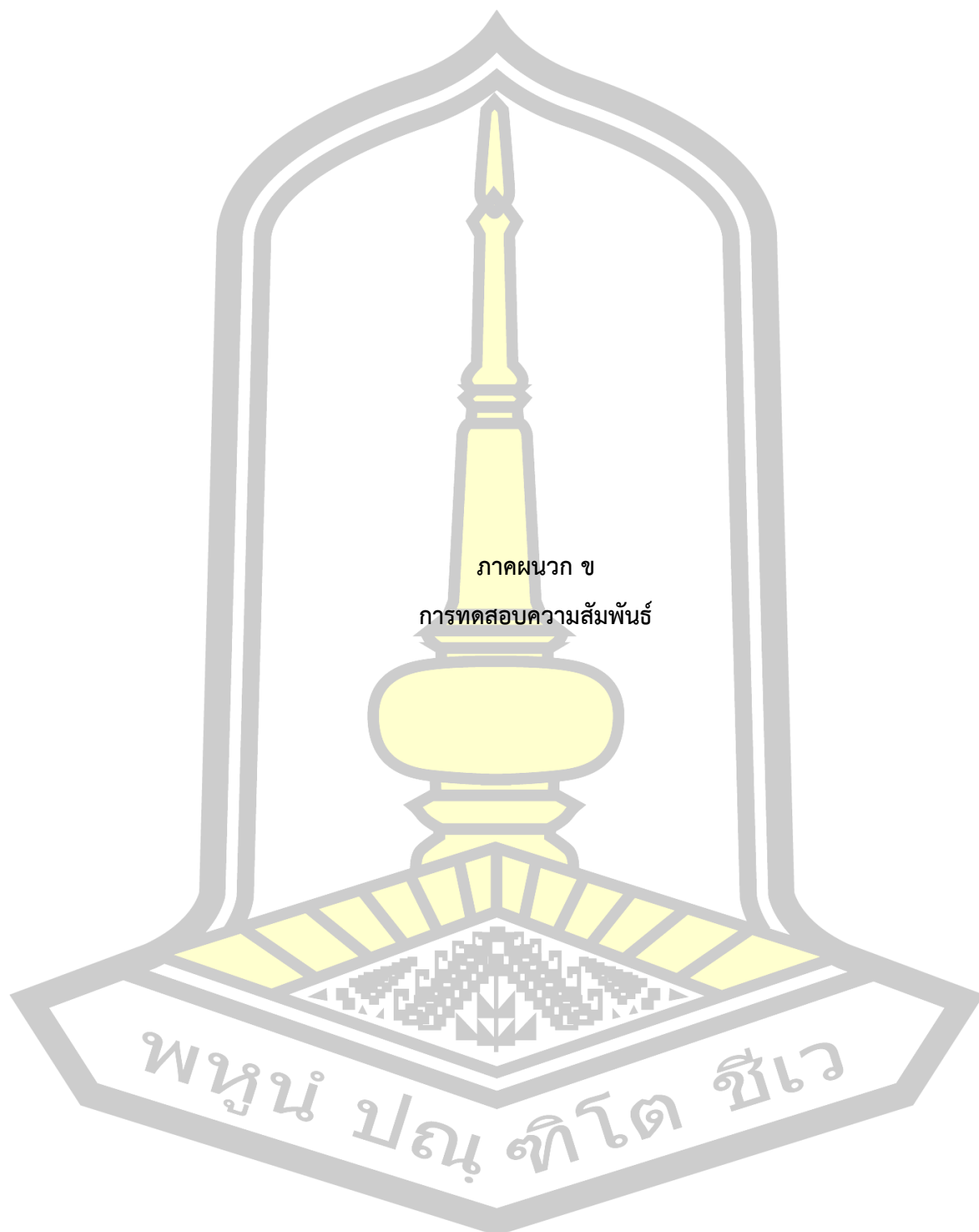
กระตาศทำการเพื่อกับรวบรววมกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในของบริษัที่จดทะเบียนใน
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน	ผลการดำเนินงาน			
	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563
1. จำนวนคณะกรรมการบริษัท				
2. จำนวนคณะกรรมการกฤษฎี				
3. จำนวนการประชุมของคณะกรรมการบริษัท				
4. สัดส่วนคณะกรรมการที่เป็นเพศหญิงในคณะกรรมการบริษัท				

กระตาศทำการเพื่อกับรวบรววมข้อมูลผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัที่จดทะเบียนใน
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ผลการดำเนินงานทางการเงิน	ผลการดำเนินงาน			
	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563
1. อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม				
2. อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น				
3. อัตรากำไรสุทธิ				

พูน ปณ กิต ชีเว

ตารางที่ 34 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในกับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน	การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	0.407	0.081	4.993	0.000*
ด้านขนาดของคณะกรรมการ	0.021	0.007	2.917	0.004*
F = 8.511 p = 0.004 AdjR ² = 0.043				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 35 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในกับการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน	การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	0.837	0.035	24.029	0.000*
ด้านขนาดของคณะกรรมการ	0.008	0.003	2.543	0.012*
F = 6.446 p = 0.012 AdjR ² = 0.031				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 36 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน	ผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อ สินทรัพย์รวม		t	p-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาด เคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	-4.563	3.555	-1.283	0.201
ด้านคณะกรรมการอิสระ	15.983	7.125	2.243	0.026*
ด้านการประชุมของคณะกรรมการ	0.491	0.210	2.342	0.020*
ด้านคณะกรรมการพิเศษ	9.980	4.242	2.353	0.020*
F = 4.985 p = 0.002 AdjR ² = 0.066				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พูน ปณ จิต ชีเว

ตารางที่ 37 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของกลไกการกำกับดูแลกิจการภายในกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กลไกการกำกับดูแลกิจการภายใน	ผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	-13.426	4.202	-3.195	0.002*
ด้านขนาดของคณะกรรมการ	0.452	0.191	2.368	0.019*
ด้านคณะกรรมการอิสระ	18.712	6.670	2.805	0.006*
ด้านการประชุมของคณะกรรมการ	0.617	0.187	3.293	0.001*
ด้านคณะกรรมการพิเศษ	9.443	3.775	2.502	0.013*
F = 6.853 p = 0.000 AdjR ² = 0.122				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พูน ปณ จิต ชีเว

ตารางที่ 38 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม	ผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตราผลตอบแทนต่อ สินทรัพย์รวม		t	p-value
	สัมประสิทธิ์ การถดถอย	ความคลาด เคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	0.542	4.764	0.114	0.910
ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม	-9.717	2.854	-3.405	0.001*
ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม	4.672	2.486	1.879	0.062
ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ	10.763	5.729	1.879	0.062
F = 4.079 p = 0.008 AdjR ² = 0.052				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พูน ปณ จิต ชีเว

ตารางที่ 39 การทดสอบความสัมพันธ์ของสัมประสิทธิ์การถดถอยของการเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมกับผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การเปิดเผยข้อมูลกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม	ผลการดำเนินงานทางการเงิน ด้านอัตรากำไรสุทธิ		t	p-value
	สัมประสิทธิ์การถดถอย	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน		
ค่าคงที่ (a)	-6.375	4.345	-1.467	0.144
ด้านความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม	-7.827	2.603	-3.007	0.003*
ด้านความรับผิดชอบต่อชุมชนและสังคม	4.895	2.268	2.159	0.032*
ด้านความรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์และบริการ	14.496	5.225	2.774	0.006*
F = 4.800 p = 0.003 AdjR ² = 0.063				

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พูน ปณ จิต ชีเว

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายนันทพัทธ์ โนนศรีเมือง
วันเกิด	วันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2529
สถานที่เกิด	อำเภอห้วยชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ประเทศไทย
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 137 หมู่ 1 ตำบลเหล่ากลาง อำเภอห้วยชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ รหัสไปรษณีย์ 46130
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์ เลขที่ 62/1 ถนนเกษตรสมบูรณ์ ตำบลกาฬสินธุ์ อำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ รหัสไปรษณีย์ 46000
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2550 ปริญญาเศรษฐศาสตรบัณฑิต (ศ.บ.) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ ธุรกิจ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2555 ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (บธ.ม.) สาขาวิชาการจัดการ การตลาด มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2566 ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (ปร.ด.) สาขาวิชาบริหารธุรกิจและ นวัตกรรมดิจิทัล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ ภิโต ชีเว